

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

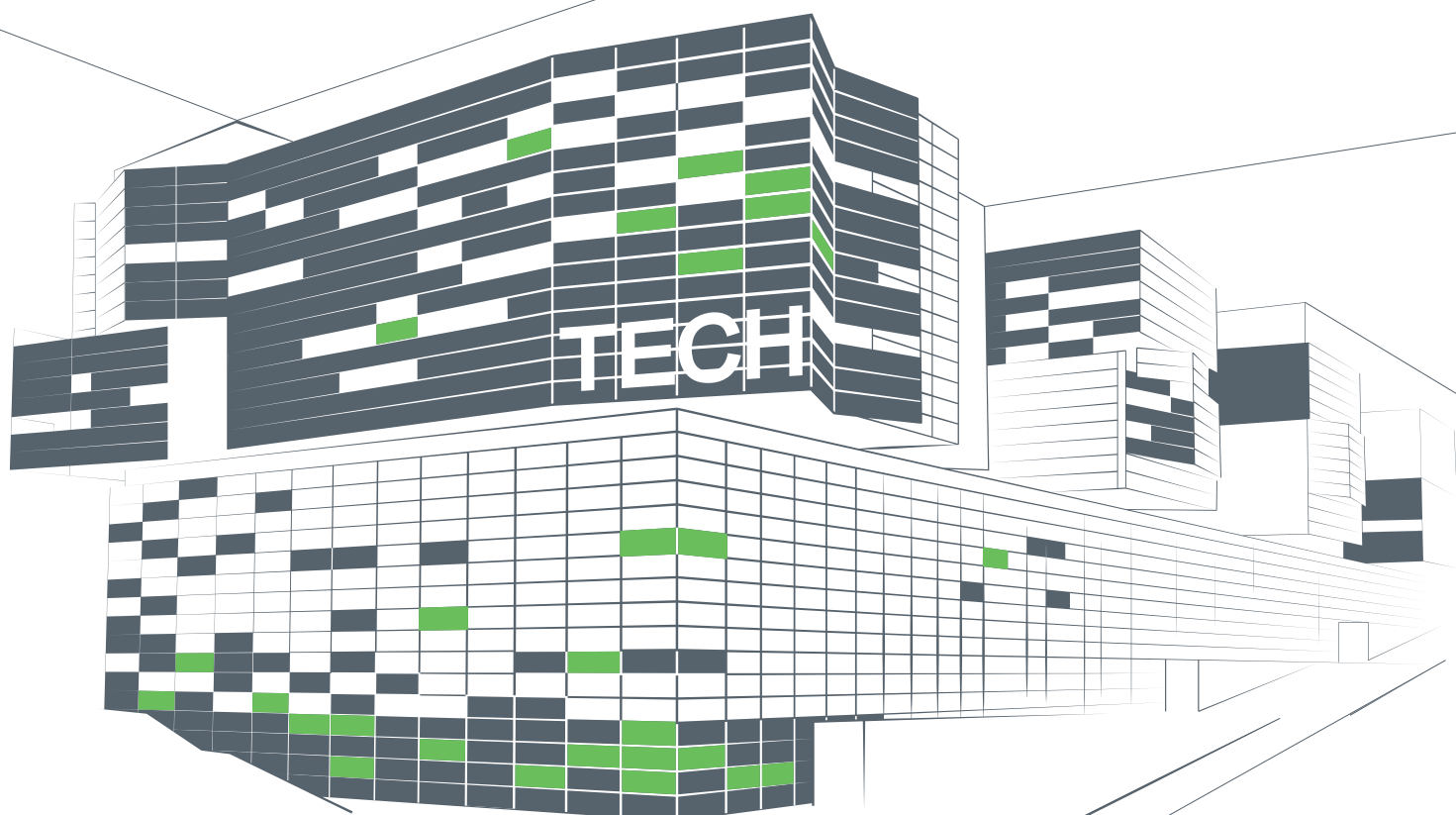
Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

**ZARZĄDZANIE UCZELNIĄ ORAZ INFRASTRUKTURĄ POWSTAŁĄ
W RAMACH PRIORYTETU XIII INFRASTRUKTURA SZKOLNICTWA WYŻSZEGO
PROGRAMU OPERACYJNEGO INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO 2007-2013
(PO IiŚ) W CELU UTRZYMANIA TRWAŁOŚCI PROJEKTÓW**

EKSPERTYZA

Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

Ekspertyza została opracowany przez zespół badawczy w składzie:

dr Adam Szot – *kierownik zespołu*

Piotr Pokorny

Dominik Postaremczak

Marcin Wojtkowiak

Współpraca:

Magdalena Ruks-Wojtkowiak

Agnieszka Sąsiadek

Marta Prusińska

Zamawiający:

Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
ul. Nowogrodzka 47a
00-695 Warszawa
NCBR.gov.pl

Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

Wykonawca:

Instytut Rozwoju Szkolnictwa Wyższego
ul. Dobrzańskiego 1, lok. I.2
20-262 Lublin
tel.: +48 81 8228 615
fax: +48 81 8228 616
e-mail: biuro@irsw.pl
www.irsw.pl

**INSTYTUT ROZWOJU
SZKOLNICTWA WYŻSZEGO**

Spis treści

Wprowadzenie	3
Szanse i bariery rozwojowe uczelni w kontekście realizacji projektu z XIII osi PO IiŚ	5
Szanse	5
Bariery	7
Trwałość projektu	9
Strategia rozwoju i optymalizacja kosztowo-organizacyjna	11
Zmiany w procesie dydaktycznym	14
Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia	14
Doskonalenie procesu kształcenia	15
Wzmocnienie procesów internacjonalizacji kształcenia i prowadzenia badań naukowych	16
Rekomendacje	17
Przegląd źródeł finansowania ze środków publicznych	20
Horyzont 2020	21
Wsparcie bezpośrednie – możliwość finansowania istniejącej infrastruktury	21
Wsparcie rozwojowe – rozbudowa infrastruktury	27
Erasmus+	30
Wsparcie bezpośrednie – możliwość finansowania istniejącej infrastruktury	30
Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój	36
Wsparcie pośrednie	37
Wsparcie rozwojowe – rozbudowa infrastruktury	42
Program Operacyjny Inteligentny Rozwój	44
Wsparcie bezpośrednie - możliwość finansowania istniejącej infrastruktury	44
Narodowe Centrum Nauki	48
Wsparcie pośrednie	48
Wsparcie rozwojowe – rozbudowa infrastruktury	51
Regionalne Programy Operacyjne	53
Załącznik nr 1 - Metodologia	53
Załącznik nr 2 - Przegląd rozwiązań dotyczących współpracy sektora nauki i biznesu w zakresie utrzymania infrastruktury	54
Dobre praktyki w zakresie wykorzystania infrastruktury badawczej uczelni z wykorzystaniem środków prywatnych i we współpracy z interesariuszami	54
Załącznik nr 3 – Regionalne Programy Operacyjne	56
Załącznik nr 4 - ANALIZA SWOT	67
Mocne strony	67
Słabe strony	67
Szanse	68
Zagrożenia	68
Załącznik nr 5 - ANALIZA PEST	70
Czynniki prawne i polityczne	70
Czynniki ekonomiczne	71
Czynniki społeczno-kulturowe	72
Czynniki technologiczne	73

WPROWADZENIE

Głównym celem XIII osi priorytetowej PO IiŚ był rozwój nowoczesnych ośrodków akademickich kształcących specjalistów w zakresie nowoczesnych technologii, a w jego osiągnięciu miała pomóc realizacja dwóch celów pośrednich:

- **unowocześnienie infrastruktury** szkolnictwa wyższego oraz zwiększenie udziału liczby studentów na priorytetowych kierunkach studiów;
- **podniesienie jakości kształcenia na uczelniach poprzez wykorzystanie technologii informacyjnych i komunikacyjnych.**

Dofinansowanie otrzymały wiodące ośrodki akademickie w Polsce, spełniające uznane międzynarodowo standardy kształcenia, posiadające co najmniej pozytywną ocenę Polskiej Komisji Akredytacyjnej, i oferujące kształcenie na kierunkach, które (wg przewidywań ekspertów) będą w największej mierze decydowały o konkurencyjności gospodarki i atrakcyjności dla inwestorów. Tylko takie szkoły wyższe mogły być wnioskodawcami w ramach XIII Priorytetu PO IiŚ.

Realizacja tych projektów miała pozwolić przede wszystkim na:

1. Podniesienie jakości kształcenia, szczególnie w obszarze nowoczesnych technologii i podniesienia atrakcyjności kierunków priorytetowych;
2. Zwiększenie udziału absolwentów kierunków priorytetowych w ogólnej liczbie absolwentów;
3. Poprawę dostępu studentów do nowoczesnych narzędzi dydaktycznych oraz technik informacyjnych i komunikacyjnych wykorzystywanych w kształceniu, w tym do Internetu szerokopasmowego;
4. Stworzenie warunków dla rozszerzenia udziału technicznych szkół wyższych w realizowaniu europejskich projektów edukacyjnych i badawczych;
5. Otwarcie na programy międzynarodowe i dostosowanie do standardów europejskich;
6. Stworzenie dodatkowej liczby miejsc na wspieranych kierunkach;
7. Wzrost udziału liczby studentów na kierunkach priorytetowych w stosunku do ogólnej liczby studentów na uczelniach.

Przygotowana ekspertyza ma na celu wsparcie dalszych działań uczelni, które otrzymały dofinansowanie w ramach XIII osi PO IiŚ poprzez dostarczenie im **wiedzy na temat niezbędnych oraz sugerowanych działań w celu utrzymania trwałości projektów oraz utrzymania powstałej infrastruktury dydaktycznej, aparatury badawczej i sprzętu ICT w połączeniu z realizacją celów jakościowych XIII osi.**

Merytoryczne opracowanie niniejszej ekspertyzy poprzedzone zostało przeprowadzeniem analizy SWOT i PEST trwałości projektów Priorytetu XIII - Infrastruktura szkolnictwa wyższego Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013, co pozwoliło na systematyczną ocenę wszystkich istotnych elementów w odniesieniu do celu głównego niniejszej publikacji. Dodatkowo przeprowadzone zostały wywiady z pracownikami wybranych uczelni, którzy zaangażowani są w realizację projektów PO IiŚ oraz z ekspertami z obszarów kluczowych z punktu widzenia celu ekspertyzy.

Przeprowadzone analizy stanowiły podstawę określania szans i barier rozwojowych uczelni w kontekście realizacji projektu z XIII osi PO IiŚ, a następnie zdefiniowania obszarów, w których wymagane lub sugerowane są działania beneficjentów ww. programu w celu utrzymania jego trwałości oraz maksymalnego wykorzystania szans, jakie przed nimi stoją przy jednoczesnym ograniczeniu lub zniwelowaniu potencjalnych przeszkód.

Określono następujące obszary:

strategiczne działania uczelni;

polityka finansowa w aspekcie wewnętrznym (optymalizacja kosztowa) i zewnętrznym (pozyskiwanie środków zewnętrznych);

zmiany w procesie kształcenia i stałe podnoszenie jego jakości;

współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

W odniesieniu do ww. obszarów **sformułowano szereg wskazówek i zaleceń oraz przykładów dobrych praktyk, których wdrożenie jest uzasadnione w związku z utrzymaniem trwałości projektów XIII osi PO LiŚ.** Jednocześnie, co zostało dostrzeżone i podkreślone w części szczegółowej ekspertyzy, utrzymanie infrastruktury i trwałości projektu wiąże się nierozdzielnie z koniecznością jej stałej modernizacji. Postęp technologiczny wymusza na uczelniach ciągłe doskonalenie się i swojego zaplecza technicznego. Prowadzenie badań naukowych na najwyższym światowym poziomie nie jest możliwe bez odpowiedniej bazy, a ta wymaga ciągłego unowocześniania.

Ekspertyza została podzielona na części odpowiadające powyższym obszarom.

Pierwsza część dotyczy kwestii związanych z **długofalowym planowaniem działań uczelni oraz optymalizacją kosztowo-organizacyjną.** W tym kontekście podstawowym zaleceniem, które powinni zrealizować wszyscy beneficjenci XIII osi PO LiŚ jest dokonanie przeglądu własnej strategii rozwoju, z uwzględnieniem możliwości jakie daje posiadanie najnowocześniejszej infrastruktury. Zwrócono również uwagę na potrzebę usprawnienia procesów komunikacyjnych i decyzyjnych w uczelni oraz na dopasowanie kompetencyjne pracowników administracji do nowych obowiązków związanych z zarządzaniem infrastrukturą i organizacją procesów w zakresie jej pełnego wykorzystania. Wszystkie te działania mają na celu podniesienie sprawności funkcjonowania administracji uczelnianej, a przez to optymalizację kosztów. Ukazane również zostały inne przykłady praktycznych rozwiązań, które uczelnie mogą implementować z uwzględnieniem swojej autonomii i specyfiki. Wskazano m.in. możliwość utworzenia związku uczelni, jako alternatywy do „tradycyjnego” sposobu zarządzania i administrowania procesami zachodzącymi na uczelni.

W kolejnej części ekspertyzy omówiono i zarekomendowano **działania, które swoim zakresem obejmują przede wszystkim mechanizmy pro jakościowe w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia,** które mają przyczynić się do pełnej realizacji zakładanych celów kształcenia, a w konsekwencji osiągnięcia celów miękkich projektów XIII osi PO LiŚ. Zwrócono także uwagę na zagadnienia internacjonalizacji procesów kształcenia i prowadzenia badań oraz działań, jakie uczelnie – beneficjencie PO LiŚ mogą podejmować w celu wzmocnienia wymiany międzynarodowej studentów, doktorantów i pracowników.

Trzecia część publikacji to **przeгляд potencjalnych źródeł finansowania zakupionej lub wybudowanej infrastruktury ze środków publicznych.** Nowa perspektywa 2014-2020 daje uczelniom szereg możliwości udziału w działaniach podnoszących jej potencjał dydaktyczny oraz badawczy.

Szanse i bariery rozwojowe uczelni w kontekście realizacji projektu z XIII osi PO IiŚ

Szanse

Realizacja projektów stworzyła uczelniom lub ich poszczególnym jednostkom organizacyjnym zupełnie nowe szanse rozwojowe wiążące się przede wszystkim z unowocześnieniem aparatury badawczej, a w konsekwencji podnoszeniem jakości kształcenia.

Szanse te wynikają między innymi ze **zwiększenia komfortu studiowania**, wynikającego choćby z zastosowania (w nowej infrastrukturze) urządzeń i wyposażenia bardziej ergonomicznego niż dotychczas, w tym w pełni dostosowanego do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Sprzyja to **ułatwieniu osiągnięcia zakładanych w programach kształcenia efektów kształcenia**.

Sfinansowanie projektów pozwoliło nie tylko na zgodne z założeniami Programu wspieranie kierunków priorytetowych, ale również (w niektórych przypadkach) na **utworzenie nowych kierunków, które cieszą się dużym zainteresowaniem kandydatów na studia**.

Kolejno, dzięki infrastrukturze PO IiŚ, uczelnia ma możliwość **wykorzystania w procesie kształcenia nowych (w tym również innowacyjnych) metod kształcenia studentów**, co również przyczynić się może do pełniejszej realizacji zakładanych celów kształcenia.

Warto tutaj dodać, że pozyskanie nowoczesnej aparatury badawczej w ramach PO IiŚ pozwala na znacznie szersze **włączenie studentów i doktorantów w prowadzone badania naukowe**. Tym samym zarówno podniesione zostaną ich szeroko rozumiane kompetencje badawcze, jak również może się to przełożyć na zwiększenie liczby pozyskiwanych przez nich grantów o charakterze naukowym.

Kolejną szansą uczelni, związaną z wybudowaniem nowoczesnej infrastruktury dydaktycznej w ramach PO IiŚ, jest zdecydowany **wzrost jej ogólnego potencjału dydaktycznego**, co bezpośrednio przełożyć się może na **wzmocnienie pozycji uczelni na arenie krajowej i międzynarodowej**, jako silnego ośrodka kształcącego najlepszych absolwentów. Zjawisko to przyczynić się może również bezpośrednio do wzrostu zainteresowania podjęciem studiów na uczelni przez zagranicznych studentów (np. w ramach Erasmus+) lub kandydatów na studia, a tym samym do wzrostu umiędzynarodowienia uczelni i jej oferty dydaktycznej.

W rzeczywistości, opisana wyżej korzyść przełożyć się może jednocześnie na duży **wzrost konkurencyjności dydaktycznej uczelni również na płaszczyźnie ogólnopolskiej** czy regionalnej. Tym samym realizacja projektu pośrednio może ograniczyć negatywne skutki niżu demograficznego, który dotyka polskie uczelnie szczególnie w obszarze rekrutacji na studia. W skali ogólnokrajowej efektem może być również **lepsze wykształcenie absolwentów kierunków priorytetowych**, co stanowi szansę rozwojową również dla polskiej gospodarki.

Kolejną z szans, jakie daje dysponowanie infrastrukturą zrealizowaną w ramach PO IiŚ, jest możliwość lepszego stymulowania i aktywizacji **rozwoju studenckiego ruchu naukowego**. Poza rzeczywistym umożliwieniem prowadzenia badań w bardzo dobrych warunkach lokalowych oraz z wykorzystaniem najnowocześniejszego sprzętu badawczego, studenci w ramach ruchu naukowego będą stanowić atrakcyjnych partnerów w naukowych przedsięwzięciach o charakterze ogólnopolskim czy nawet międzynarodowym.

Posiadanie nowoczesnej infrastruktury badawczej **zwiększa szansę na pozyskanie środków finansowych z różnych źródeł**. Wartością dodaną jest w tym przypadku również pozyskanie tą drogą funduszy pozwalających na jej utrzymanie i rozwój. Wiąże się to m.in. ze **wzrostem szans na otrzymanie grantów badawczych** – zarówno krajowych jak również międzynarodowych. Możliwości te zostały ukazane w dalszej części analizy, w tym miejscu warto jednak zwrócić uwagę, iż w części z tych projektów, finansowanie utrzymania infrastruktury sfinansowanej w ramach XIII osi PO IiŚ możliwe jest bezpośrednio, a w innych jedynie pośrednio (w ramach kosztów pośrednich związanych z realizacją grantu).

Obecnie, z punktu widzenia uczelni, jednym z głównych potencjalnych źródeł finansowania infrastruktury powstałej dzięki PO IiŚ jest Program Horyzont 2020. Źródłem informacji o realizowanych projektach w ramach Programu Horyzont 2020 jest **Participant Portal**¹.

1 Ścieżka: European Commission> Research & Innovation> Participant Portal: <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/>

Należy podkreślić, że w przypadku projektów finansowanych w ramach Horyzont 2020 obecnie możliwe jest również finansowanie kosztów związanych z podatkiem VAT, a także wszystkie wydatki związane z pobytem gości zagranicznych na uczelni, takie jak: koszty korzystania z laboratorium, przygotowanie miejsca pracy, skalibrowanie aparatury, jej serwisowanie (w pewnym zakresie) czy wynagrodzenie technika, a także koszty podróży między siedzibami partnerów w projekcie.

Dzięki przeprowadzonym inwestycjom i zakupionemu wyposażeniu wzrosła „wartość” uczelni, jako potencjalnych gospodarzy (liderów projektów, grantów) lub partnerów w realizacji badań naukowych.

Uczelnie mogą skorzystać także z dedykowanego im wsparcia w ramach programu *Erasmus+*, którego całkowity budżet na lata 2014-2020 wynosi 14,7 mld euro. Działania na rzecz wsparcia szkolnictwa wyższego przewidziano w akcji 1 (*Mobilność Edukacyjna*) i akcji 2 (*Współpraca na rzecz Innowacji i Wymiany Dobrych Praktyk*) oraz w Programie *Jean Monnet*.

Zwiększenie szansy, dzięki posiadaniu zaawansowanej i nowoczesnej infrastruktury, na pozyskanie grantów wiąże się nierozdzielnie ze **wzrostem potencjału naukowego uczelni oraz jakości prowadzonych badań**, co pozytywnie przełożyć może się również na rozwój gospodarki i społeczeństwa. Realizacja grantów naukowych m.in. z NCBR czy NCN przyczynia się do szerszej realizacji prac rozwojowych oraz badań stosowanych i przemysłowych, ale także badań podstawowych.

Dodatkowo w ramach PO WER uczelnie mogą ubiegać się o finansowanie grantów edukacyjnych, których celem jest podnoszenie kompetencji studentów i jeszcze lepsze ich dopasowanie do potrzeb rynku pracy.

Prowadzenie zaawansowanych badań naukowych związanych z procesem dydaktycznym przy wykorzystaniu sfinansowanej w ramach PO IiŚ infrastruktury, stanowiąc istotny element całokształtu badań naukowych realizowanych, przyczyni się do **wzrostu potencjału naukowego uczelni i jej pozycji krajowej i międzynarodowej**. W konsekwencji **zwiększyć może szanse niektórych jednostek do otrzymania statutu KNOW** (Krajowego Naukowego Ośrodka Wiodącego w rozumieniu art. 84a UPSW) i dodatkowych środków z dotacji projakościowej z budżetu państwa.

Wykorzystanie szans wynikających z realizacji projektu PO IiŚ przyczyni się do **zwiększania mobilności pracowników naukowych i studentów**, a co za tym idzie do szybszej wymiany i przyrostu wiedzy. Mobilność – jako postawa polskich naukowców, pracowników naukowych i dydaktycznych uczelni i studentów – jest akcentowana zarówno w Programie rozwoju szkolnictwa wyższego i nauki na lata 2015 – 2030, jak i elementem oceny potencjału naukowego jednostki naukowej wskazywanym w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 października 2015 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania kategorii naukowej jednostkom naukowym (Dz.U. 2015 poz. 2015).

Dla uczelni, które wystąpiły o komercyjne wykorzystanie infrastruktury, wskazując chęć wykonywania przy jej pomocy usług zleconych, dużą szansą (którą już z powodzeniem wykorzystują niektórzy beneficjenci) **jest wykorzystanie przez uczelnię posiadanej infrastruktury do realizacji przedsięwzięć i projektów przy współpracy lub na zlecenie podmiotów zewnętrznych**, co wiąże się nie tylko z możliwością otrzymania dodatkowych środków finansowych na utrzymanie lub dalszy rozwój posiadanej infrastruktury ale również (w związku z możliwością wykorzystania wiedzy i doświadczeń płynących ze współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym) poprawy jakości kształcenia. Przykładowe rozwiązania w tym zakresie zostały omówione w załączniku nr 2 do niniejszej ekspertyzy.

Dalsze szanse rozwojowe dla uczelni mogą powstać w związku z realizacją **Programu Rozwoju Szkolnictwa Wyższego i Nauki na lata 2015-2030** przygotowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego², który przewiduje m.in. rozdzielenie trzech strumieni finansowania i powiązanie ich z oceną danej jednostki. Pierwszy strumień: dotacja stacjonarna przekształcona ma być w dotację na kształcenie i uzależniona od jakości i efektywności kształcenia. Drugi strumień: dotacja na działalność statutową przekształcona w dotację na zachowanie potencjału badawczego. Celem tej dotacji ma być utrzymanie wystarczającej kadry i minimalnego poziomu badań jako zaplecza do wnioskowania o granty. Trzeci strumień: finansujący oddziaływanie jednostek na otoczenie.

² Program Rozwoju Szkolnictwa Wyższego i Nauki na lata 2015-2030, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, 2015, s. 27-28.

Bariery

Bariery rozwojowe uczelni powiązane z realizacją projektów w ramach Działania 13.1 PO IiŚ i koniecznością utrzymania ich trwałości można podzielić na dwie zasadnicze grupy tj. bariery o charakterze zewnętrznym i bariery o charakterze wewnętrznym (uczelnianym).

Bariery o charakterze zewnętrznym.

Istotną barierą o charakterze zewnętrznym może okazać się szybki postęp nauki, a w konsekwencji szybka **„deaktualizacja” posiadanej infrastruktury i konieczność jej modernizacji**, co wiązać może się niejednokrotnie z bardzo dużymi nakładami finansowymi. Może bowiem okazać się, iż zakupiona w ramach XIII osi PO IiŚ najnowocześniejsza infrastruktura w niedługim czasie okaże się nie nadążać za tempem rozwoju wiedzy na świecie i postępem technologicznym, a prowadzenie zaawansowanych badań na najwyższym poziomie nie będzie możliwe bez jej unowocześnienia. To natomiast będzie oznaczało konieczność poniesienia dodatkowych, znacznych wydatków, na które części uczelni może sobie nie pozwolić ze względów finansowych.

Innym, bardzo istotnym czynnikiem o charakterze zewnętrznym stanowiącym pewną barierę rozwojową dla uczelni są **zmiany demograficzne w Polsce**. Wskazują one na istotne zmniejszanie się liczby i udziału osób w wieku „studentkim” (od 16 do 24 lat). Ze statystycznego punktu widzenia nie musi stanowić to ryzyka w osiągnięciu celów projektów realizowanych w ramach XIII osi PO IiŚ dotyczących udziału studentów i absolwentów kierunków priorytetowych w stosunku do ogółu tych zbiorowości. **Niż demograficzny może jednak ograniczać szanse rozwojowe uczelni związane przede wszystkim z wysokością środków finansowych przekazywanych uczelniom przez władze publiczne** zgodnie z art. 94 ust. 1 ustawy prawo o szkolnictwie wyższym. Taki stan rzeczy zwiększa presję konkurencyjności między uczelniami, a nawet poszczególnymi ich jednostkami/wydziałami, co z jednej strony może być korzystne dla studentów, z drugiej może natomiast wiązać się z koniecznością ponoszenia większych nakładów przy jednoczesnym uzyskiwaniu niższych wpływów finansowych.

Tabela 1. Udział osób w wieku od 16 do 19 i od 20 do 24 lat w ogóle ludności Polski w latach 2008, 2010, 2012 i 2014 oraz prognoza demograficzna udziału osób w wieku od 16 do 18 lat i od 19 do 24 lat w ogóle ludności Polski w latach 2018, 2020, 2030 i 2035

Lata	2008	2010	2012	2014
16-19	5,6%	5,2%	4,7%	4,3%
20-24	8,1%	7,4%	7,0%	6,6%
Lata	2018	2020	2030	2035
16-18	2,9%	2,8%	3,0%	2,8%
19-24	6,5%	6,1%	6,6%	6,0%

Opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL.

Istotnym, przynajmniej w odniesieniu do niektórych uczelni, ograniczeniem mogą być również **obowiązujące przepisy prawne regulujące zasady przyjazdu i pobytu cudzoziemców w Polsce lub w danym typie uczelni** (np. w uczelniach wojskowych) w związku z kształceniem lub prowadzeniem badań naukowych. Wiąże się to m.in. z trudnościami w uzyskaniu wizy lub obwarowaniami wstępu cudzoziemców na teren uczelni.

Bariery o charakterze wewnętrznym.

Jedną z największych barier rozwojowych uczelni powiązaną z realizacją projektów w ramach Działania 13.1 PO IiŚ i koniecznością utrzymania ich trwałości są **koszty związane z bieżącym utrzymaniem i serwisowaniem zakupionej infrastruktury**. W przypadku części beneficjentów problemem okazuje się **utrzymanie budynków**, które nie wykorzystują rozwiązań budownictwa pół pasywnego, pasywnego czy inteligentnego. Wsparciem dla uczelni, które nie wprowadziły energooszczędnych rozwiązań mogą być planowane fundusze na projekty wspierające efektywność energetyczną w budynkach (Art. 39, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014).

W parze z kosztami utrzymania infrastruktury idą również koszty związane z zatrudnieniem i szkoleniami osób odpowiedzialnych za nadzór nad jakością oraz bieżącym zarządzaniem, jak również osób odpowiedzialnych za prawidłową realizację projektów PO IiŚ. Problemem jest bowiem zauważalne, w odniesieniu do niektórych uczelni, **niedopasowanie kompetencji pracowników** naukowo-dydaktycznych oraz administracyjnych do pełnego i efektywnego wykorzystania infrastruktury oraz zarządzania nią.

Do barier rozwojowych o charakterze wewnętrznym można zaliczyć również **brak rozwiązań w zakresie możliwości poszerzenia dostępu do laboratoriów dla studentów innych wydziałów i kierunków prowadzonych na uczelni**. W tym zakresie możliwe jest wystąpienie do Zespołu ds. Ocen Zmian w Projektach z wnioskiem o aktualizację studium wykonalności w zakresie korzystania z infrastruktury PO IiŚ przez studentów innych kierunków. W przypadku, gdy są to studenci kierunków priorytetowych, takie działanie jest wręcz zalecane przez Instytucję Wdrażającą.

Niedoskonałości wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia mogą stanowić barierę w efektywnym i maksymalnym wykorzystaniu potencjału posiadanej infrastruktury, a przez to niewykorzystaniem pełni szans i możliwości. To ostatnie może być również wynikiem źle opracowanej strategii rozwoju uczelni lub jednostki, która nie uwzględnia korzyści rozwojowych wynikających z inwestycji poczynionych w ramach programu PO IiŚ.

Innym jeszcze czynnikiem hamującym dynamiczny rozwój uczelni może być **nadmierna biurokracja oraz bariery formalne występujące na uczelni**, które nie wynikają z przepisów powszechnie obowiązujących, a są wynikiem wewnętrznych regulacji uczelnianych np. w odniesieniu do procedury ubiegania się o granty krajowe lub międzynarodowe.

Działania uczelni powinny zatem uwzględniać nie tylko konieczność utrzymania trwałości projektów, ale przede wszystkim utrzymanie własnej pozycji konkurencyjnej odnoszącej się do oferowanych warunków i jakości kształcenia oraz prowadzenia badań naukowych.

Trwałość projektu

Zgodnie z § 16 umowy o dofinansowanie beneficjent (uczelnia) **zobowiązuje się do zapewnienia trwałości Projektu, w okresie 5 lat od daty zakończenia realizacji projektu, pod rygorem obowiązku zwrotu środków.**

Trwałość projektu³ sprowadza się do zapewnienia, iż projekt (inwestycja) we wspomnianym okresie nie zostanie poddany **zasadniczym modyfikacjom**, czyli:

- a) mającym wpływ na jej charakter lub warunki jej realizacji lub powodującym uzyskanie nieuzasadnionej korzyści przez przedsiębiorstwo lub podmiot publiczny; oraz
- b) wynikającym ze zmiany charakteru własności elementu infrastruktury albo z zaprzestania działalności produkcyjnej.

Innymi słowy, sfinansowana infrastruktura dydaktyczna i badawcza musi służyć realizacji działań i osiąganiu celów, rezultatów i wskaźników, które sformułowano we wniosku o dofinansowanie.

Podjmując działania zakładające wykorzystywanie infrastruktury sfinansowanej w ramach projektów z Działania 13.1 PO LiŚ należy mieć na uwadze fakt, iż zgodnie z założeniami Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013, **infrastruktura** powstała w wyniku realizacji projektów finansowanych w ramach XIII osi priorytetowej **służyć ma prowadzeniu działalności dydaktycznej** na poziomie wyższym, głównie w zakresie nauk ścisłych i technicznych (w ramach tzw. kierunków priorytetowych) **oraz działalności rozwojowej i naukowo-badawczej powiązanej z dydaktyką**. A zatem gospodarcze wykorzystanie dofinansowanej ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007 - 2013 infrastruktury musi pozostawać w bezpośrednim związku z jej wykorzystywaniem do prowadzenia działalności dydaktycznej (być konieczne lub nieodłącznie związane z prowadzeniem tej działalności). Innymi słowy, **każda forma wykorzystywania infrastruktury powinna zakładać osiągnięcie celów dydaktycznych**.

Beneficjenci środków z Działania 13.1 PO LiŚ mogą podejmować bardzo wiele działań, dzięki którym zapewnią utrzymanie trwałości projektu, a być może nawet uzyskają dodatkowe korzyści zarówno dla uczelni, jak i jej pracowników i studentów. Typy działań oraz możliwości pozyskania finansowania wspierającego utrzymanie trwałości projektów wskazano w rozdziale „Przegląd źródeł finansowania ze środków publicznych”.

Zdecydowanie więcej możliwości podejmowania działań wspierających utrzymanie trwałości projektów mają ci beneficjenci XIII osi PO LiŚ, którzy wskazali w wystąpieniu o możliwości komercyjnego wykorzystania infrastruktury chęć współpracy z przedsiębiorstwami w takim zakresie.

Infrastruktura powstała w ramach XIII osi priorytetowej PO LiŚ może być wykorzystana⁴ do prowadzenia działalności gospodarczej (**poza zakresem zasad pomocy publicznej**⁵ w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE) w ograniczonym zakresie (do 20% całkowitej rocznej wydajności).

Wyliczenie poziomu wykorzystania wytworzonej infrastruktury na potrzeby działalności gospodarczej jest obowiązkiem uczelni. Należy jednak zastrzec, że sposób wyliczenia powinien zachowywać logiczny związek z gospodarczym sposobem jej wykorzystywania.

Ponadto, komercyjny sposób jej wykorzystywania musi zachować czysto **pomocniczy charakter**. Oznacza to, że iż zakładana planowana do realizacji działalność gospodarcza jest bezpośrednio związana z funkcjonowaniem infrastruktury i jest konieczna do jej funkcjonowania lub nieodłącznie związana z jej głównym przeznaczeniem niegospodarczym.

Bardzo istotną kwestią jest zapewnienie, że **planowana działalność gospodarcza będzie wymagała takich samych rodzajów nakładów** (materiałów, sprzętu, siły roboczej i majątku trwałego) jak dotychczas prowadzona lub zakładana działalność niegospodarcza.

Należy zwrócić uwagę na fakt, iż zakładając komercyjne wykorzystanie rzeczonyj infrastruktury należy zapewnić prowadzenie odrębnej informatycznej ewidencji księgowej kosztów, wydatków i przychodów w ramach projektu dla działalności gospodarczej i niegospodarczej. Zapewnienie to polega na złożeniu stosownego oświadczenia i załączeniu krótkiego opisu przyjętych rozwiązań w systemie księgowym.

³ Zgodnie z art. 57 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006.

⁴ W myśl uzgodnionej z KE interpretacji punktu (49) Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014.

⁵ Jeśli działanie może spowodować wystąpienie niedopuszczalnej pomocy publicznej w projekcie PO LiŚ, to wówczas Beneficjent powinien wystąpić z wnioskiem o możliwość komercjalizacji.

Zanim uczelnia podejmie jakąkolwiek działalność zakładającą komercyjne wykorzystanie infrastruktury sfinansowanej w ramach Działania 13.1 PO IiŚ powinna wystąpić z wnioskiem o możliwość jej komercjalizacji.

Do wniosku powinna być dołączona zaktualizowana analiza finansowa będąca częścią studium wykonalności załączonego do wniosku o dofinansowanie. Aktualizacja musi dotyczyć uwzględnienia w projekcie dochodów w rozumieniu art. 55 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006 planowanych do osiągnięcia z zakładanej w projekcie działalności gospodarczej. Aktualizacja analizy finansowej musi zostać przeprowadzona w oparciu o aktualne Wytyczne w zakresie wybranych zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód, wydane przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju. W przypadku, gdy ponownie przeprowadzona analiza finansowa dla Projektu wykaże konieczność zmniejszenia poziomu dofinansowania projektu ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Budżetu Państwa należne dofinansowanie zostanie pomniejszone i/lub zwrócone na zasadach określonych w art. 55 ust. 3 i 4 Rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006.

Prowadzenie działalności gospodarczej w oparciu o infrastrukturę powstałą w ramach projektu wiąże się, co do zasady, z prowadzeniem sprzedaży opodatkowanej podatkiem VAT, a tym samym stwarza możliwość jego odzyskania. Dlatego do wniosku o komercjalizację należy dołączyć deklarację dotyczącą możliwości odzyskania i tym samym korekty podatku VAT, jeśli stanowił on koszt kwalifikowany w projekcie. W takim wypadku istnieje również konieczność jego częściowego zwrotu lub zastąpienia innymi wydatkami kwalifikowalnymi (jeśli istnieje taka możliwość w projekcie), w zakresie, w jakim Beneficjent nabywa lub mógłby nabyć prawo do odzyskania VAT, gdyby decyzję o gospodarczym wykorzystaniu infrastruktury podjął w innym czasie.

Jest to istotne ze względu na fakt, iż w przypadku, gdy podatek VAT jest wydatkiem kwalifikowanym w projekcie, a beneficjent złożył stosowne oświadczenie stanowiące załącznik do umowy o dofinansowanie projektu. Zgodnie z tym załącznikiem zobowiązał się on do zwrotu zrefundowanej w ramach projektu części podatku VAT, jeśli zaistnieją przesłanki umożliwiające jego odzyskanie.

Zmiana przeznaczenia wytworzonej w ramach projektu infrastruktury polegająca na gospodarczym jej wykorzystaniu, nie będzie stanowić nieprawidłowości w przypadku, gdy Beneficjent:

a) zastąpi wydatki rozliczone w projekcie innymi wydatkami kwalifikowalnymi przed rozpoczęciem działalności komercyjnej (nie później niż **do końca 2015 roku** zawrze stosowny aneks do umowy)

i/lub

b) niezwłocznie zwróci kwotę przypadającą na rozliczony VAT w wysokości odpowiadającej przewidywanej wartości VAT możliwej do odzyskania w związku z zastosowaniem jednej z dopuszczalnych metod⁶:

rozliczenie podatku tzw. „kluczem powierzchniowym”;

rozliczenie podatku tzw. „współczynnikiem sprzedaży”.

Podjęcie decyzji o komercyjnym wykorzystaniu infrastruktury powstałej w ramach Działania 13.1 PO IiŚ powinna poprzedzić analiza dotycząca tego, czy zakładana do realizacji działalność gospodarcza nie narusza trwałości projektu (nie powoduje zasadniczej modyfikacji) oraz tego, jak wpłynie ona na zachowanie określonych we wniosku o dofinansowanie i umowie o dofinansowanie celów projektu oraz wskaźników, w szczególności wskaźników rezultatu.

⁶ Wyjaśnienie obu metod jest dostępne w opracowaniu NCBR: *Ramowy zarys procedury komercyjnego wykorzystania infrastruktury wytworzonej w ramach XIII osi priorytetowej PO IiŚ*, s. 4.

Strategia rozwoju i optymalizacja kosztowo-organizacyjna

Istotna zmiana w relacjach wewnętrznych i zewnętrznych, jaka nastąpiła w związku z realizacją inwestycji w ramach XIII osi PO IiŚ i pojawieniem się nowych zasobów materialnych i możliwości rozwojowych wiąże się nierozzerwalnie z **koniecznością rewizji (przeгляdu) dotychczasowej strategii rozwoju uczelni i konkretnego wydziału**. Pojawienie się bowiem wskazanych zasobów i perspektyw otwiera przez beneficjentami wiele nowych perspektyw rozwojowych zarówno w okresie trwałości projektu, jak również po jego zakończeniu. Z tymi szansami wiąże się jednocześnie szereg trudności i zagrożeń. Dopiero pełna ich świadomość może stanowić podstawę dynamicznego i zrównoważonego rozwoju, a całkowite wykorzystanie istniejących możliwości warunkowane jest efektywną realizacją założonych celów strategicznych.

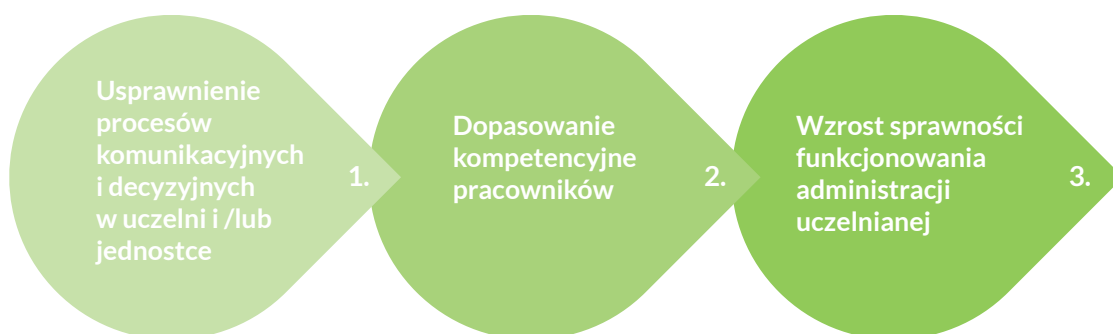
Niezależnie od konieczności uwzględnienia w strategii rozwoju uczelni i wydziału szans związanych z posiadaną infrastrukturą oraz dopasowaniem do założonych celów działań operacyjnych istnieje szereg możliwości, które przy odpowiedniej implementacji ułatwią utrzymanie infrastruktury wybudowanej lub zakupionej w ramach projektów XIII osi PO IiŚ, przy jednoczesnym umożliwieniu realizacji celów miękkich projektów. Do możliwości tych zaliczyć można m.in.: reorganizację administracji uczelnianej, optymalizację wykorzystania infrastruktury, czy utworzenie związku uczelni.

1. Reorganizacja administracji uczelnianej i wydziałowej

Analizując dostępne dane dotyczące struktury zatrudnienia w polskich uczelniach publicznych, należy postawić tezę, że obecnie są one podmiotami o bardzo rozbudowanych strukturach organizacyjnych. Mnogość jednostek organizacyjnych w zakresie uczelnianej administracji niejednokrotnie prowadzi do kilku fundamentalnych skutków tj. problemów z koordynacją i sprawną realizacją działań, namnażaniem procedur i wzajemnych zależności oraz wzrostu nakładów finansowych na utrzymanie zaplecza administracyjnego. W związku z tym, konieczne wydaje się **usprawnienie procesów decyzyjnych i przepływu informacji pomiędzy poszczególnymi jednostkami administracji uczelnianej i wydziałowej poprzez zwiększenie ich efektywności i usunięcie istotnych barier**. Nierozzerwalnie wiąże się to również z **koniecznością dzielenia się wiedzą na temat posiadanych zasobów**, zarówno w aspekcie wewnątrzuczelnianym, jak również pozauczelnianym, w tym międzynarodowym.

Jednocześnie, utworzenie nowego elementu infrastruktury dydaktycznej lub badawczej (szczególnie wobec rozmachu inwestycji) powoduje konieczność dostosowania organizacji uczelni do nowych realiów. Wiąże się to nierozzerwalnie z **koniecznością dopasowania kompetencyjnego pracowników administracji do nowych obowiązków**, jakie pociąga za sobą realizacja projektów z PO IiŚ, **utrzymania ich trwałości (projektów)**, utrzymanie i dalszy rozwój posiadanej infrastruktury oraz jej jak najpełniejsze wykorzystanie w procesie kształcenia. W tym celu uczelnie powinny w pierwszej kolejności dokonać przeglądu zakresu kompetencji (**stworzenie mapy kompetencji**), jakie są niezbędne dla realizacji ww. celów w kontekście założonej strategii rozwoju uczelni i wydziału, a następnie porównać je z kompetencjami swoich pracowników i włączyć w te procesy osoby, których kompetencje najlepiej odpowiadają stworzonej mapie. Dzięki temu uczelnie unikną nakładów finansowych związanych z doszkalaniami pracowników oraz ewentualnymi kosztami błędów osób nie posiadających odpowiedniej wiedzy lub umiejętności. W drugiej kolejności **uczelnia powinna stworzyć możliwości związane z wyrównaniem deficytów kompetencyjnych** (szkolenia, wymiany międzyuczelniane z uczelniami partnerskimi, itp.) **oraz dalszym rozwojem kompetencji pożądanym na danym stanowisku**.

Analizując powyższe zjawisko z punktu widzenia celu niniejszej ekspertyzy, sugerowane jest podjęcie działań zmierzających do stopniowej reorganizacji uczelnianej administracji, co pozwoli osiągnąć trzy główne efekty:

Przedstawione efekty stanowią korzyść dla funkcjonowania całej uczelni, natomiast efekt trzeci może przyczynić się jednocześnie do optymalizacji kosztowej poprzez usprawnienie funkcjonowania administracji.

2. Utworzenie związku uczelni

Oceniając możliwości zmian organizacyjnych beneficjentów należy również wskazać na **możliwości tworzenia związków uczelni**. O ile w przypadku uczelni niepublicznych możliwość taka istnieje od dłuższego czasu, to w zakresie uczelni publicznych wyklarowała się ona dopiero z dniem 1 października 2014 r. czyli z wejściem w życie kolejnej nowelizacji ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym⁷.

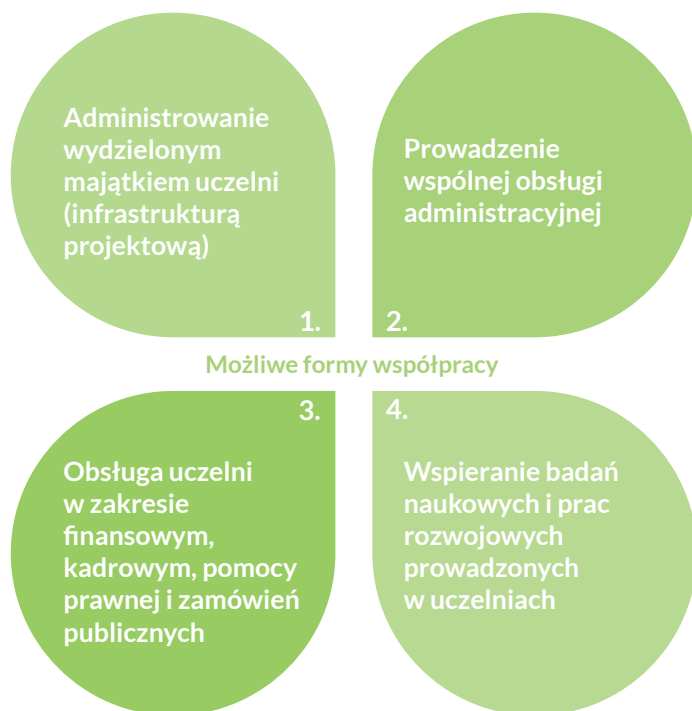
Związek uczelni jest formą organizacyjną (posiadającą własną osobowość prawną oraz własny statut i organy), która stanowi kompromis pomiędzy autonomią poszczególnych uczelni a ich fuzją (połączeniem), a którego celem jest wspólna realizacja zadań w zakresie kształcenia i prowadzenia badań oraz realizacja społecznej misji uczelni. Może on stanowić pewien etap w długim procesie połączenia dwóch lub więcej uczelni, ale można również poprzestać wyłącznie na etapie związku, którego celem będzie wspólna realizacja pewnych zadań przy wspólnych korzyściach.

Na wstępie należy uściślić, że na gruncie obowiązujących przepisów możliwe jest tworzenie wyłącznie związków uczelni „jednorodnych” ze względu na status prawny. Oznacza to, że można tworzyć wyłącznie związki uczelni publicznych lub związki uczelni niepublicznych. Niedopuszczalne jest tworzenie związków „mieszanych”. Z uwagi na charakter prawny beneficjentów, w dalszej części zostanie przedstawiona możliwość tworzenia związku uczelni publicznych.

Cele, zadania i formy ich realizacji

Ramy prawne dla utworzenia związku uczelni publicznych tworzy art. 28 UPSW. Przepis ten określa na wstępie cel tworzenia związku uczelni, wskazując na **wspieranie realizacji podstawowych zadań uczelni** (art. 13-14 upsw). Z celu wynika główne zadanie jakie związek powinien spełniać, a mianowicie rzeczywista **optymalizacja wykorzystania zasobów uczelni tworzących związek**, co także znajduje potwierdzenie w przepisach. Warto zaznaczyć, że przepisy ustanawiają w tym zakresie katalog otwarty, zatem zadania związku uczelni będzie można ustalić szerzej, przy założeniu niesprzeczności z główną ideą tworzenia związków uczelni.

Analizując potencjalne formy wspólnej realizacji zadań w ramach związku, można zaproponować w szczególności:

Rzeczywista kooperacja w powyższych kwestiach, a szczególnie w pkt. 2-3 pozwoli beneficjentom **zoptymalizować koszty** związane z utrzymaniem podwójnej kadry administracyjnej (np. poprzez zmiany w wymiarze etatów) a tym samym pozwoli na wspólne wygospodarowanie środków finansowych, które będzie można przeznaczyć na utrzymanie infrastruktury projektowej oraz na wspólne prowadzenie badań naukowych lub prowadzenie kształcenia z wykorzystaniem pełnego potencjału infrastrukturalnego obu podmiotów. Poza kwestiami finansowymi, przyczyni się to do realizacji celów miękkich projektu.

⁷ Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2014 r. poz. 1198).

Tworzenie związku uczelni publicznych

W celu powołania związku uczelni publicznych niezbędne jest podjęcie uchwał przez senaty uczelni zamierzających utworzyć związek. Uchwały te muszą określać przede wszystkim:

- uczestników związku;
- nazwę i siedzibę;
- zadania związku;
- składniki mienia przekazywane przez uczestników w celu wykonywania zadań związku;
- projekt statutu związku zgodny z art. 28 ust. 5 upsw.

Uchwały te muszą zostać przedstawione ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego, który jako jedyny ma kompetencje do utworzenia związku uczelni, zmiany jego nazwy, zmiany w jego składzie oraz jego likwidacji (w odniesieniu do uczelni „resortowych” będzie on musiał dodatkowo zaciągnąć opinii właściwego ministra nadzorującego daną uczelnię).

Mając na uwadze potencjalne korzyści płynące z zawiązania związku uczelni, a w szczególności możliwość ograniczenia lub zoptymalizowania kosztów osobowych związanych z administracją uczelnianą, rozwiązanie to jest obecnie jednym z bardziej obiecujących i rekomendowanych. Warto także dodać, że **w najbliższych latach przewiduje się wprowadzenie dodatkowych mechanizmów finansowania pozakonkursowego, które ma wspierać procesy konsolidacji uczelni w ramach III osi priorytetowej Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój - Działanie 3.4.**

3. Inne możliwe rozwiązania

Wśród innych możliwych do podjęcia działań i zmian organizacyjnych, które mogą pozytywnie wpłynąć na optymalizację kosztową związaną z utrzymaniem zakupionej infrastruktury oraz jej pełnym wykorzystaniem i utrzymaniem trwałości projektów warto wskazać na:

- powołanie w uczelni jednostki (wyspecjalizowanego zespołu osób), która będzie odpowiedzialna za prowadzenie polityki informacyjnej, śledzenie informacji dotyczących ogłaszania nowych konkursów i tworzenia się konsorcjów badawczych, organizowanie spotkań przedstawiających programy współpracy, podstawowe zasady uczestnictwa, sposób aplikowania, podstawy konstruowania budżetów, zarządzania projektami etc. oraz pomoc w zakresie utrzymania wskaźników projektowych. W znacznej części uczelni tego typu jednostki już funkcjonują, w związku z tym warto wykorzystać tą rekomendację do oceny i ewentualnej poprawy efektywności ich funkcjonowania;
- tworzenie grup pracowników naukowych (wraz ze wsparciem szkoleniowo-doradczym i wyodrębnionym funduszem motywacyjnym) specjalizujących się w zdobywaniu środków na badania, zarządzaniu dużymi grantami oraz komercjalizacją wyników prac badawczo – rozwojowych;
- stworzenie systemu monitorowania wykorzystania pomieszczeń i aparatury w celu optymalnego (pełnego) ich wykorzystania w procesie kształcenia i/lub prowadzenia badań naukowych;
- wprowadzenie systemów motywacyjnych dla pracowników uczelni, którzy aplikują i pozyskują granty, w ramach których możliwe jest wykorzystywanie infrastruktury;
- udostępnianie pomieszczeń i zakupionego sprzętu innym jednostkom uczelnianym (pod warunkiem, iż nie narusza to ograniczeń projektowych), co umożliwi optymalizację kosztową oraz prowadzi do pełnego wykorzystania zasobów materialnych;
- wydzielenie w strukturze organizacyjnej uczelni jednostki/działu w celu wspierania działań podejmowanych w zakresie transferu i komercjalizacji nowych technologii i innowacyjnych rozwiązań, promowania idei przedsiębiorczości akademickiej i podejmowanie ważnych inicjatyw w tym zakresie, mających na celu zachętę naukowców do wprowadzania innowacji do gospodarki;
- prowadzenie działań koordynacyjnych i zarządczych, służących integracji badań międzywydziałowych i międzyuczelnianych;
- opracowanie i wdrożenie systemu zarządzania projektami międzynarodowymi oraz przygotowanie kadry naukowej i administracyjnej do zarządzania tego typu projektami w jednostkach organizacyjnych uczelni.

Zmiany w procesie dydaktycznym

Zapewnienie najwyższej jakości kształcenia wiąże się z pełną realizacją zakładanych celów kształcenia oraz ich permanentną aktualizacją w kierunku odpowiadającym oczekiwaniom szeroko rozumianego otoczenia społeczno-gospodarczego, przy uwzględnieniu misji i strategii rozwoju uczelni. **Jak najpełniejsze wykorzystanie sfinansowanej w ramach XIII osi PO IiŚ infrastruktury wymaga objęcia różnych aspektów procesu dydaktycznego prowadzonego z jej wykorzystaniem przez wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia na uczelni (WSZJK).**

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia

Opracowanie i wdrożenie sprawnie działającego i kompleksowego (tj. obejmującego wszystkie obszary istotne z punktu widzenia jakości kształcenia) wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia (WSZJK) stanowi z pewnością jedno z najważniejszych wyzwań jakie stoją przed każdą uczelnią. Wyzwanie to nabiera szczególnego znaczenia dla uczelni będących beneficjentami programu PO IiŚ, bowiem pozwala na łatwiejsze osiągnięcie celów miękkich projektu. Warto podkreślić, że jest to relacja wzajemna, albowiem realizacja głównych założeń projektu (infrastruktura dydaktyczna lub aparatura naukowa powiązana z dydaktyką) w zdecydowany sposób wpływa na podnoszenie jakości kształcenia w danej jednostce, a tym samym wpływa na samo funkcjonowanie WSZJK. W związku z tym, poniżej zaprezentowane zostały przykłady rozwiązań, które dotyczą objęcia przez WSZJK procesów projakościowych odnoszących się lub wykorzystujących posiadaną infrastrukturę PO IiŚ.

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia – przykładowe elementy związane z infrastrukturą

- Identyfikacja i określenie potencjału dydaktycznej infrastruktury, następnie cykliczny przegląd tego potencjału i dostosowywanie do niego procesu kształcenia (w tym zakładanych efektów kształcenia, treści, metod i form kształcenia).

- Okresowy przegląd „jakości” infrastruktury w kontekście możliwości osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, w tym uwzględnianie w tym procesie opinii nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia z jej wykorzystaniem oraz opinii studentów i doktorantów.
- Weryfikacja umiejętności pełnego wykorzystania potencjału dydaktycznego posiadanej infrastruktury przez nauczycieli akademickich, a w razie stwierdzenia braków wdrożenie stosownych działań korygujących np. poprzez przeprowadzenia szkoleń lub sesji naukowych z wykorzystaniem tej infrastruktury.
- Ocena wystarczalności infrastruktury do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia – odpowiedź na pytanie „czy wykorzystanie w procesie kształcenia infrastruktury umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia?” – przy wykorzystaniu opinii wszystkich grup interesariuszy wewnętrznych.
- Ocena efektywności wykorzystania infrastruktury do osiągnięcia jeszcze lepszych efektów kształcenia – odpowiedź na pytanie „czy posiadana infrastruktura może pozwolić na osiągnięcie większej liczby efektów kształcenia lub efektów kształcenia na wyższym poziomie, niż obecnie zakładany?” – przy wykorzystaniu opinii wszystkich grup interesariuszy wewnętrznych.
- Bieżący przegląd stanu technicznego infrastruktury i opracowanie procedur reagowania.
- Stworzenie systemu monitorowania poziomu wykorzystania infrastruktury, tak aby był to poziom optymalny np. system rejestracji i rezerwacji sal na zajęcia dydaktyczne dostępne dla nauczycieli.

Doskonalenie procesu kształcenia

Realizacja projektu w ramach PO LiŚ wpływa niezaprzeczalnie na zwiększenie potencjału dydaktycznego i naukowego uczelni. Potencjał ten powinien być w odpowiedni sposób wykorzystany, bowiem stanowi szansę na dynamiczny rozwój uczelni i jednocześnie może pozwolić na ograniczenie problemów i barier, z jakimi spotykają się obecnie wszystkie szkoły wyższe w Polsce (np. skutki niżu demograficznego). Doskonalenie procesu dydaktycznego wiąże się również nierozdzielnie z koniecznością jego nieustannego dostosowywania do potrzeb szeroko rozumianego otoczenia społeczno-gospodarczego i oczekiwań pracodawców.

W celu lepszego wykorzystania zwiększonego potencjału, zaproponowano poniżej przykładowe działania związane z doskonaleniem procesu kształcenia, które przyczynią się do poprawy prowadzonego procesu kształcenia oraz do zwiększenia konkurencyjności uczelni.

Zmiany w procesie kształcenia – przykładowe działania

- Prowadzenie zajęć dydaktycznych w ramach przedmiotów związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym¹ (urozmaicenie i upraktycznianie zajęć w oparciu o dostępną infrastrukturę). Dzięki nowoczesnej infrastrukturze badawczej istnieje możliwość modyfikacji programów i efektów kształcenia, które będą odpowiadały potrzebom rynku pracy, a zajęcia wykorzystujące tę infrastrukturę nie tylko będą bardziej atrakcyjne dla studentów (zwiększenie naboru), ale także skuteczniej pozwolą osiągnąć założone efekty kształcenia.
- Uzupełnianie/modyfikowanie programów kształcenia i treści kształcenia w celu pełniejszego wykorzystania posiadanych zasobów materialnych (dotyczy zarówno całego programu, jak również treści kształcenia oraz metod i form kształcenia w ramach poszczególnych przedmiotów/modułów.)
- Położenie większego nacisku na praktyczne aspekty procesu kształcenia, w tym przy współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego (co nie wiąże się z komercyjnym wykorzystaniem sfinansowanej infrastruktury a włączaniem przedstawicieli pracodawców w proces modyfikacji procesu kształcenia oraz w samo nauczanie).
- Realizowanie badań naukowych, prac doktorskich (z uwzględnieniem środków pozyskanych np. z grantów) oraz studenckich prac dyplomowych z wykorzystaniem przedmiotowej infrastruktury, a w konsekwencji wprowadzanie nowych przedmiotów praktycznych i unowocześnianie treści zajęć (kształcenie oparte na badaniach).
- Wykorzystanie infrastruktury w ramach rozwijania działalności studenckich kół naukowych (w tym rozwijanie pasji poznawczych i aspiracji twórczych studentów).
- Rozwój pracowników dydaktycznych poprzez udział w stażach przemysłowych, które pozwalają na aktualizację umiejętności praktycznych i doświadczenia zawodowego, przydatnych w badaniach naukowych i dydaktyce w powiązaniu z wykorzystaniem dostępnej infrastruktury.
- Pozyskiwanie nowych specjalistów, którzy zajmują się nowymi dziedzinami i mogą pracować na najlepszym sprzęcie.

1 Zajęcia tego typu, zgodnie z obowiązującymi przepisami, powinny być prowadzone: w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej; w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie określonych czynności praktycznych przez studentów; przez osoby, z których większość posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią odpowiadające zakresowi prowadzonych zajęć.

- Stworzenie przyjaznego systemu potwierdzania efektów uczenia się pozaformalnego (RPL). Jest to rozwiązanie wprowadzone do polskiego systemu szkolnictwa wyższego w wyniku nowelizacji UPSW w 2014 r. Na mocy nowych przepisów uczelnie nabyły prawo uznawania kwalifikacji, jakie absolwenci uzyskali poza szkolnictwem wyższym, a następnie przyjęcia ich na tej podstawie na studia i zaliczenia części zajęć przewidzianych w programie studiów. Daje to uczelni możliwość przeciwdziałania negatywnym konsekwencjom zjawiska niżu demograficznego poprzez pozyskanie kandydatów na studia z grupy osób 25 plus.
- Popularyzacja nauki poprzez udostępnianie infrastruktury i bazy do zwiedzania dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym (docelowo np. zainteresowanie dzieci i młodzieży naukami ścisłymi i technicznymi a w rezultacie zwiększanie naboru na studia o strategicznym znaczeniu dla gospodarki i rozwoju innowacyjności), lekcje pokazowe dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych (przedstawianie aparatury i technologii, zaprezentowanie sposobu prowadzenia zajęć dydaktycznych i zachęcanie uczestników lekcji do podjęcia studiów).

Wzmocnienie procesów internacjonalizacji kształcenia i prowadzenia badań naukowych

Realizacja projektów w ramach XIII osi PO LiŚ przyczyniła się do zwiększenia internacjonalizacji procesów kształcenia i prowadzenia badań naukowych. W celu dalszego wzmocnienia tych procesów zaleca się podejmować w tym kierunku stosowne działania, wśród których można wskazać na kilka przykładów dobrych praktyk:

- Informowanie (w różny sposób i przy wykorzystaniu różnych kanałów komunikacji) zagranicznych uczelni i podmiotów partnerskich o potencjale posiadanych zasobów, w tym związanych z infrastrukturą sfinansowaną w ramach osi XIII PO LiŚ oraz możliwościami wspólnego prowadzenia badań z jej wykorzystaniem.
- Organizacja konferencji w ramach prowadzonej działalności naukowo-dydaktycznej i jej popularyzacja z udziałem zagranicznych podmiotów.
- Współprowadzenie projektów i badań naukowych we własnych, jak też współpracujących z uczelnią ośrodkach naukowych i badawczych, zarówno krajowych jak i zagranicznych (prowadzenie wspólnych projektów wpływa bezpośrednio na poszerzenie możliwości badawczych kooperujących jednostek, podnosi ich poziom, zwiększa zakres badań oraz wpływa na efektywniejsze wykorzystanie potencjału ludzkiego oraz bazy i infrastruktury eksperymentalnej jednostek w nich uczestniczących).
- Prace badawcze dla (na zlecenie) ośrodków zagranicznych.
- Upraszczanie procedur dotyczących prowadzenia prac naukowo-badawczych wraz z jednoczesnym zapewnieniem fachowej obsługi administracyjnej i pomocy prawnej.
- Szkolenia dla pracowników naukowych z zakresu budowy konsorcjów projektowych.
- Udostępnianie infrastruktury i aparatury badawczej doktorantom i pracownikom naukowym z innych ośrodków krajowych.
- Wymiana studentów i doktorantów, którzy w ramach współpracy jednostek naukowych mają okazję zapoznać się warsztatem naukowym innych uczelni.
- Systematyczne zwiększanie liczby pracowników naukowo-dydaktycznych uczestniczących w wymianie kadry z zagranicznymi ośrodkami akademickimi.
- Systematyczne i stałe wspieranie aktywności oraz mobilizacja jednostek organizacyjnych uczelni i zespołów badawczych do przygotowywania projektów badawczych finansowanych ze źródeł zewnętrznych (np. poprzez wprowadzenie systemu motywacyjnego dla pracowników uzyskujących środki finansowe na prowadzenie prac badawczych, stypendia dla studentów).
- Wspieranie organizacji studenckich w aplikowaniu o środki zagraniczne na realizację projektów w obszarze ich aktywności, szczególnie promujących mobilność międzynarodową studentów.
- Zachęcanie pracowników i studentów do udziału w seminariach i konferencjach zagranicznych, stażach naukowych i praktykach zagranicznych oraz rozwijanie współpracy z krajowymi, europejskimi i światowymi uczelniami w zakresie doskonalenia kształcenia i realizacji badań naukowych.
- Rozwój partnerstw naukowych i tworzenie zespołów naukowych z partnerami zagranicznymi i krajowymi.
- Stworzenie systemu motywacyjnego dla pracowników i doktorantów uczestniczących do pozyskiwania grantów międzynarodowych oraz stworzenie warunków instytucjonalnych (powołanie zespołu lub jednostki uczelnianej) i proceduralnych mających na celu ułatwienie ubiegania się o te granty np. poprzez odpowiednią politykę informacyjną, szkolenia, wsparcie w aspektach formalnych wniosku aplikacyjnego.
- Stworzenie systemu motywacyjnego dla doktorantów i promotorów w międzynarodowych przewodach doktoranckich, a przez to zwiększenie liczby takich przewodów.
- Przygotowanie oferty kształcenia w języku obcym (dot. uczelni, które mogą wykorzystywać infrastrukturę w procesie kształcenia studentów-cudzoziemców).

REKOMENDACJE

Analizy prowadzone w ramach niniejszej ekspertyzy pozwoliły na sformułowanie następujących rekomendacji dla uczelni – beneficjentów projektów XIII osi PO LiŚ. Jednocześnie należy wskazać, iż są to wybrane, najważniejsze zalecenia, a szczegółowe wraz z przykładami praktycznych rozwiązań i dobrymi praktykami znajdują się we wcześniejszej oraz kolejnych częściach publikacji.

L.P.	OBSZAR	REKOMENDACJE	SPOSÓB REALIZACJI
1.	ZARZĄDZANIE UCZELNIĄ I POZYSKIWANIE ŚRODKÓW FINANSOWYCH	Przegląd strategii rozwoju uczelni i wydziału	<ul style="list-style-type: none"> Przegląd aktualnej strategii rozwoju uczelni i jej jednostek oraz ewentualna ich aktualizacja (korekta) w odniesieniu do pełnego wykorzystania potencjału uczelni, jaki wynika z posiadanej infrastruktury.
		Pozyskiwanie projektów na bezpośrednie finansowanie infrastruktury	<ul style="list-style-type: none"> Stworzenie systemu motywacyjnego dla pracowników i doktorantów do pozyskiwania grantów, dzięki którym możliwe jest finansowanie powstałej w ramach PO LiŚ infrastruktury w sposób bezpośredni. Stworzenie odpowiedniego zaplecza techniczno-organizacyjnego stanowiącego wsparcie dla osób przygotowujących wnioski o granty, szczególnie międzynarodowe. Stałe monitorowanie konkursów i ich warunków, informowanie pracowników o dostępnych możliwościach, prowadzenie szkoleń i spotkań związanych z technicznymi aspektami wniosków, wsparcie w przygotowaniu technicznych aspektów wniosku. Działania te mogą być podejmowane przez specjalnie do tego celu powołaną jednostkę uczelnianą lub wydziałową albo przez zespół ludzi lub koordynatora. Nawiązywanie i zacieśnianie współpracy z podmiotami, z którymi można wspólnie stworzyć konsorcja przy ubieganiu się o środki finansowe.
		Pozyskiwanie jak największej liczby projektów naukowych i dydaktycznych	<ul style="list-style-type: none"> W niektórych typach projektów utrzymanie infrastruktury sfinansowanej w ramach PO LiŚ możliwe jest w ramach kosztów pośrednich. Ponadto należy pamiętać, iż dywersyfikacja środków finansowych przyczynia się do poprawy stabilności finansowej i przez to jej rozwoju, a realizacja grantów naukowych i dydaktycznych do poprawy (bezpośrednio lub pośrednio) jakości kształcenia. Sposób realizacji – jak wskazany powyżej.
		Modernizacja i dalszy rozwój infrastruktury	<ul style="list-style-type: none"> Bieżące monitorowanie rozwoju technologicznego i postępu stanu wiedzy, szczególnie w zakresie dysponowanej infrastruktury badawczej i prowadzonych badań naukowych. Pozyskiwanie środków finansowych na modernizację infrastruktury i jej dalszy rozwój.
		Redukcja wewnętrznych ograniczeń związanych z ubieganiem się o granty przez pracowników	<ul style="list-style-type: none"> Przegląd wewnętrznych procedur uczelni związanych z ubieganiem się o projekty grantowe (z wykorzystaniem opinii pracowników) oraz usunięcie tych elementów, które prowadzą do nadmiaru biurokracji i mogą stanowić barierę dla efektywnego aplikowania o środki finansowe. Wprowadzenie elastycznej polityki narzutów uczelnianych i wydziałowych w projektach grantowych.
		Wydzielenie rezerwy finansowej w budżecie uczelni	<ul style="list-style-type: none"> Wydzielenie w budżecie rezerwy finansowej na ewentualne nieprzewidziane remonty i serwisowanie zakupionej infrastruktury oraz co-funding utrzymania infrastruktury.

L.P.	OBSZAR	REKOMENDACJE	SPOSÓB REALIZACJI
1.	ZARZĄDZANIE UCZELNIĄ I POZYSKIWANIE ŚRODKÓW FINANSOWYCH	Pozyskiwanie środków niepublicznych na utrzymanie infrastruktury	<ul style="list-style-type: none"> • W okresie utrzymania trwałości projektu, dotyczy uczelni, które zgłosiły chęć komercyjnego wykorzystania infrastruktury. W zakresie dalszego funkcjonowania infrastruktury, dotyczy wszystkich beneficjentów. • Budowanie sieci relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz pozyskiwanie zleceń na prowadzenie badań wspólnych lub zleconych.
		Wykorzystanie posiadanej infrastruktury	<ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie systemu monitorowania wykorzystania pomieszczeń i aparatury w celu optymalnego (pełnego) ich wykorzystania w procesie kształcenia i/lub prowadzenia badań naukowych. • Współpraca z innymi wydziałami uczelni w zakresie kształcenia i prowadzenia badań naukowych.
2.	BADANIA NAUKOWE	Wsparcie i motywowanie pracowników do ubiegania się o granty	<ul style="list-style-type: none"> • Powołanie jednostki uczelnianej/wydziałowej (zespołu osób) odpowiedzialnej za prowadzenie polityki informacyjnej, śledzenie informacji dotyczących ogłaszania nowych konkursów i tworzenia się konsorcjów badawczych, organizowanie spotkań przedstawiających programy współpracy, podstawowe zasady uczestnictwa, sposób aplikowania, podstawy konstruowania budżetów, zarządzania projektami etc. oraz pomoc w zakresie utrzymania wskaźników projektowych. • Stworzenie systemu motywowania pracowników do ubiegania się o granty (np. wynagrodzenie, redukcja pensum, itp.).
		Silniejsze powiązanie badań z dydaktyką	<ul style="list-style-type: none"> • Wykorzystywanie wyników prowadzonych badań w procesie doskonalenia programów studiów poprzez zmianę lub modyfikację efektów kształcenia albo metod i form kształcenia. • Wprowadzanie nowych przedmiotów lub modyfikacji już istniejących treści kształcenia w związku z wynikami prowadzonych badań i rozwojem nauk. • Włączanie studentów do prowadzonych przez pracowników badań naukowych.
		Wsparcie rozwoju studenckiego ruchu naukowego	<ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie systemu motywacyjnego dla studentów (osiągnięcie naukowe, jako ważne kryterium przy ubieganiu się o stypendium rektora dla najlepszych studentów, stworzenie własnego – nie pochodzącego z budżetu państwa – funduszu stypendialnego) oraz zniesienie lub ograniczenie barier administracyjnych w związku z funkcjonowaniem i prowadzeniem badań przez pojedynczych studentów oraz studenckie zespoły badawcze i koła naukowe.
	BADANIA NAUKOWE	Internacjonalizacja	<ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie systemu motywacyjnego dla pracowników i doktorantów uczelni uczestniczących w programach międzynarodowej wymiany lub prowadzących działalność naukową przy współpracy z zagranicznymi podmiotami/naukowcami oraz aplikujących i prowadzących międzynarodowe projekty grantowe. • Stworzenie warunków techniczno-organizacyjnych ułatwiających pracownikom i doktorantom uczelni ubieganie się o granty międzynarodowe, oraz usprawniających przyjazd zaproszonych zagranicznych specjalistów. • Prowadzenie międzynarodowych przewodów doktorskich. • Opracowanie oferty współpracy dla zagranicznych podmiotów w zakresie wspólnego prowadzenia badań i aplikowania o środki na ich finansowanie (np. poprzez włączanie się do sieci infrastruktur - na stronie internetowej EURORIS-Net+ według stanu na dzień 16 grudnia 2015 możliwe było zgłoszenie swojego udziału w jednym z 22 projektów umożliwiających budowanie sieci infrastruktury).

L.P.	OBSZAR	REKOMENDACJE	SPOSÓB REALIZACJI
3.	DYDAKTYKA	Modernizacja i stały przegląd WSZJK	<ul style="list-style-type: none"> Przeгляд obecnie funkcjonującego wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia (WSZJK) i ewentualna jego modernizacja poprzez uwzględnienie czynników istotnych dla procesu kształcenia, związanych z posiadaną infrastrukturą (szczegółowe działania wskazane w dalszej części ekspertyzy). Dokonywanie okresowych przeglądów mechanizmów i narzędzi WSZJK pod kątem optymalnego wykorzystania posiadanej infrastruktury, w kontekście zakładanych celów kształcenia.
		Doskonalenie programu kształcenia i procesu jego realizacji	<p>Dopasowanie metod i form kształcenia, szczególnie w kontekście praktycznego kształcenia, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> przeгляdy programów i doskonalenie efektów kształcenia w kierunku ich pełniejszego dopasowania do potrzeb rynku pracy wprowadzanie do programu studiów nowych przedmiotów lub modyfikacja już istniejących w wyniku prowadzonych badań naukowych (silniejsze powiązanie dydaktyki i badań naukowych) potwierdzanie efektów uczenia się, zdobytych poza szkolnictwem wyższym (Recognition of Prior Learning)
		Internacjonalizacja	<ul style="list-style-type: none"> Przygotowanie oferty kształcenia w języku obcym (dot. uczelni, które mogą wykorzystywać infrastrukturę w procesie kształcenia studentów-cudzoziemców). Wzmocnienie wymiany studentów i doktorantów, którzy w ramach współpracy jednostek naukowych mają okazję zapoznać się warsztatem naukowym innych uczelni.

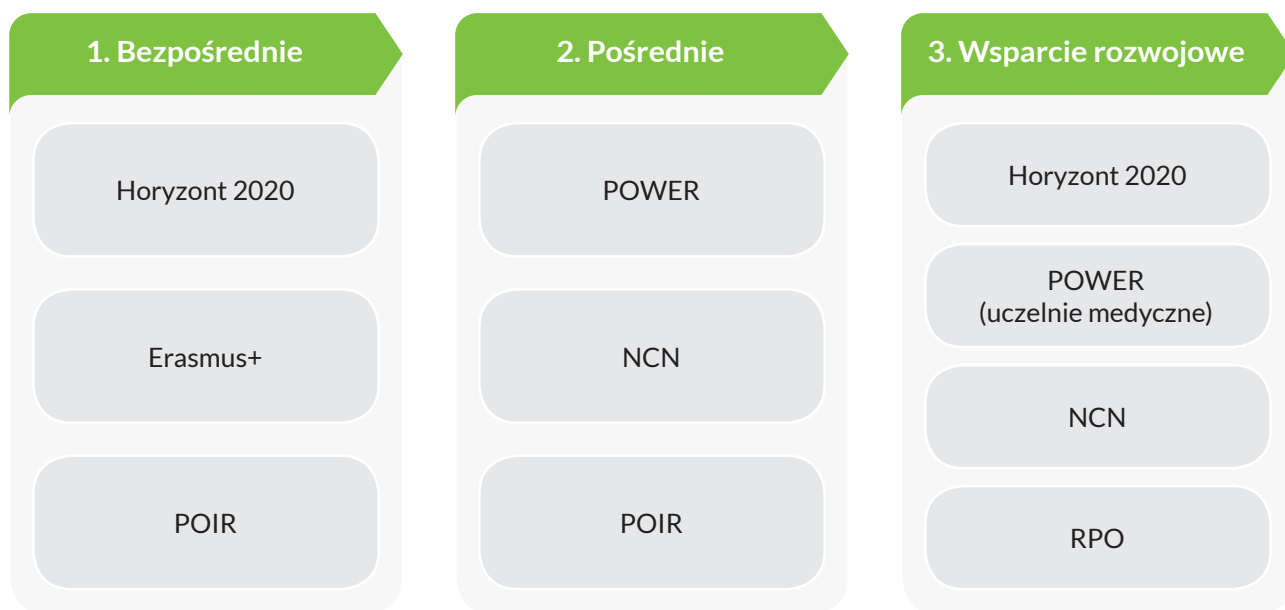
Przegląd źródeł finansowania ze środków publicznych

Perspektywa finansowa 2014-2020 daje uczelniom - beneficjentom projektów z XIII osi PO LiŚ, szereg możliwości utrzymania wytworzonej w jej ramach infrastruktury dydaktycznej i badawczej.

Finansowanie utrzymania infrastruktury powstałej w wyniku realizacji projektów PO LiŚ możliwe jest ze środków publicznych bezpośrednio (w konkursach dotyczących bezpośrednio wykorzystania istniejącej infrastruktury dydaktycznej i naukowo-badawczej) lub **pośrednio** (w ramach kosztów pośrednich związanych z realizacją projektów, w których finansowanie infrastruktury nie jest kosztem kwalifikowalnym w kosztach bezpośrednich). Dodatkowo nowa perspektywa finansowa **daje także możliwości rozwoju – rozbudowy i doposażenia wytworzonej w ramach projektów z XIII osi PO LiŚ infrastruktury** w celu podniesienia jakości kształcenia lub na potrzeby realizacji przyszłych projektów badawczych.

Poniżej zamieszczono przegląd dostępnych dla uczelni środków finansowych z programów krajowych i międzynarodowych. Możliwości finansowania – w przeważającej większości w formie dotacji – zostały podzielone na **trzy główne kategorie**:

- pierwszą z nich stanowią programy, w ramach których możliwe jest **bezpośrednie finansowanie infrastruktury** (dydaktycznej lub badawczej) już istniejącej na uczelniach;
- druga grupa to programy, w ramach których finansowanie istniejącej infrastruktury możliwe jest **jedynie pośrednio** – tj. wydatki na ten cel są kwalifikowalne w kosztach pośrednich, ponoszonych w celu prawidłowej realizacji projektów dotyczących innych obszarów;
- trzecia grupa to tzw. **wsparcie rozwojowe** – znajduje się tutaj przegląd programów i konkursów, w ramach których można dokonać dodatkowego doposażenia i rozbudowy istniejącej infrastruktury np. w celu zwiększenia konkurencyjności uczelni lub też ciągłego dostosowywania istniejącego sprzętu badawczego do najnowocześniejszych trendów w danej dziedzinie nauki.

Analizie poddano jedynie te programy i konkursy, w których uczelnie mogą występować jako wnioskodawcy. Oprócz programów opisanych poniżej istnieje szeroka gama konkursów, w których uczelnie mogłyby także mieć rolę partnera projektów realizowanych np. przez otoczenie społeczno-gospodarcze i w ten sposób pozyskać finansowanie utrzymania infrastruktury dydaktycznej i naukowo-badawczej. Możliwości te mają tylko ci beneficjenci XIII osi PO LiŚ, którzy wskazali w wystąpieniu o komercjalizację chęć współpracy z przedsiębiorstwami w takim zakresie.

Horyzont 2020

Uczelnie mają możliwość skorzystania z programu ramowego Unii Europejskiej **Horyzont 2020**. Jego celem jest wspieranie badań naukowych i innowacji. **Horyzont 2020** obejmuje swym zasięgiem trzy funkcjonujące w poprzedniej perspektywie programy: 7 Program Ramowy UE w zakresie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji; część **Programu Ramowego na Rzecz Konkurencyjności i Innowacji** (CIP) poświęconą innowacyjności oraz działania **Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii** (EIT). W ramach programu **Horyzont 2020** na lata 2014-2020 przewidziano alokację 77 028,3 mln euro. Poprzez wdrożenie programu UE realizuje zapisaną w strategii Europa 2020 inicjatywę **Unia innowacji**, która ma na celu przekształcenie Europy w światowej klasy centrum badań naukowych, usunięcie przeszkód stojących na drodze innowacji, wdrożenie partnerstw innowacyjnych oraz swobodny przepływ innowacji i technologii. Program Horyzont 2020 oparty jest na trzech głównych filarach:

- **doskonała baza naukowa** - wzmocnienie doskonałej bazy naukowej, w celu podniesienia zdolności Unii do osiągnięcia światowej klasy wybitnych osiągnięć naukowych,
- **wiodąca pozycja w przemyśle** – promowanie wiodącej pozycji w przemyśle w celu wspierania przedsiębiorstw, w tym MŚP i innowacji,
- **wyzwania społeczne** - stawianie czoła wyzwaniom społecznym, w celu realizacji zadań określonych w strategii „Europa 2020” poprzez wsparcie działań obejmujących pełny cykl innowacyjny od badań po wprowadzenie na rynek.

Oprócz tego realizowane są 3 dodatkowe cele szczegółowe: **Upowszechnianie doskonałości i zapewnienie szerszego uczestnictwa; Nauka z udziałem społeczeństwa i dla społeczeństwa** oraz **działania Wspólnego Centrum Badawczego i Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii**.

W ramach programu **Horyzont 2020** można uzyskać następujący poziom finansowania: do 100% kosztów kwalifikowalnych dla projektów badawczo-innowacyjnych oraz do 70% kosztów kwalifikowalnych dla projektów innowacyjnych (100% dla podmiotów prawnych o charakterze niezarobkowym). Koszty pośrednie rozliczane są ryczałtem i wynoszą 25% kosztów kwalifikowalnych. Kwalifikowalny jest także VAT, jeśli wnioskodawca nie ma możliwości jego odzyskania.

O finansowanie w ramach programu **Horyzont 2020** mogą ubiegać się konsorcja złożone z co najmniej 3 partnerów z 3 różnych państw członkowskich UE i/lub państw stowarzyszonych z programem ramowym, przy czym w wskazanych przypadkach projekty mogą być realizowane przez podmioty indywidualne: granty **Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych** (ERC), niektóre działania **Marii Skłodowskiej-Curie**, instrument dla MŚP oraz działania koordynacyjne i wspierające (projekty CSA). Projekty wybierane są w drodze konkursowej i oceniane przez niezależnych ekspertów pod względem następujących kryteriów: doskonałość, oddziaływanie i implementacja (w przypadku grantów **ERC** – tylko doskonałość). Instytucją kontaktową Programu **Horyzont 2020** w Polsce jest Krajowy Punkt Kontaktowy Programów Badawczych UE.

Wsparcie bezpośrednie – możliwość finansowania istniejącej infrastruktury

Szczególnie dedykowane uczelniom w ramach programu ramowego **Horyzont 2020** są konkursy w ramach Priorytetu **Doskonała baza naukowa**. W ramach kilku celów szczegółowych przewidziano: wsparcie najbardziej utalentowanych i kreatywnych osób oraz ich zespołów prowadzących badania pionierskie najwyższej jakości przez **Europejską Radę ds. Badań Naukowych** (**European Research Council**), finansowanie wspólnych badań w celu znalezienia nowych i obiecujących obszarów badań naukowych oraz innowacji poprzez wsparcie dla przyszłych i powstających technologii (**Future and Emerging Technologies**), oraz zapewnienie naukowcom doskonałych szkoleń i możliwości rozwoju kariery zawodowej poprzez działania **Marii Skłodowska-Curie**, zapewnienie Europie infrastruktury badawczej (w tym e-infrastruktury) dostępnej dla wszystkich naukowców w Europie i spoza niej. **W projektach realizowanych w ramach Horyzont 2020 możliwe jest pokrycie kosztów infrastruktury, o ile jest to uzasadnione z punktu widzenia celów projektu** – np. w projektach **Marii Skłodowska-Curie** - wykorzystanie infrastruktury do prowadzenia badań w ramach międzynarodowych zespołów naukowych lub też infrastruktury dydaktycznej do szkolenia naukowców. Z kolei na przykład granty dla naukowców w ramach działania **Europejska Rada ds. Badań Naukowych** przewidują możliwość zakupu nowoczesnej infrastruktury na potrzeby prowadzonych badań. **W przypadku niektórych typów projektów możliwych do realizacji w ramach Horyzont 2020 (np. Proof of concept) zakłada się komercjalizację wyników prowadzonych badań. W związku z tym mogą je realizować jedynie Ci beneficjenci**

Osi XIII PO IiŚ, którzy wystąpili o możliwość komercyjnego wykorzystania infrastruktury – przy zastrzeżeniu, że ww. działalność jest działalnością pomocniczą, nierozzerwalnie powiązaną z działalnością dydaktyczną i nie przekracza 20% wydajności infrastruktury PO IiŚ.

Źródło finansowania	Horyzont 2020
Działanie/Poddziałanie	Priorytet "Doskonała baza naukowa" (Excellent science), <u>Cel szczegółowy: Europejska Rada ds. Badań Naukowych</u> (ERC- European Research Council)
Beneficjenci	Indywidualni naukowcy z dowolnego kraju świata, przy czym projekty są wykonywane w wybranej przez lidera instytucji goszczącej, która musi znajdować się w jednym z krajów Unii Europejskiej lub krajów stowarzyszonych.
Typy projektów	Granty badawcze: <ul style="list-style-type: none"> • ERC Starting Grant – dla początkujących naukowców, 2-7 lat po doktoracie; • ERC Consolidator Grant – dla naukowców u progu samodzielności badawczej; • ERC Advanced Grant – dla naukowców doświadczonych, o uznanym dorobku naukowym. Finansowane są także dodatkowe rodzaje projektów: <ul style="list-style-type: none"> • dla wykonawców ww. grantów badawczych – Proof of Concept Grant – na komercjalizację wyników badań osiągniętych w projekcie ERBN, • akcje koordynujące i wspierające – Coordination and Support Actions – projekty dla realizacji zadań określonych przez Radę Naukową.
Możliwe działania	Z funduszy projektu można pokryć wszelkie niezbędne koszty: wynagrodzenia dla lidera i członków zespołu, badań, aparatury, odczynników, podróży, publikacji, opłat konferencyjnych, zleceń zewnętrznych, itp. oraz koszty pośrednie instytucji goszczącej.
Alokacja	77 028,3 mln EUR
Wartość projektu	<ul style="list-style-type: none"> • <u>ERC Starting Grant</u> – dla początkujących naukowców, 2-7 lat po doktoracie: do 1,5 mln euro na projekt trwający do 5 lat, • <u>ERC Consolidator Grant</u> – dla naukowców u progu samodzielności badawczej, 7-12 lat po doktoracie: do 2 mln euro na projekt trwający do 5 lat, • ERC Advanced Grant – dla naukowców doświadczonych, o uznanym dorobku naukowym: do 2,5 mln euro na projekt trwający do 5 lat. Zwiększenie budżetu o – odpowiednio – 500 000 euro, 750 000 euro, 1 mln euro, możliwe jest w trzech przypadkach: przyjazdu lidera projektu z kraju trzeciego do Unii Europejskiej lub kraju stowarzyszonego, zakupu aparatury badawczej o znacznej wartości, konieczności dostępu do specjalnej infrastruktury badawczej.
Instytucja do kontaktu	Krajowy Punkt Kontaktowy Programów Badawczych UE
www	www.kpk.gov.pl
Częstotliwość konkursów	Kilka razy w roku
Termin najbliższego konkursu	<ul style="list-style-type: none"> • Consolidator Grant – 2 luty 2016 r. • Advanced Grant – 1 września 2016 r. • Proof of Concept (tylko dla liderów projektów ERC) – 01.10.2015 r., 16.02.2016 r., 26.05.2016 r., 04.10.2016 r
Uwagi	Projekty są inicjowane przez samych naukowców, a wykonywane pod kierunkiem lidera (Principal Investigator). Lider może pracować samodzielnie (co zdarza się wyjątkowo rzadko) bądź stworzyć zespół, w zależności od dziedziny naukowej i specyfiki projektu. Zarówno lider, jak i członkowie zespołu mogą pochodzić z dowolnego kraju świata. Projekty są wykonywane w wybranej przez lidera instytucji goszczącej, która musi znajdować się w jednym z krajów Unii Europejskiej lub krajów stowarzyszonych. Dla uczonych pracujących w tych krajach może to być instytucja macierzysta.

Źródło finansowania		Horyzont 2020	
Działanie/Poddziałanie	Priorytet "Doskonała baza naukowa" (Excellent science), Cel szczegółowy: Przyszłe i powstające technologie (Future and Emerging Technologies – FET)		
Beneficjenci	Konsorcjum co najmniej trzech podmiotów prawnych. Każdy z podmiotów musi mieć siedzibę na terytorium państwa członkowskiego UE lub kraju stowarzyszonego.		
Typy projektów	<p>1) FET Open – konkursy na nowe idee w zakresie nowych technologii. Seria tych konkursów stworzyć ma zróżnicowane portfolio projektów badawczych, które pozwoli na rozpoznanie możliwości rozwoju nowych technologii, powstających dzięki niekonwencjonalnym konsorcjom, badaniom i innowacjom.</p> <p>2) FET Proactive – stanowi wsparcie dla nowych tematów społeczności badawczych. Innymi słowy, ta część FET wspiera finansowo nowe tematy i pozwala na ich konsolidację, tak by umożliwić ich wdrożenie w przemyśle i w społeczeństwie. W ramach konkursów proactive umieszczono trzy podtematy, wyłonione po konsultacjach społecznych oraz czwarty podtemat, który stanowi narzędzie do wdrażania strategii HPC (HPC Public-Private Partnership, w ramach ETPHPC2).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Global Systems Science – zmiany klimatu, kryzys finansowy, globalne epidemie, procesy urbanizacyjne, migracje. • Knowing, doing and being: cognition beyond problem solving – związany z nauką o wiedzy, kwestiami kognitywnymi. Temat ten ma stymulować nowe, interdyscyplinarne konfiguracje projektowe by wspierać dziedziny takie jak robotyka, nowe materiały i CPS. • Quantum Simulation- to schemat dotyczący technologii kwantowych ich zastosowania do rozwiązywania problemów o skali globalnej. • Towards exascale high-performance computing – inicjatywa mająca na celu osiągnięcie najlepszych na świecie wyników w zakresie mocy obliczeniowych (w zakresie platform, technologii i aplikacji). <p>3) FET Flagships – schemat, za pomocą którego wspierane są ambitne, wielkoskalowe badania, które mają na celu rozwiązanie interdyscyplinarnych wyzwań naukowo-technologicznych. Działania w ramach tego schematu muszą być związane z agendami europejskimi i narodowymi. Wyniki tych projektów powinny stanowić bazę dla innowacji i rozwoju gospodarczego w wielu obszarach. Schemat podzielony jest na 2 podtematy (konkursy H2020-FETFLAG):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Graphene – badania w zakresie grafenu i wdrażania tego materiału w przemyśle. • Human Brain Project – projekty związane z poznawaniem ludzkiego mózgu, w celu stworzenia nowych narzędzi diagnostycznych i sposobów leczenia chorób mózgu. Projekty dotyczą również prób stworzenia sztucznej inteligencji dzięki poznawaniu zasad działania mózgu. 		
Możliwe działania	Finansowanie interdyscyplinarnych projektów, które odniosą najlepszy skutek łącząc potencjał z różnych dziedzin nauki (fizyki, informatyki, biologii, nauki o środowisku, naukach społecznych, humanistycznych i innych) oraz różnych dyscyplin zaawansowanej inżynierii, tak by badane rozwiązania można było wdrożyć i stworzyć zupełnie nowe technologie. FET stanowi uzupełnienie dla grantów Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych (ERC) skierowanych do indywidualnych naukowców.		
Alokacja	2 696 mln EUR, alokacja 2016: FET-Open – 176,4 mln EUR, FET Proactive -221 mln EUR, FET FLAGSHIPS - 9 mln EUR, dodatkowe środki na dedykowany grant na badania nad grafenem (88 mln EUR w 2017r.)		
Wartość projektu	W zależności od konkursu.		
Instytucja do kontaktu	Krajowy Punkt Kontaktowy Programów Badawczych UE		
www	http://www.kpk.gov.pl/		
Częstotliwość konkursów	Kilka razy w roku		
Termin najbliższego konkursu	FET-Open – 11.05.2016, FET Proactive -12.04.2016, FET FLAGSHIPS – 1.03.2016		

Źródło finansowania	Horyzont 2020
Działanie/Poddziałanie	Priorytet "Doskonała baza naukowa" Cel szczegółowy: <u>Działania Marii Skłodowskiej-Curie</u> (Marie Skłodowska-Curie Actions – MSCA)
Beneficjenci	1) instytucje z sektora akademickiego: prywatne i publiczne uczelnie przyznające stopnie naukowe, publiczne i prywatne instytuty badawcze o charakterze non-profit, międzynarodowe organizacje o znaczeniu europejskim (np. CERN, EMBL) oraz Wspólne Centrum Badawcze (JRC); 2) instytucje z sektora pozaakademickiego: MSP oraz wszystkie inne organizacje nie wpisujące się w powyższą definicję sektora akademickiego, np. banki, szpitale, muzea, organizacje pozarządowe, 3) indywidualni naukowcy - otrzymujący grant - (1) początkujący naukowcy – do 4 lat stażu po uzyskaniu tytułu magistra, (2) doświadczeni naukowcy – stopień doktora lub powyżej 4 lat stażu naukowego po uzyskaniu tytułu magistra. w projektach mogą uczestniczyć zarówno organizacje jak i naukowcy z krajów trzecich.
Typy projektów	1) <u>Marie Skłodowska-Curie INNOVATIVE TRAINING NETWORKS (ITN)</u> - szkolenie naukowców. Projekty trwające do 4 lat są składane przez konsorcjum instytucji, które następnie w otwartych i przejrzystych konkursach (ogłaszanych między innymi na Portalu EURAXESS) zatrudniają początkujących naukowców na okres od 3 do 36 miesięcy. W ramach projektu można organizować konferencje, szkoły letnie i specjalistyczne kursy, otwarte także dla naukowców i instytucji spoza konsorcjum projektu. Można realizować 3 typy projektów: <ul style="list-style-type: none"> • European Training Networks (ETN): przynajmniej 3 instytucje z 3 różnych krajów członkowskich i/lub stowarzyszonych z H2020 oferujące wspólny i komplementarny program szkoleniowy oparty o indywidualne projekty badawcze realizowane przez przyjmowanych początkujących naukowców. • European Industrial Doctorates (EID): przynajmniej 2 instytucje z 2 różnych krajów oraz 2 różnych sektorów oferujące studia doktoranckie, w ramach których doktorant musi spędzić przynajmniej 50% czasu w sektorze pozaakademickim (nacisk na udział przedsiębiorstw). Jedna z instytucji musi mieć prawo do przyznawania stopnia naukowego doktora. • European Joint Doctorates (EJD): przynajmniej 3 instytucje z 3 różnych krajów uprawnione do nadawania stopnia doktora oferujące wspólny program studiów doktoranckich i przyznające wspólny/podwójny stopień doktora. 2) <u>Marie Skłodowska-Curie RESEARCH AND INNOVATION STAFF EXCHANGE (RISE)</u> - Wymiana pracowników zajmujących się badaniami i innowacjami (naukowcy, w tym doktoranci oraz kadra zarządzająca, administracyjna i techniczna). Komplementarny, maksymalnie 4-letni projekt badawczy i innowacyjny realizowany przez konsorcjum składające się z co najmniej 3 instytucji z 3 różnych krajów (w tym minimum 2 kraje członkowskie UE lub stowarzyszone H2020) jest oparty na oddelegowywaniu pracowników na okres od 1 do 12 miesięcy do członków konsorcjum. 3) <u>Marie Skłodowska-Curie CO-FUNDING OF REGIONAL, NATIONAL AND INTERNATIONAL PROGRAMMES (COFUND)</u> - Współfinansowanie regionalnych, krajowych i międzynarodowych programów grantowych. Projekt realizowany od 36 do 60 miesięcy przez jedną organizację znajdującą się w kraju członkowskim UE lub stowarzyszonym z H2020 opiera się na dofinansowaniu przez KE (do 10 mln euro/projekt) istniejących lub nowo utworzonych programów ukierunkowanych na międzynarodowe, międzysektorowe i interdyscyplinarne badania, szkolenia oraz mobilność. Dofinansowanie można uzyskać na dwa typy programów: <ul style="list-style-type: none"> • Doctoral Programmes – dedykowane początkującym naukowcom, w tym doktorantom oraz • Fellowships Programmes – skierowane do doświadczonych naukowców. W H2020 KE dopuszcza możliwość dofinansowania projektu MSCA z Funduszy Strukturalnych. 4) <u>Marie Skłodowska-Curie INDIVIDUAL FELLOWSHIPS (IF)</u> - Indywidualne granty badawczo-szkoleniowe. Obejmuje dwa typy projektów: <ul style="list-style-type: none"> • European Fellowships, które umożliwiają realizację grantu od 12 do 24 miesięcy w dowolnym kraju UE lub stowarzyszonym (obowiązuje reguła mobilności). W ich ramach dostępne są także granty związane z powrotem do kariery naukowej po co najmniej 12 miesięcznej przerwie oraz granty reintegracyjne umożliwiające powrót naukowcom do Europy;

Typy projektów	<ul style="list-style-type: none"> Global Fellowships dają możliwość realizacji grantu najpierw w kraju trzecim (na zasadzie oddelegowania od 12 do 24 miesięcy, przy wyborze kraju obowiązują reguła mobilności), a następnie obowiązkowy 12 miesięczny powrót do Europy (nie obowiązuje reguła mobilności, można grant realizować także w Polsce). W ramach obu typów projektu można zaplanować realizację części działań w innej europejskiej instytucji z sektora pozaakademickiego lub akademickiego na zasadzie oddelegowania od 3 do 6 miesięcy. <p>5) <u>EUROPEAN REASERCHERS' NIGHT</u> - Celem Nocy Naukowców jest przybliżenie zawodu naukowca obywatelom, zwiększenie świadomości społecznej w zakresie działań badawczych i innowacyjnych oraz zachęcanie młodych ludzi do podejmowania kariery naukowej - roczne lub 2-letnie projekty.</p>
Możliwe działania	(1) przyjmowanie naukowców z całego świata, (2) wysyłanie pracowników naukowych do placówek zagranicznych oraz (3) wymiana personelu naukowego, technicznego i zarządzającego pomiędzy instytucjami partnerskimi biorącymi udział w projekcie. Działania MSCA oferują (4) indywidualnym naukowcom możliwość prowadzenia badań i udziału w szkoleniach, zarówno w sektorze akademickim jak i pozaakademickim, rozwijających wiedzę badawczą i umiejętności wspierające rozwój ich kariery zawodowej.
Alokacja	6 162 mln EUR
Wartość projektu	W zależności od projektu i liczby uczestniczących naukowców, stawki według dostępnego dla programu katalogu kosztów dla poszczególnych krajów, w których realizowany jest projekt.
Instytucja do kontaktu	Krajowy Punkt Kontaktowy Programów Badawczych UE
www	http://www.kpk.gov.pl/
Częstotliwość konkursów	raz do roku na każdy typ projektów
Termin najbliższego konkursu	12.01.2016 (następny w 01.2017) - Marie Skłodowska-Curie INNOVATIVE TRAINING NETWORKS (ITN); 28.04.2016 - Marie Skłodowska-Curie RESEARCH AND INNOVATION STAFF EXCHANGE (RISE); 29.09.2016-Marie Skłodowska-Curie CO-FUNDING OF REGIONAL, NATIONAL AND INTERNATIONAL PROGRAMMES (COFUND); 14.09.2016 - Marie Skłodowska-Curie INDIVIDUAL FELLOWSHIPS (IF); 13.01.2016 (następny 01.2017) - EUROPEAN REASERCHERS' NIGHT (NIGHT);
Uwagi	Obszary badawcze i tematy naukowe proponowane są przez aplikujące instytucje i naukowców, a projekty są oceniane w ramach kilku paneli tematycznych; składane projekty mogą dotyczyć wszystkich dziedzin wiedzy, z wyjątkiem tych, które są objęte Traktatem EURATOM; zasadą nadrzędną jest mobilność międzynarodowa (przekraczanie granic państwowych) oraz sektorowa (sektor akademicki <-> sektor pozaakademicki). Naukowcy muszą spełniać regułę mobilności mówiącą, że nie mogą realizować grantu w kraju, w którym przebywali dłużej niż 12 miesięcy w ciągu ostatnich trzech lat do daty zamknięcia danego konkursu (odstępstwa w grantach Indywidualnych) lub rekrutacji (pozostałe rodzaje MSCA, odstępstwo dla RISE); rodzaj działania MSCA warunkuje składanie projektu do KE przez (1) konsorcjum instytucji lub (2) pojedynczą organizację albo przez (3) indywidualnego naukowca w porozumieniu z instytucją go przyjmującą. Umowa grantowa (kontrakt) jest zawsze zawierana pomiędzy KE a instytucją. Finansowane przez MSCA organizacje są zobowiązane do podpisania umowy zatrudnienia z naukowcami, zgodnie z obowiązującym w danym kraju prawem i z uwzględnieniem zasad KE.

Źródło finansowania	Horyzont 2020
Działanie/Poddziałanie	Priorytet "Wiodąca pozycja w przemyśle", Cel szczegółowy: <u>wiodąca pozycja w zakresie technologii prorozwojowych i przemysłowych (Leadership in enabling and industrial technologies – LEIT)</u>
Beneficjenci	Standardowo w przypadku projektów badawczych konsorcjum co najmniej trzech podmiotów prawnych. Każdy z podmiotów musi mieć siedzibę na terytorium państwa członkowskiego UE lub kraju stowarzyszonego.
Typy projektów	1) Technologie informacyjno-komunikacyjne ICT (Komponenty i systemy nowej generacji, Zaawansowane systemy obliczeniowe, Internet przyszłości, Zarządzanie informacją i treściami, Robotyka, Mikro i nanoelektronika, fotonika; 2) Kluczowe Technologie Prorozwojowe (Key Enabling Technologies - KET) -mikro- i nanoelektronikę, fotonikę, nanotechnologie, biotechnologie, zaawansowane materiały oraz zaawansowane systemy produkcyjne; 3) Przestrzeń kosmiczna (konkursy w następujących obszarach tematycznych: Nawigacja satelitarna – Europejski System Nawigacji Satelitarnej – Galileo; Obserwacje satelitarne – Europejski System Obserwacji Ziemi – Copernicus; Ochrona przed zagrożeniami z/w przestrzeni kosmicznej; Zapewnienie konkurencyjności Europy w zakresie technologii kosmicznych; Współpraca międzynarodowa.
Możliwe działania	Wsparcie badań naukowych i innowacji, kończących się wdrożeniami. Ta część programu przyczyni się do poprawy konkurencyjności Europy, tworzenia miejsc pracy i wzrostu gospodarczego. Badania i innowacje wspierające przemysł UE, PPP - partnerstwa publiczno-prywatne (m.in. dot. fabryk przyszłości, energooszczędnych budynków zrównoważonych przedsiębiorstw, zaawansowanych sieci 5G, robotyki, fotoniki, wydajnych narzędzi obliczeniowych, Big data i zielonych pojazdów), działania nakierowane na zwiększanie gotowości technologicznej innowacyjnych rozwiązań poprzez zbliżanie ich do rynków, rozwój gospodarki cyrkularnej (m.in. przez drukowanie przestrzenne, inwestycje w kluczowe technologie prorozwojowe oraz rozwiązania, które odpowiadają na najważniejsze wyzwania społeczne, np. nanomedycyna i nanotechnologie, technologie kosmiczne, industrializacja i modelowanie.)
Alokacja	17 015,5 mln EUR
Wartość projektu	Nieokreślona
Instytucja do kontaktu	Krajowy Punkt Kontaktowy Programów Badawczych UE
www	http://www.kpk.gov.pl/
Częstotliwość konkursów	Kilka razy w roku na różne tematy
Termin najbliższego konkursu	Terminy różnią się w zależności od konkretnego konkursu
Uwagi	---

Źródło finansowania	Horyzont 2020
Działanie/Poddziałanie	Priorytet "Wyzwania społeczne"
Beneficjenci	Jednostki naukowe i badawcze, zespoły naukowe i naukowcy indywidualni, przedsiębiorstwa każdego typu.
Typy projektów	Projekty odpowiadające na najważniejsze wyzwania społeczne określone w strategii "Europa 2020", czyli: 1) Zdrowie, zmiany demograficzne i dobrostan; 2) Bezpieczeństwo żywnościowe, zrównoważone rolnictwo, badania mórz i wód śródlądowych oraz biogospodarka; 3) Bezpieczna, czysta i efektywna energia; 4) Inteligentny, zielony i zintegrowany transport; 5) Działania w dziedzinie klimatu, środowiska, efektywnej gospodarki zasobami i surowcami; 6) Europa w zmieniającym się świecie – integracyjne, innowacyjne i refleksyjne społeczeństwa; 7) Bezpieczne społeczeństwa – ochrona wolności i bezpieczeństwa Europy i jej obywateli.
Możliwe działania	Badania naukowe i innowacje w zależności od wyzwania społecznego i tematu konkursu.
Alokacja	29 679 mln EUR
Wartość projektu	W zależności od obszaru i konkretnego tematu projektu
Instytucja do kontaktu	Krajowy Punkt Kontaktowy Programów Badawczych UE
www	Krajowy portal programu Horyzont 2020: www.kpk.gov.pl Strona programu Horyzont 2020: http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/ Portal uczestnika (Participant Portal): http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/home.html
Częstotliwość konkursów	Kilka razy w roku, osobne dla różnych wyzwań społecznych
Termin najbliższego konkursu	W zależności od wyzwania społecznego, najbliższy: 12.01.2016

Wsparcie rozwojowe – rozbudowa infrastruktury

Rozwojowi światowej klasy infrastruktury badawczej w Europie dedykowany jest w Programie *Horyzont 2020* Cel szczegółowy: *Europejska infrastruktura badawcza, w tym rozwój e-infrastruktury*. **Wsparcie to kierowane jest do tych beneficjentów Osi XIII PO IiŚ, którzy wystąpili o możliwość komercyjnego wykorzystania infrastruktury** – przy zastrzeżeniu, że ww. działalność jest działalnością pomocniczą, nierozzerwalnie powiązaną z działalnością dydaktyczną i nie przekracza 20% wydajności infrastruktury PO IiŚ.

Przewidziano w ramach ww. celu programu *Horyzont 2020* granty na:

- rozwijanie światowej klasy infrastruktury badawczej;
- bezpłatne udostępnianie infrastruktury i aparatury w najlepszych europejskich ośrodkach badawczych;
- elektroniczny dostęp do źródeł;
- rozwój paneuropejskiej e-infrastruktury usług publicznych;
- wzmocnienie potencjału innowacyjnego infrastruktury badawczej - m.in. z obszaru diagnostyki i obrazowania;
- rozwój złożonej infrastruktury o wysokiej gotowości technologicznej, dzięki współpracy uczelni, MSP i przemysłu oraz tworzenie polityk publicznych nakierowanych na rozwój infrastruktury badawczej i współpracy pomiędzy ośrodkami badawczymi w kwestii użyczenia infrastruktury i realizacji wspólnych projektów badawczych.

Dodatkowo, w ramach celu szczegółowego *Upowszechnianie doskonałości i zapewnienie szerszego uczestnictwa (Spreading Excellence and Widening Participation)*, zapewniono finansowanie dla uniwersytetów i instytucji badawczych w słabiej rozwiniętych regionach Europy. Pieniądze przeznaczone są m.in. na utworzenie nowych (lub istotną modernizację istniejących) Centrów Doskonałości, mających siedzibę w państwach członkowskich/regionach, które są określone jako mniej rozwinięte w zakresie badań i innowacji poprzez mechanizm łączenia sił (Teaming) z wiodącymi instytucjami badawczymi w Europie (lub konsorcjum takich instytucji), a także krajowymi lub regionalnymi władzami, agencjami do spraw badań na poziomie krajowym lub regionalnym. Szczegółowe zasady aplikowania o środki przedstawione są każdorazowo w dokumentacji konkursowej.

Źródło finansowania		Horyzont 2020
Działanie/ Poddziałanie	Priorytet "Doskonała baza naukowa" Cel szczegółowy: <u>Europejska infrastruktura badawcza, w tym rozwój e-infrastruktury</u>	
Beneficjenci	Standardowo w przypadku projektów badawczych konsorcjum co najmniej trzech podmiotów prawnych. Każdy z podmiotów musi mieć siedzibę na terytorium państwa członkowskiego UE lub kraju stowarzyszonego. Dla wybranych konkursów - 1 podmiot prawny.	
Typy projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1) <u>Development and long-term sustainability of new pan-European research infrastructures</u> - rozwijanie światowej klasy infrastruktury badawczej; 2) <u>Integrating and opening research infrastructures of European interest</u> - bezpłatne udostępnianie infrastruktury i aparatury w najlepszych europejskich ośrodkach badawczych w tym także elektroniczny dostęp do źródeł; 3) <u>e-Infrastructures</u> - rozwój paneuropejskiej e-infrastruktury usług publicznych; 4) <u>Fostering the innovation potential of Research Infrastructures</u> - wzmocnienie potencjału innowacyjnego infrastruktury badawczej - m.in. z obszaru diagnostyki i obrazowania oraz rozwój złożonej infrastruktury o wysokiej gotowości technologicznej, dzięki współpracy uczelni, MSP i przemysłu; 5) <u>Support to policy and international cooperation</u> - wspieranie działań nakierowanych na rozwój infrastruktury badawczej i współpracy pomiędzy ośrodkami badawczymi w kwestii udostępniania infrastruktury i realizacji wspólnych projektów badawczych. 	
Możliwe działania	Rozwój i jak najlepsze wykorzystanie infrastruktur badawczych w Europie, m.in. budowa nowych infrastruktur o ogólnoeuropejskim znaczeniu, służących wszystkim dziedzinom nauki i techniki. Działania integracyjne (Integrating Activities) zapewniają naukowcom możliwość bezpłatnego dostępu do infrastruktur – przeprowadzenia badań w najlepszych europejskich ośrodkach, z wykorzystaniem najlepszej aparatury, oraz dostęp do specjalistycznych zbiorów. Fundusze projektów pozwalają na pokrycie kosztów nie tylko badań, ale także podróży i pobytu (do 3 miesięcy). Warunkiem jest wyjazd do innego kraju niż kraj aktualnego pobytu.	
Alokacja	2,488 mln EUR	
Wartość projektu	W zależności od projektu.	
Instytucja do kontaktu	Krajowy Punkt Kontaktowy Programów Badawczych UE	
www	http://www.kpk.gov.pl/	
Częstotliwość konkursów	Raz do roku	
Termin najbliższego konkursu	30.03.2016 - dla wszystkich typów konkursów	

Źródło finansowania		Horyzont 2020
Działanie/ Poddziałanie	Cel szczegółowy: <u>Upowszechnianie doskonałości i zapewnienie szerszego uczestnictwa (Spreading Excellence and Widening Participation)</u>	
Beneficjenci	Uniwersytety i instytucje badawcze w słabiej rozwiniętych regionach Europy.	
Typy projektów	<p>1) Teaming – utworzenie nowych (lub istotną modernizację istniejących) Centrów Doskonałości, mających siedzibę w państwach członkowskich/regionach, które są określone jako mniej rozwinięte w zakresie badań i innowacji poprzez mechanizm łączenia sił (Teaming) z wiodącymi instytucjami badawczymi w Europie (lub konsorcjum takich instytucji), a także krajowymi lub regionalnymi władzami, agencjami do spraw badań na poziomie krajowym lub regionalnym, co będzie miało istotne znaczenie w tych partnerstwach. Wnioskodawcy muszą przedstawić długoterminową strategię w dziedzinie nauki i innowacji określającą przyszłość Centrum Doskonałości oraz podkreślić wyraźny związek ze Strategią Inteligentnej Specjalizacji.</p> <p>2) Twinning – wzmocnienie w określonej dziedzinie badań rozwijającej się instytucji poprzez utworzenie powiązań z co najmniej dwiema instytucjami, które w tym obszarze mają wiodącą pozycję na poziomie międzynarodowym. Pożądane będzie odniesienie do krajowych lub regionalnych Strategii Inteligentnej Specjalizacji.</p> <p>3) ERA Chairs – ustanowienie katedr Europejskiej Przestrzeni Badawczej ma na celu wsparcie uniwersytetów oraz innych instytucji badawczych o wyraźnym potencjale doskonałości badawczej dla umożliwienia im przyciągania i utrzymania wysokiej jakości zasobów ludzkich oraz wdrożenia zmian strukturalnych niezbędnych do osiągnięcia trwałej doskonałości.</p>	
Możliwe działania	W zależności od typu przedsięwzięcia realizowanego w ramach tego celu szczegółowego, m.in. Tworzenie Centrów Doskonałości, inwestycje w infrastrukturę.	
Alokacja	816,5 mln EUR	
Wartość projektu	W zależności od typu działania, maksymalnie ok. 500 000 EUR na projekty Teaming, ok. 1 mln EUR na projekty Twinning.	
Instytucja do kontaktu	Krajowy Punkt Kontaktowy Programów Badawczych UE	
www	Krajowy portal programu Horyzont 2020: www.kpk.gov.pl Strona programu Horyzont 2020: http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/ Portal uczestnika (Participant Portal): http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/home.html	
Częstotliwość konkursów	Raz do roku na każdy typ projektów	
Termin najbliższego konkursu	4.02.2016	
Uwagi	W projektach typu Twinning koszty wykorzystania infrastruktury są niekwalifikowalne - informacje te są zawsze podawane w planie prac dla danego celu szczegółowego.	

Erasmus+

Uczelnie mogą skorzystać także z dedykowanego im wsparcia w ramach programu **Erasmus+**, którego całkowity budżet na lata 2014-2020 wynosi 14,7 mld euro. Działania na rzecz wsparcia szkolnictwa wyższego przewidziano w akcji 1 (**Mobilność Edukacyjna**) i akcji 2 (**Współpraca na rzecz Innowacji i Wymiany Dobrych Praktyk**) oraz w Programie **Jean Monnet**. W ramach **Erasmus+** możliwe jest finansowanie istniejącej infrastruktury, o ile uzasadnione jest to celami projektu. W związku z tym, że program **Erasmus+** ma na celu wsparcie krajów uczestniczących w programie w zakresie efektywnego wykorzystywania potencjału kapitału społecznego oraz promowania idei uczenia się przez całe życie, możliwe jest tu raczej pośrednie finansowanie infrastruktury dydaktycznej, potrzebnej do realizacji konkretnych działań w projekcie (np. studiów dla zagranicznych studentów) lub też bezpośrednio poprawa infrastruktury dydaktycznej w celu polepszenia systemu kształcenia wyższego. **Erasmus+** oferuje uczelniom dofinansowanie na prowadzenie wymiany studentów i pracowników z krajami programu oraz wymiany z krajami partnerskimi z innych regionów świata; prowadzenie wspólnych studiów magisterskich **Erasmus Mundus** - studiów drugiego stopnia o międzynarodowym charakterze, prowadzone przez konsorcjum uczelni. Natomiast w ramach akcji 2 – dzięki **Sojuszom wiedzy i partnerstwom strategicznym** uczelni/uczelni i innych podmiotów możliwe jest finansowanie międzynarodowej współpracy szkół wyższych i przedsiębiorstw, której celem jest wspieranie innowacyjności w sferze edukacji i biznesu oraz w szerszym otoczeniu społeczno-ekonomicznym, rozwijanie w społeczeństwie umiejętności związanych z przedsiębiorczością, stymulowanie i ułatwianie przepływu wiedzy między uczelniami i przedsiębiorstwami; pobudzanie innowacji w szkolnictwie wyższym czy też poprawa jego jakości m.in. przez doposażenie infrastruktury czy opracowanie nowych programów kształcenia. Osobnym programem skierowanym do uczelni jest **Jean Monnet**, umożliwiający finansowanie działań podejmowanych głównie przez szkoły wyższe w zakresie szeroko pojętej integracji europejskiej i popularyzacji wiedzy o Unii Europejskiej (np. wykorzystanie infrastruktury do prowadzenia dydaktyki w tym zakresie). Informacje na temat możliwości pozyskania grantów dostępne są na stronach Fundacji Systemu Rozwoju Edukacji – Narodowej Agencji Programu Erasmus+.

Wsparcie bezpośrednie – możliwość finansowania istniejącej infrastruktury

Źródło finansowania	Erasmus+ Szkolnictwo wyższe
Działanie/Poddziałanie	Akcja 1: mobilność edukacyjna - mobilność studentów
Beneficjenci	Institucje prowadzące studia I i/lub II i/lub III stopnia posiadające Kartę Erasmusa dla szkolnictwa wyższego: <ul style="list-style-type: none">• uczelnie publiczne;• uczelnie niepubliczne wpisane do rejestru prowadzonego przez MNiSW;• instytuty PAN posiadające osobowość prawną oraz prowadzące studia doktoranckie. Wnioski może składać samodzielnie szkoła wyższa lub szkoła wyższa lub konsorcjum uczelni, utworzone w celu wspólnego organizowania wyjazdów i zarządzania nimi. Konsorcjum musi składać się z min. 3 podmiotów krajowych, w tym min. 2 uczelni wyższych.
Typy projektów	Dofinansowanie na prowadzenie wymiany studentów z krajami programu oraz wymiany z krajami partnerskimi z innych regionów świata (wykorzystanie infrastruktury na rzecz prowadzenia zajęć dla studentów)
Możliwe działania	Projekty mobilności dotyczące współpracy z krajami programu mogą obejmować: wyjazdy studentów na studia do innych krajów programu – na okres od 3 do 12 miesięcy; wyjazdy studentów na praktyki do innych krajów programu – na okres od 2 do 12 miesięcy; wyjazdy absolwentów na praktyki/staże do innych krajów programu – na okres od 2 do 12 miesięcy (pod warunkiem zakwalifikowania na wyjazd na ostatnim roku studiów). Projekty mobilności dotyczące współpracy z krajami partnerskimi z innych regionów świata mogą obejmować: wyjazdy studentów na studia w kraju partnerskim – na okres od 3 do 12 miesięcy; przyjazdy studentów z kraju partnerskiego na studia do Polski - na okres od 3 do 12 miesięcy.
Alokacja	Całkowity budżet programu 1,7 mld EUR. 101 mln EUR wyniesie budżet programu Erasmus+ w Polsce.

Wartość projektu	Kwota obliczona na podstawie liczby osób objętych projektem (stawki jednostkowe podawane w dokumentach programu)
Instytucja do kontaktu	Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji Narodowa Agencja Programu Erasmus+ ul. Mokotowska 43 00-551 Warszawa
www	http://erasmusplus.org.pl/
Częstotliwość konkursów	Raz do roku
Termin najbliższego konkursu	2.02.2016
Uwagi	Warunkiem udziału szkoły wyższej w programie Erasmus+ jest przyznanie jej przez Komisję Europejską Karty Erasmusa dla szkolnictwa wyższego (Erasmus Charter for Higher Education - ECHE), która uprawnia do ubiegania się o fundusze na dofinansowanie konkretnych działań przewidzianych w programie.

Źródło finansowania	Erasmus+ Szkolnictwo wyższe
Działanie/Poddziałanie	Akcja 1: mobilność edukacyjna - mobilność pracowników uczelni
Beneficjenci	Instytucje prowadzące studia I i/lub II i/lub III stopnia posiadające Kartę Erasmusa dla szkolnictwa wyższego: <ul style="list-style-type: none"> • Uczelnie publiczne; • Uczelnie niepubliczne wpisane do rejestru prowadzonego przez MNiSW; • Instytuty PAN posiadające osobowość prawną oraz prowadzące studia doktoranckie. Wnioski może składać samodzielnie szkoła wyższa lub szkoła wyższa lub inna instytucja w imieniu konsorcjum uczelni, utworzonego w celu wspólnego organizowania wyjazdów i zarządzania nimi. Konsorcjum musi składać się z min. 3 podmiotów krajowych, w tym min. 2 uczelni wyższych.
Typy projektów	Prowadzenie wymiany pracowników z krajami programu oraz wymiany z krajami partnerskimi z innych regionów świata.
Możliwe działania	Wyjazdy nauczycieli akademickich do zagranicznych szkół wyższych w celu prowadzenia zajęć dla studentów oraz przyjazdy specjalistów (ekspertów) z zagranicznych organizacji lub przedsiębiorstw; wyjazdy pracowników uczelni do zagranicznych instytucji, organizacji, przedsiębiorstw na szkolenia/w celach szkoleniowych (podnoszenie kwalifikacji). Pobyt pracownika w zagranicznej instytucji lub przedsiębiorstwie w innym kraju programu może trwać od 2 dni do 2 miesięcy, natomiast pobyt w kraju partnerskim może trwać od 5 dni do 2 miesięcy.
Alokacja	Całkowity budżet programu 1,7 mld EUR. 101 mln EUR wyniesie budżet programu Erasmus+ w Polsce.
Wartość projektu	Kwota obliczona na podstawie liczby osób objętych projektem (stawki jednostkowe podawane w dokumentach programu)
Instytucja do kontaktu	Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji Narodowa Agencja Programu Erasmus+ ul. Mokotowska 43 00-551 Warszawa
www	http://erasmusplus.org.pl/
Częstotliwość konkursów	Raz do roku
Termin najbliższego konkursu	2.02.2016
Uwagi	Warunkiem udziału szkoły wyższej w programie Erasmus+ jest przyznanie jej przez Komisję Europejską Karty Erasmusa dla szkolnictwa wyższego (Erasmus Charter for Higher Education - ECHE), która uprawnia do ubiegania się o fundusze na dofinansowanie konkretnych działań przewidzianych w programie.

Źródło finansowania	Erasmus+ Szkolnictwo wyższe
Działanie/Poddziałanie	Akcja 1: mobilność edukacyjna - Wspólne studia magisterskie Erasmus Mundus
Beneficjenci	Instytucje prowadzące studia I i/lub II i/lub III stopnia posiadające Kartę Erasmusa dla szkolnictwa wyższego: uczelnie publiczne; uczelnie niepubliczne wpisane do rejestru prowadzonego przez MNiSW; instytuty PAN posiadające osobowość prawną oraz prowadzące studia doktoranckie. Wnioski może składać samodzielnie szkoła wyższa lub szkoła wyższa lub inna instytucja w imieniu konsorcjum uczelni, utworzonego w celu wspólnego organizowania wyjazdów i zarządzania nimi. Konsorcjum musi składać się z min. 3 podmiotów krajowych, w tym min. 2 uczelni wyższych.
Typy projektów	Finansowanie wspólnych studiów magisterskich Erasmus Mundus - studia drugiego stopnia o międzynarodowym charakterze, prowadzone przez konsorcjum uczelni, w skład którego muszą wchodzić co najmniej trzy uczelnie z trzech różnych krajów uczestniczących w programie Erasmus+ (tj. z krajów programu). Nie ma ograniczeń, jeżeli chodzi o dyscyplinę akademicką. Program wspólnych studiów magisterskich Erasmus Mundus może trwać rok, półtora roku lub dwa lata i musi odpowiadać 60, 90 lub 120 punktom ECTS. W Polsce studia drugiego stopnia muszą liczyć minimum 90 punktów ECTS.
Możliwe działania	Dofinansowanie w ramach projektu jest przeznaczone na: stypendia dla najlepszych studentów z Europy (25%) i z krajów partnerskich (75%), wynagrodzenia za wykłady/szkolenia/badania dla studentów prowadzone przez nauczycieli akademickich/badaczy spoza konsorcjum. Wspólne studia magisterskie są studiami płatnymi (uczelnie prowadzące studia mają prawo pobierać czesne).
Alokacja	Całkowity budżet programu 1,7 mld EUR. 101 mln EUR wyniesie budżet programu Erasmus+ w Polsce.
Wartość projektu	Projekt może uzyskać dofinansowanie na 4 lub 5 lat (rok przygotowawczy + 3 nabory na studia 1-letnie lub 2-letnie). Całkowita kwota dofinansowania wspólnych studiów magisterskich na rok przygotowawczy i trzy nabory studentów może wynieść orientacyjnie od 2 do 3 mln EUR. Kwota na wsparcie organizacji i promocji wspólnych studiów – maks. 170 000 EUR na projekt: rok przygotowawczy 20 000 EUR, na każdy nabór studentów 50 000 EUR (maks. 3 nabory). Stypendia dla studentów dofinansowanie „czesnego” – maks. 9 000 EUR/rok dla studentów z krajów partnerskich i/lub maks. 4 500 EUR/rok dla studentów z krajów programu, dofinansowanie kosztów podróży i przeprowadzki – od 1 000 EUR do 3 000 EUR/rok na koszty podróży i 1 000 EUR na pokrycie kosztów przeprowadzki, dofinansowanie do kosztów utrzymania – 1 000 EUR miesięcznie (maks. 24 miesiące).
Instytucja do kontaktu	Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji Narodowa Agencja Programu Erasmus+ ul. Mokotowska 43 00-551 Warszawa
www	http://erasmusplus.org.pl/
Częstotliwość konkursów	Raz do roku
Termin najbliższego konkursu	18.02.2016

Źródło finansowania	Erasmus+ Szkolnictwo wyższe
Działanie/Poddziałanie	Akcja 2: Współpraca na rzecz innowacji i wymiany dobrych praktyk - partnerstwa strategiczne
Beneficjenci	Projekt realizowany musi być przez co najmniej trzy instytucje z trzech różnych państw uczestniczących w programie. Konsorcjum wybiera spośród siebie instytucję koordynującą, która w imieniu całej grupy partnerów składa wnioski do agencji narodowej kraju, w którym działa. Wszystkie uczelnie z krajów programu biorące udział w projekcie muszą posiadać Kartę Erasmusa dla szkolnictwa wyższego.
Typy projektów	Międzynarodowe projekty polegające na wdrażaniu i upowszechnianiu innowacyjnych rozwiązań i dobrych praktyk w szkolnictwie wyższym. Efektem tego typu projektów powinna być przede wszystkim modernizacja oferty dydaktycznej uczelni, jej lepsze dostosowanie do potrzeb społeczeństwa i gospodarki oraz podniesienie jakości kształcenia.
Możliwe działania	Opracowywanie programów kształcenia (przedmiot, moduł, kierunek), w tym wspólnych studiów. Wprowadzanie większej różnorodności form kształcenia, w tym wirtualnych. Opracowywanie nowych metod kształcenia/ dydaktycznych (stymulowanie kreatywności, umiejętności związanych z przedsiębiorczością itp.) Opracowywanie materiałów, metod, narzędzi dydaktycznych. Wypracowywanie standardów jakościowych. Rozwój współpracy uczelni z przedsiębiorstwami (np. angażowanie studentów i pracowników uczelni we wspólne projekty z przedsiębiorstwami). Opracowywanie i wdrażanie strategii współpracy (w instytucjach). Badania, analizy, studia przypadku (dotyczące kształcenia, edukacji w danej dziedzinie). Działania związane z uczeniem się, nauczaniem, szkoleniami (mobilność).
Alokacja	Całkowity budżet programu 1,7 mld EUR. 101 mln EUR wyniesie budżet programu Erasmus+ w Polsce.
Wartość projektu	Maksymalnie dofinansowanie: projekt 2-letni: 300 000 EUR projekt 3-letni: 450 000 EUR. Maksymalne dofinansowanie na rok: 150 000 EUR; na miesiąc: 12 500 EUR (na projekt)
Instytucja do kontaktu	Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji Narodowa Agencja Programu Erasmus+ ul. Mokotowska 43 00-551 Warszawa
www	http://erasmusplus.org.pl/
Częstotliwość konkursów	Raz do roku
Termin najbliższego konkursu	31.03.2016

Źródło finansowania	Erasmus+ Szkolnictwo wyższe
Działanie/Poddziałanie	Akcja 2: Współpraca na rzecz innowacji i wymiany dobrych praktyk - sojusze na rzecz wiedzy
Beneficjenci	Organizacje/institucje publiczne i prywatne z krajów programu oraz z krajów partnerskich (np. szkoły wyższe, przedsiębiorstwa, instytucje/placówki naukowe, instytucje edukacyjne, stowarzyszenia przedsiębiorstw itp.). W danym projekcie musi uczestniczyć co najmniej sześć organizacji z minimum trzech krajów programu Erasmus+, w tym minimum dwie uczelnie i dwa przedsiębiorstwa. Udział organizacji z innych krajów tj. z krajów partnerskich z innych regionów świata, musi być uzasadniony szczególnym wkładem, jaki wnoszą do projektu. Uczelnie biorące udział w projekcie muszą mieć Kartę Erasmusa dla szkolnictwa wyższego.
Typy projektów	Międzynarodowe projekty współpracy szkół wyższych i przedsiębiorstw, których celem jest wspieranie innowacyjności w sferze edukacji i biznesu oraz szerszym otoczeniu społeczno-ekonomicznym, rozwijanie w społeczeństwie umiejętności związanych z przedsiębiorczością, stymulowanie i ułatwianie przepływu wiedzy między uczelniami i przedsiębiorstwami.
Możliwe działania	Pobudzanie innowacji w szkolnictwie wyższym, biznesie i środowisku gospodarczym; rozwijanie postaw i umiejętności przedsiębiorczych. Stymulowanie przepływu i wymiany informacji pomiędzy szkołami wyższymi i przedsiębiorstwami. Sojusze wiedzy mogą organizować działania mobilności studentów, naukowców lub pracowników, o ile wpisują się one w działania sojuszy i tworzą wartość dodaną projektu.
Alokacja	Całkowity budżet programu 1,7 mld EUR. 101 mln EUR wyniesie budżet programu Erasmus+ w Polsce.
Wartość projektu	Maksymalnie dofinansowanie: projekt 2-letni: 700 000 EUR projekt 3-letni: 1 000 000 EUR
Instytucja do kontaktu	Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji Narodowa Agencja Programu Erasmus+ ul. Mokotowska 43 00-551 Warszawa
www	http://erasmusplus.org.pl/
Częstotliwość konkursów	Raz do roku
Termin najbliższego konkursu	26.02.2016

Źródło finansowania	Erasmus+ Szkolnictwo wyższe
Działanie/Poddziałanie	Akcja 2: Współpraca na rzecz innowacji i wymiany dobrych praktyk - Budowanie potencjału w szkolnictwie wyższym (w krajach partnerskich)
Beneficjenci	Konsorcja uprawnionych podmiotów. Kraje programu: minimum 3 kraje – z każdego minimum 1 uczelnia. Kraje partnerskie: minimum jeden kraj, minimum 2 uczelnie z każdego kraju partnerskiego. Uprawnione instytucje z krajów programu lub krajów partnerskich to między innymi: uczelnie (uczelnie z krajów programu muszą mieć Kartę Erasmusa dla szkolnictwa wyższego); stowarzyszenia uczelni; konferencje rektorów i organizacje studenckie; ministerstwa; inne publiczne lub prywatne organizacje prowadzące działalność na rynku pracy lub w dziedzinie kształcenia, szkolenia i na rzecz młodzieży (np. firmy, organy publiczne, partnerzy społeczni, instytuty badawcze, fundacje, organizacje kulturalne) oraz rządowe organizacje międzynarodowe (udział bez finansowania).
Typy projektów	Projekty ukierunkowane na pomoc i wspieranie instytucji szkolnictwa wyższego oraz systemów szkolnictwa wyższego w krajach partnerskich. Projekty wspólne (Joint Projects) Projekty wspólne mają na celu uzyskanie korzyści w pierwszej kolejności przez organizacje/instytucje z krajów partnerskich, bezpośrednio zaangażowane w projekt. Projekty te zwykle skupiają się na trzech rodzajach działań: opracowywaniu programów nauczania; modernizacji zarządzania uczelnią i funkcjonowania uczelni; wzmacnianiu związków między uczelniami i szerszym otoczeniem społeczno-gospodarczym.
Możliwe działania	Projekty wspólne - np. opracowanie, testowanie, dostosowywanie, wdrażanie programów kształcenia, narzędzi, metod kształcenia; szkolenia dla pracowników; poprawa infrastruktury dydaktycznej. W ramach specjalnego komponentu mobilności - m.in. mobilność studentów uczelni będących częścią konsorcjum i pracowników uczelni czy firm będących częścią konsorcjum.
Alokacja	Całkowity budżet programu 1,7 mld EUR. 101 mln EUR wyniesie budżet programu Erasmus+ w Polsce.
Wartość projektu	Maksymalnie dofinansowanie: 1 000 000 euro na projekt (nie wliczając specjalnego komponentu mobilności). Minimalne dofinansowanie: 500 000 euro na projekt (nie wliczając specjalnego komponentu mobilności).
Instytucja do kontaktu	Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji Narodowa Agencja Programu Erasmus+ ul. Mokotowska 43 00-551 Warszawa
www	http://erasmusplus.org.pl/
Częstotliwość konkursów	Raz do roku
Termin najbliższego konkursu	10.02.2016
Uwagi	Do realizacji projektu niezbędny będzie wkład własny realizatorów projektu. Minimalny wkład własny nie został określony. Następujące instytucje z krajów programu lub z krajów partnerskich mogą występować jako wnioskodawcy: uczelnie; stowarzyszenia uczelni; konferencje rektorów i organizacje studenckie – mogą wnioskować tylko w przypadku projektów strukturalnych.

Źródło finansowania	Erasmus+ Szkolnictwo wyższe
Działanie/Poddziałanie	Program Jean Monnet.
Beneficjenci	Uczelnie z całego świata. Oddzielne katalogi beneficjentów dla poszczególnych działań.
Typy projektów	Wspieranie działań podejmowanych głównie przez szkoły wyższe w zakresie szeroko pojętej integracji europejskiej i popularyzacji wiedzy o Unii Europejskiej.
Możliwe działania	1. Nauczanie i badania: Moduły „Jean Monnet”, Katedry „Jean Monnet”, Centra doskonałości „Jean Monnet”. 2. Wsparcie dla instytucji i stowarzyszeń z obszaru szkolnictwa wyższego: Wsparcie „Jean Monnet” na rzecz instytucji i stowarzyszeń specjalizujących się w nauczaniu o Unii Europejskiej i integracji europejskiej. 3. Debata dotycząca tworzenia polityk ze światem nauki: Sieci „Jean Monnet”, Projekty „Jean Monnet”.
Alokacja	Całkowity budżet programu 1,7 mld EUR. 101 mln EUR wyniesie budżet programu Erasmus+ w Polsce.
Wartość projektu	Nie określono
Instytucja do kontaktu	Program Jean Monnet realizowany jest centralnie. Instytucją do kontaktu jest Agencja Wykonawcza ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego w Brukseli (EACEA). Informacje w języku polskim można także uzyskać w Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji w Warszawie - centralne@erasmusplus.org.pl.
www	http://eacea.ec.europa.eu/ http://erasmusplus.org.pl/
Częstotliwość konkursów	Raz do roku
Termin najbliższego konkursu	25.02.2016

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój

Szkolnictwo wyższe wspierane jest w ramach *Osi Priorytetowej III Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju* (niezależnie od profilu uczelni), w tym uczelnie medyczne - w ramach *Osi V - Wsparcie dla obszaru zdrowia* **Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój** ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i budżetu państwa. Finansowane są projekty mające na celu: podniesienie kompetencji osób uczestniczących w edukacji na poziomie wyższym, odpowiadających potrzebom gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa; zwiększenie jakości i efektywności kształcenia na studiach doktoranckich; poprawę dostępności międzynarodowych programów kształcenia dla osób uczestniczących w edukacji na poziomie wyższym z Polski oraz dla cudzoziemców oraz wsparcie zmian organizacyjnych i podniesienie kompetencji kadr w systemie szkolnictwa wyższego. Łącznie na wsparcie szkolnictwa wyższego w ramach PO WER w latach 2014-2020 przewidziano alokację 1 253 290 853 mln złotych. W większości przypadków projektów finansowanych w ramach PO WER utrzymanie infrastruktury może być kosztem kwalifikowalnym, ale w kosztach pośrednich – związanych z obsługą i realizacją projektu - które liczone są ryczałtem od kwoty dofinansowania, o ile jest on uzasadniony z punktu widzenia realizacji działań i celów projektu. Dotyczy to na przykład wsparcia kierowanego do uczelni w ramach **Działania 3.3 Umieźdzynarodowienie polskiego kształcenia wyższego** - umożliwiającego m.in. finansowanie kształcenia w językach obcych; **Działania 3.2 Studia doktoranckie**; **Działania 3.4 Zarządzanie w instytucjach szkolnictwa wyższego** – wspierającego tworzenie systemu antyplagiatowego mającego status open-source lub modyfikacje funkcjonującego w jednostce objętej wsparciem systemu antyplagiatowego lub zakupu licencji systemu antyplagiatowego; **Działania 3.1 Kompetencje w szkolnictwie wyższym** dotyczącego kształtowania u studentów kompetencji oczekiwanych przez pracodawców w ramach **Programu Rozwoju Kompetencji**, organizacji wysokiej jakości staży dla studentów w ramach programu **Studiujesz? Praktykuj!** czy podniesienia jakości wsparcia oferowanego studentom przez biura karier. Również w kosztach pośrednich może być finansowane wykorzystanie istniejącej infrastruktury (np. dydaktycznej) na potrzeby realizacji projektów np. w ramach **Działania 5.4 - Wysoka jakość kształcenia na kierunkach medycznych** – finansującego kształcenie

podyplomowe pielęgniarek, położnych i lekarzy. W PO WER preferowane jest wspieranie lepszych jakościowo uczelni, zwykle w regulaminach konkursów mogą one liczyć na dodatkowe punkty m.in. za wyróżniające oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej, za prowadzenie zinstytucjonalizowanej współpracy z pracodawcami, prowadzenie studiów w językach obcych. Przeważnie wielkość możliwego do uzyskania finansowania jest uwarunkowana liczbą studentów na studiach stacjonarnych. Instytucjami Pośredniczącymi dla projektów dla uczelni wyższych są: dla Osi V – Wsparcie dla obszaru zdrowia – Ministerstwo Zdrowia, a dla Osi III – Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju – Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. Projekty wybierane są w trybie konkursowym.

Wsparcie pośrednie

Źródło finansowania	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój
Działanie/Poddziałanie	Działanie 3.1 Kompetencje w szkolnictwie wyższym - wsparcie akademickich biur karier
Beneficjenci	Szkoła wyższa publiczna bądź niepubliczna posiadająca w swej strukturze organizacyjnej akademickie biuro karier lub inną jednostkę świadczącą analogiczne usługi na rzecz studentów.
Typy projektów	Bezpośrednie wsparcie studentów w rozpoczęciu aktywności zawodowej na rynku pracy poprzez poszerzenie zakresu i jakości usług świadczonych przez biura karier lub analogiczne jednostki świadczące usługi na rzecz studentów w tym zakresie. Działania kwalifikowalne określono w katalogu standardów i maksymalnych kosztów dla poszczególnych instrumentów wsparcia.
Możliwe działania	Zatrudnienie doradcy/ów zawodowego/ych w Biurze Karier; Indywidualne poradnictwo zawodowe; Coaching kariery, Coaching zawodowy, Mentoring w miejscu pracy, Poradnictwo w zakresie zakładania działalności gospodarczej, kształtowanie postaw przedsiębiorczych, Podnoszenie kompetencji pracowników biur karier, Narzędzia diagnozowania kompetencji, Monitoring karier zawodowych studentów będących uczestnikami projektu.
Alokacja	826 606 719 PLN (dla całego działania)
Wartość projektu	Maksymalna wartość projektu wynosi: - dla uczelni kształcących do 4000 studentów - 700 000 PLN, - dla uczelni kształcących 4 001 - 12 000 studentów - 1 500 000 PLN, - dla uczelni kształcących powyżej 12 000 studentów - 2 500 000 PLN. (liczbę studentów określa się wg stanu na dzień złożenia projektu).
Instytucja do kontaktu	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju ul. Nowogrodzka 47a 00-695 Warszawa
www	NCBR.gov.pl
Częstotliwość konkursów	Raz do roku
Termin najbliższego konkursu	16.12.2015, kolejny - I kwartał 2016
Uwagi	Finansowanie infrastruktury w ramach kosztów pośrednich (eksploatacja istniejącej infrastruktury).

Źródło finansowania	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój
Działanie/Poddziałanie	Działanie 3.1 Kompetencje w szkolnictwie wyższym - Program Rozwoju Kompetencji
Beneficjenci	Szkoły wyższe (publiczne bądź niepubliczne), kształcące co najmniej 100 studentów na studiach stacjonarnych, grupy uczelni pod przewodnictwem lidera.
Typy projektów	Realizacja projektów obejmujących wyłącznie działania dotyczące kształtowania kompetencji oczekiwanych przez pracodawców od kandydatów do pracy.

Możliwe działania	<ul style="list-style-type: none"> • Certyfikowane szkolenia i zajęcia warsztatowe kształcące kompetencje; • Dodatkowe zadania praktyczne dla studentów realizowane w formie projektowej, w tym w ramach zespołów projektowych; • Uczestnictwo studentów w formach aktywności wynikających ze współpracy uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym i zwiększanie ich zaangażowania w realizację programów kształcenia (np. Wizyty studyjne u pracodawców, zajęcia dodatkowe organizowane z otoczeniem społeczno-gospodarczym), służących lepszemu przygotowaniu absolwentów do wejścia na rynek pracy; • Współpraca z zagranicznymi podmiotami na kierunkach kształcenia objętych projektem, bilans kompetencji studentów, monitoring losów absolwentów.
Alokacja	826 606 719 PLN (dla całego działania)
Wartość projektu	Dla uczelni kształcących (stan na dzień złożenia projektu), do 4000 studentów - 3 000 000 PLN, - 4001 do 12 000 studentów - 5 000 000 PLN, - powyżej 12 000 studentów - 10 000 000 PLN. W przypadku projektu złożonego przez grupę uczelni maksymalna wartość projektu zależy od sumy liczby studentów (jak powyżej) i nie może przekraczać 10 000 000 PLN.
Instytucja do kontaktu	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju ul. Nowogrodzka 47a 00-695 Warszawa
www	NCBR.gov.pl
Częstotliwość konkursów	Raz do roku
Termin najbliższego konkursu	I kwartał 2016
Uwagi	Finansowanie infrastruktury w ramach kosztów pośrednich (eksploatacja istniejącej infrastruktury)

Źródło finansowania	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój
Działanie/ Poddziałanie	Działanie 3.1 Kompetencje w szkolnictwie wyższym - Studiujesz? Praktykuj!
Beneficjenci	Szkoły wyższe (publiczne bądź niepubliczne), kształcące co najmniej 100 studentów na studiach stacjonarnych, grupy uczelni pod przewodnictwem lidera.
Typy projektów	Realizacja wysokiej jakości programów stażowych, podnoszących kompetencje osób uczestniczących w edukacji na poziomie wyższym, odpowiadających potrzebom gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa.
Możliwe działania	Minimum 1-miesięczne, 120h, staże dla studentów, Wynagrodzenie opiekuna stażysty u pracodawcy w Polsce i za granicą, Wynagrodzenie (stypendium) wypłacane stażyście, Koszty dojazdu na staż, Ubezpieczenie NWW.
Alokacja	826 606 719 PLN (dla całego działania)
Wartość projektu	Maksymalna wartość projektu zależna jest od wielkości uczelni mierzonej liczbą studentów (wg stanu na dzień złożenia projektu) i wynosi: - dla uczelni kształcących do 4000 studentów - 1 500 000 PLN, - dla uczelni kształcących 4 001 - 12 000 studentów - 2 500 000 PLN, - dla uczelni kształcących powyżej 12 000 studentów - 5 000 000 PLN.
Instytucja do kontaktu	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju ul. Nowogrodzka 47a 00-695 Warszawa
www	NCBR.gov.pl
Częstotliwość konkursów	Raz do roku
Termin najbliższego konkursu	I kwartał 2016
Uwagi	Finansowanie infrastruktury w ramach kosztów pośrednich (eksploatacja istniejącej infrastruktury)

Źródło finansowania	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój
Działanie/ Poddziałanie	Działanie 3.2 Studia doktoranckie
Beneficjenci	Uczelnie i inne podmioty realizujące kształcenie na poziomie wyższym; Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego w zakresie trybu pozakonkursowego.
Typy projektów	Tworzenie i realizacja wysokiej jakości: <ul style="list-style-type: none"> • Interdyscyplinarnych programów doktoranckich o zasięgu krajowym lub międzynarodowym; • Międzynarodowych programów studiów doktoranckich, przez podstawowe jednostki organizacyjne uczelni wspólnie z innymi jednostkami naukowymi; • Programów studiów doktoranckich, kluczowych dla gospodarki i społeczeństwa, wspierających innowacyjność kraju i zapewniających możliwość transferu/komercjalizacji rezultatów studiów doktoranckich.
Możliwe działania	Zwiększenie jakości i efektywności kształcenia na studiach doktoranckich. Projekty konkursowe zakładają m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • Organizację Międzynarodowych Szkół Letnich dla Doktorantów i innych krótkich form pobytu w najlepszych ośrodkach naukowych na świecie połączonych z prowadzonymi studiami doktoranckimi; • Organizację studiów doktoranckich w ścisłej współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.
Alokacja	112 298 462 EUR
Wartość projektu	Minimalna wartość projektu: 50 tys. PLN
Instytucja do kontaktu	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju ul. Nowogrodzka 47a 00-695 Warszawa
www	NCBR.gov.pl
Częstotliwość konkursów	Raz na rok
Termin najbliższego konkursu	IV kwartał 2016
Uwagi	Finansowanie infrastruktury w ramach kosztów pośrednich (eksploatacja istniejącej infrastruktury)

Źródło finansowania	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój
Działanie/ Poddziałanie	Działanie 3.3 Umiejędzynarodowienie polskiego szkolnictwa wyższego
Beneficjenci	Uczelnie i inne podmioty realizujące kształcenie na poziomie wyższym, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
Typy projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja programów kształcenia w językach obcych, skierowanych zarówno do studentów z Polski, jak i do cudzoziemców. 2. Realizacja międzynarodowych programów studiów oraz międzynarodowych szkół letnich umożliwiających studiowanie w Polsce cudzoziemcom oraz studiowanie w międzynarodowym środowisku przez osoby z Polski, uczestniczące w edukacji na poziomie wyższym. 3. Włączenie wykładowców z zagranicy posiadających osiągnięcia w pracy naukowej, zawodowej lub artystycznej, w prowadzenie programów kształcenia w polskich uczelniach. 4. Wsparcie procesów uzyskiwania zagranicznych akredytacji przez polskie uczelnie lub programy kształcenia. 5. Wsparcie uczestnictwa wybitnie uzdolnionych studentów w międzynarodowych konkursach lub zawodach.
Możliwe działania	Związane z poprawą dostępności międzynarodowych programów kształcenia dla osób uczestniczących w edukacji na poziomie wyższym z Polski oraz dla cudzoziemców.
Alokacja	85 161 751 PLN

Wartość projektu	Minimalna wartość projektu 50 tys. PLN, nie określono maksymalnej wartości projektu
Instytucja do kontaktu	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju ul. Nowogrodzka 47a 00-695 Warszawa
www	NCBR.gov.pl
Częstotliwość konkursów	Raz do roku
Termin najbliższego konkursu	III kwartał 2016
Uwagi	Finansowanie infrastruktury w ramach kosztów pośrednich (eksploatacja istniejącej infrastruktury)

Źródło finansowania	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój
Działanie/ Poddziałanie	Działanie 3.4 Zarządzanie w instytucjach szkolnictwa wyższego
Beneficjenci	Szkoły wyższe (publiczne bądź niepubliczne); Grupy uczelni pod przewodnictwem lidera.
Typy projektów	<p>1. Wdrażanie na uczelniach zmian w zakresie zarządzania procesem kształcenia:</p> <p>a. informatycznych narzędzi zarządzania uczelniami: stworzenie centralnego systemu repozytoriów prac dyplomowych, obsługa tzw. programów antyplagiatowych, tworzenie otwartych zasobów edukacyjnych,</p> <p>b. narzędzi udostępniania informacji i danych o szkolnictwie wyższym tj. wsparcie rozszerzania zakresu informacji przekazywanych przez uczelnie do systemu informacji o szkolnictwie wyższym, wdrażanie systemów wspierania zarządzania finansami oraz informatyczne wspieranie innowacyjnego procesu dydaktycznego.</p> <p>2. Działania podnoszące kompetencje dydaktyczne kadr uczelni w zakresie innowacyjnych umiejętności dydaktycznych, umiejętności informatycznych, w tym posługiwania się profesjonalnymi bazami danych i ich wykorzystania w procesie kształcenia, prowadzenia dydaktyki w j. obcym, zarządzania informacją.</p>
Możliwe działania	Tworzenie systemu antyplagiatowego mającego status open-source, Modyfikacja funkcjonującego w jednostce objętej wsparciem systemu antyplagiatowego lub zakupu licencji systemu antyplagiatowego.
Alokacja	229 223 921 PLN (dla całego działania)
Wartość projektu	Dla uczelni kształcących (stan na dzień złożenia projektu), do 4000 studentów - 1 000 000 PLN, - 4 001 do 12 000 studentów - 1 500 000 PLN, powyżej 12 000 studentów, - 2 000 000 PLN. W przypadku projektów obejmujących wyłącznie zakup licencji systemu antyplagiatowego maksymalna wartość projektów wynosi 50 proc. wskazanych powyżej kwot. Wskazane wartości dotyczą także projektów składanych w grupie uczelni.
Instytucja do kontaktu	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju ul. Nowogrodzka 47a 00-695 Warszawa
www	NCBR.gov.pl
Częstotliwość konkursów	Raz do roku
Termin najbliższego konkursu	III kwartał 2016
Uwagi	Finansowanie infrastruktury w ramach kosztów pośrednich (eksploatacja istniejącej infrastruktury)

Źródło finansowania	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój
Działanie/ Poddziałanie	Działanie 5.4 Wysoka jakość kształcenia na kierunkach medycznych
Beneficjenci	Instytucje uprawnione do kształcenia kadr medycznych; Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych; Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego
Typy projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształcenie podyplomowe pielęgniarek i położnych w obszarach związanych z potrzebami epidemiologiczno-demograficznymi, 2. Kształcenie specjalizacyjne lekarzy w dziedzinach istotnych z punktu widzenia potrzeb epidemiologiczno-demograficznych kraju, 3. Kształcenie podyplomowe lekarzy realizowane w innych formach niż specjalizacje w obszarach istotnych z punktu widzenia potrzeb epidemiologiczno-demograficznych kraju, ze szczególnym uwzględnieniem lekarzy współpracujących z placówkami podstawowej opieki zdrowotnej; 4. Doskonalenie zawodowe pracowników innych zawodów istotnych z punktu widzenia funkcjonowania systemu ochrony zdrowia w obszarach istotnych dla zaspokojenia potrzeb epidemiologiczno-demograficznych.
Możliwe działania	<p>Katalog działań określony jest każdorazowo w regulaminach konkursu. W otwartym obecnie konkursie, dotyczącym projektów typu 1 (kształcenie pielęgniarek i położnych), przewidziano realizację następujących działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wsparcie edukacyjne dla pielęgniarek i położnych w formie kursów specjalistycznych oraz kwalifikacyjnych o następującej tematyce: • kurs specjalistyczny: Ordynowanie leków i wypisywanie recept dla pielęgniarek i położnych, kurs specjalistyczny: Wywiad i badanie fizykalne dla pielęgniarek i położnych, • kurs specjalistyczny: Wykonanie i interpretacja zapisu elektrokardiograficznego, • kurs specjalistyczny: Opieka pielęgniarska nad chorymi dorosłymi w leczeniu systemowym nowotworów, • kurs specjalistyczny: Rehabilitacji osób z przewlekłymi zaburzeniami psychicznymi, • kurs specjalistyczny: Wykonanie badania spirometrycznego, • kurs kwalifikacyjny: Pielęgniarstwo onkologiczne, • kurs kwalifikacyjny: Pielęgniarstwo psychiatryczne, • kurs kwalifikacyjny w dziedzinie pielęgniarstwa geriatrycznego dla pielęgniarek.
Alokacja	51 938 564 PLN (dla całego działania)
Wartość projektu	Minimalna wartość projektu: 50 tys. PLN. Szczegółowe wytyczne w regulaminach konkursu.
Instytucja do kontaktu	Ministerstwo Zdrowia Departament Funduszy Europejskich ul. Miodowa 15 00-952 Warszawa
www	www.zdrowie.gov.pl ogłoszenia o naborach: www.power.gov.pl
Częstotliwość konkursów	Raz na rok
Termin najbliższego konkursu	10.12.2015 - kształcenie pielęgniarek i położnych, kolejne jeszcze nieznane.
Uwagi	Finansowanie infrastruktury w ramach kosztów pośrednich (eksploatacja istniejącej infrastruktury). Nie można rozliczyć wydatków: związanych z zakupem środków trwałych, tj. zakup zestawów multimedialnych, komputerów, itp. i w ramach cross-finansingu, tj. zakup nieruchomości, infrastruktury (elementów nieprzenośnych, na stałe przytwierdzonych do nieruchomości oraz dostosowania lub adaptacji budynku).

Źródło finansowania	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój
Działanie/ Poddziałanie	Działanie 5.3 Wysoka jakość kształcenia na kierunkach medycznych - kształcenie pielęgniarek i położnych
Beneficjenci	Szkoły wyższe publiczne bądź niepubliczne, kształcące na kierunku pielęgniarstwo i/lub położnictwo, których jednostki spełniają w dniu złożenia wniosku o dofinansowanie projektu warunki, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na kierunku pielęgniarstwo i/lub położnictwo na poziomie licencjata – zgodnie z wymogami określonymi w ustawie z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej oraz ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym.
Typy projektów	Realizacja programów rozwojowych dla uczelni medycznych uczestniczących w procesie kształcenia pielęgniarek i położnych ukierunkowanych na zwiększenie liczby absolwentów ww. kierunków.
Możliwe działania	Wydatki bezpośrednie muszą ściśle odnosić się do realizacji działań związanych z opracowaniem i realizacją programu rozwojowego na uczelni i mogą dotyczyć m. in.: opracowania i wdrożenia uczelnianego programu stypendialnego dla studentów kierunku pielęgniarstwa i/lub położnictwa; finansowania zajęć dodatkowych wykraczających poza standardowy program kształcenia; działań mających na celu dostosowanie jakości warunków i zasad odbywania obowiązkowych praktyk do wymogów Europejskiej Ramy Jakości Praktyk i Staży, takich jak: zastąpienie zasady bezpłatnych praktyk i staży odpłatnymi, finansowanie wynagrodzenia opiekuna staży/praktyk w wysokości max. 40% jego podstawowego wynagrodzenia; finansowania ponadprogramowych, płatnych praktyk zawodowych w wymiarze minimalnie 160 godzin; zwrotu kosztów dojazdu i zakwaterowania studentów odbywających praktyki poza miejscem zamieszkania.
Alokacja	169 448 124 PLN (dla całego działania)
Wartość projektu	Minimalna wartość projektu: 50 tys. PLN. Maksymalna wartość projektu na jednego uczestnika nie może być większa niż 23 000 PLN. Szczegółowe wytyczne w regulaminach konkursu.
Instytucja do kontaktu	Ministerstwo Zdrowia Departament Funduszy Europejskich ul. Miodowa 15 00-952 Warszawa
www	www.zdrowie.gov.pl ogłoszenia o naborach: www.power.gov.pl
Częstotliwość konkursów	Raz na rok
Termin najbliższego konkursu	05.02.2016
Uwagi	Finansowanie infrastruktury w ramach kosztów pośrednich (eksploatacja istniejącej infrastruktury)

Wsparcie rozwojowe – rozbudowa infrastruktury

Wsparcie rozwojowe dla uczelni w ramach POWER, w tym zakup infrastruktury, jest praktycznie możliwe jedynie w przypadku uczelni medycznych w ramach *Działania 5.3 – Wysoka jakość kształcenia na kierunkach medycznych*, w ramach którego m.in. można otrzymać dotację w wysokości 100% kosztów kwalifikowalnych na utworzenie wieloprofilowego Centrum Symulacji Medycznej na uczelni.

Źródło finansowania	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój
Działanie/ Poddziałanie	Działanie 5.3 Wysoka jakość kształcenia na kierunkach medycznych - centra symulacji medycznej
Beneficjenci	Uczelnie uprawnione do prowadzenia kształcenia na kierunku lekarskim i kształcące studentów na ww. kierunku od co najmniej 2012 roku.
Typy projektów	Realizacja programów rozwojowych przez uczelnie uczestniczące w procesie praktycznego kształcenia studentów kierunku lekarskiego, lekarsko-dentystycznego (jeśli dotyczy), pielęgniarstwo (jeśli dotyczy), położnictwo (jeśli dotyczy), w tym tworzenie Centrów Symulacji Medycznej (CSM).Utworzenie lub rozwój Centrum Symulacji Medycznej. Centrum symulacji, które powstanie w ramach projektu musi być wieloprofilowe, co oznacza, że ma służyć kształceniu praktycznemu lekarzy, lekarzy dentystów (o ile uczelnia kształci na w/w kierunku) oraz pielęgniarzek i położnych (o ile uczelnia kształci na ww. kierunkach).
Możliwe działania	<ul style="list-style-type: none"> • Utworzenie/rozwój i utrzymanie CSM; • Staże/kursy/szkolenia dla instruktorów symulacji w ośrodkach krajowych lub zagranicznych; • Staże/kursy/szkolenia dla techników symulacji w ośrodkach krajowych lub zagranicznych; • Staże/kursy/szkolenia dla kadry zarządzającej centrami symulacji w ośrodkach zagranicznych lub krajowych; Szkolenia/kursy dla nauczycieli planujących wykorzystanie symulacji medycznej, dotyczące sposobu przygotowania i prowadzenia zajęć symulacyjnych w zakresie, w jakim dana uczelnia planuje wykorzystanie symulacji; • Zajęcia dodatkowe dla studentów (np. organizowanie zajęć interdyscyplinarnych dla studentów różnych kierunków, obejmujących nauczanie pracy zespołowej oraz współpracy między różnymi specjalizacjami); • Organizowanie wspólnych zajęć studentów kierunków medycznych oraz służb ratowniczych (np. Państwowej Straży Pożarnej, Policji); • Opracowanie podręcznika symulacji obejmującego zasady przygotowania i prowadzenia zajęć symulacyjnych; Ekspertyzy dot. treści nauczanych metodą symulacji; • Opracowanie bazy scenariuszy symulacyjnych; • Wdrożenie programu standaryzowanych pacjentów; • Opracowanie aplikacji komputerowych wspomagających nauczanie; • Wymiana studentów w celu wymiany doświadczeń oraz szkolenia praktycznego w ramach wybranego przedmiotu; • Organizacja zawodów symulacyjnych; • Szkolenia dodatkowe przeznaczone dla nauczycieli, zwiększające kompetencje dydaktyczne; Spotkania informacyjne; • Inne działania np. letni uniwersytet. <p>Powyższy katalog działań nie jest katalogiem zamkniętym.</p>
Alokacja	169 448 124 PLN (dla całego działania)
Wartość projektu	Minimalna wartość projektu: 50 tys. PLN, górna granica nie została określona. Szczegółowe wytyczne w regulaminach konkursu.
Instytucja do kontaktu	Ministerstwo Zdrowia Departament Funduszy Europejskich ul. Miodowa 15 00-952 Warszawa
www	www.zdrowie.gov.pl ogłoszenia o naborach: www.power.gov.pl
Częstotliwość konkursów	Brak harmonogramu naboru na 2016 r.
Termin najbliższego konkursu	9.11.2015, kolejne jeszcze nieznane.

Program Operacyjny Inteligentny Rozwój

Wsparcie dla uczelni przewidziane jest w ramach Osi IV - **Zwiększenie potencjału naukowo-badawczego** Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój. Projekty mogą być realizowane przez przedsiębiorstwa (w szczególności MŚP), jednostki naukowe, konsorcja przedsiębiorstw oraz jednostek naukowych i instytucji otoczenia biznesu.

Celem działań podejmowanych w ramach osi IV PO IR jest podniesienie jakości polskiej nauki. Cel ten realizowany będzie przez finansowanie badań naukowych i prac rozwojowych prowadzonych przez sektor nauki we współpracy z przedsiębiorcami. Przewidziano instrumenty służące konsolidacji potencjału naukowego oraz zwiększania potencjału kadrowego B+R. **Bezpośrednie możliwości finansowania istniejącej już na uczelniach infrastruktury - poprzez wykorzystanie jej do realizacji projektów – dostępne są w ramach Działania 4.1, 4.3 i 4.4** dla których instytucją pośredniczącą jest Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (w przypadku Działania 4.3 operatorem grantów jest Fundacja na rzecz Nauki Polskiej).

Wsparcie bezpośrednie - możliwość finansowania istniejącej infrastruktury

Istniejącą już infrastrukturę można wykorzystać na potrzeby realizacji projektów z Działania 4.3 PO IR **Międzynarodowe Agendy Badawcze** (MAB), dla których instytucją pośredniczącą jest Fundacja na rzecz Nauki Polskiej. **Wsparcie to kierowane jest do tych beneficjentów PO IiŚ, którzy wystąpili o możliwość komercjalizacji**, pod warunkiem, że m.in. ww. działalność jest działalnością pomocniczą, nierozzerwalnie powiązaną z działalnością dydaktyczną i nie przekracza 20% wydajności infrastruktury PO IiŚ.

W ramach trzech przewidzianych konkursów MAB w katalogu kosztów kwalifikowalnych projektów w zakresie wykorzystania infrastruktury znalazły się m.in.:

- 1) odpisy amortyzacyjne aparatury naukowo-badawczej,
- 2) koszty odpłatnego korzystania m.in. z: aparatury naukowo-badawczej i innych urządzeń służących celom badawczym w zakresie niezbędnym i przez okres niezbędny do realizacji projektu objętego pomocą,
- 3) koszty budynków i gruntów (dzierżawa, wieczyste użytkowanie gruntów, amortyzacja budynków, wydatki związane z adaptacją powierzchni laboratoryjnej będącej własnością beneficjenta).

W ramach wsparcia rozwojowego uczelni możliwe do sfinansowania są także wydatki na zakup małej aparatury laboratoryjnej - niskokosztowej aparatury naukowo-badawczej (tj. aparatury, której wartość nie przekracza 500 000,00 PLN dla nauk ścisłych, inżynieryjnych i nauk o życiu lub 150 000,00 PLN dla nauk humanistycznych i społecznych) niezbędnej do realizacji projektu – do 5 % całkowitych kosztów kwalifikowanych projektu. Wydatki na modernizację posiadanej przez beneficjenta lub nieodpłatnie używanej przez beneficjenta aparatury naukowo-badawczej, urządzeń i innych składników wyposażenia laboratoriów możliwe są do sfinansowania wyłącznie po uzyskaniu pisemnej zgody Fundacji na rzecz Nauki Polskiej.

Natomiast w ramach kosztów pośrednich projektów MAB – rozliczanych ryczałtem - można pokryć m.in. Koszty wynajmu lub utrzymania budynków, w tym:

- koszty wynajmu, czynszu lub amortyzacji budynków;
- koszty mediów (opłaty za energię elektryczną, gazową, wodę itp.);
- koszty sprzątnięcia oraz ochrony pomieszczeń;
- koszty adaptacji pomieszczeń dla celów realizacji projektu;
- koszty ubezpieczeń majątkowych;
- koszty utylizacji odpadów;
- koszty okresowej konserwacji i przeglądu urządzeń.

Koszty pośrednie w projektach MAB mogą stanowić nie więcej niż 17% faktycznie poniesionych bezpośrednich kosztów kwalifikowanych projektu z wyłączeniem usług obcych i kosztów rozwoju kadry naukowej.

Źródło finansowania	Program Operacyjny Inteligentny Rozwój
Działanie/ Poddziałanie	Priorytet IV: Zwiększenie potencjału naukowo-badawczego, Działanie 4.3: Międzynarodowe Agendy Badawcze (MAB)
Beneficjenci	Program MAB jest dedykowany wybitnym naukowcom z Polski lub zagranicy o uznanym dorobku naukowym, którzy w związku ze zdobytym doświadczeniem zapewnią sprawne funkcjonowanie jednostki realizującej MAB. Równoległa ścieżka konkursowa przewidziana jest dla wnioskodawców planujących wykorzystać fundusze z programu MAB do wsparcia realizacji projektów, które uzyskały dofinansowanie w I konkursie „Teaming for Excellence” w ramach Horyzontu 2020. Naukowcy składający wnioski w konkursie powinni reprezentować poziom ERC Advanced Grant. Zgłoszenia do konkursu mogą być składane przez jednego lub dwóch wnioskodawców – wybitnych naukowców z Polski lub zagranicy.
Typy projektów	Program „Międzynarodowe Agendy Badawcze” jest wzorowany na programie „Teaming for Excellence” ogłoszonym przez Komisję Europejską w ramach Horyzontu 2020. Przewiduje wsparcie wyspecjalizowanych i autonomicznych jednostek naukowych w Polsce, które będą realizować międzynarodowe agendy badawcze we współpracy strategicznej z renomowanymi ośrodkami naukowymi z innych krajów.
Możliwe działania	Dofinansowanie projektów będzie obejmować: <ul style="list-style-type: none"> • Koszty badań naukowych i prac rozwojowych prowadzonych przez jednostkę realizującą MAB, • Koszty związane z efektywnym funkcjonowaniem jednostki, • Koszty wykorzystania istniejącej infrastruktury, • Koszty współpracy między partnerami oraz transferu wiedzy. Wsparcie na rzecz infrastruktury będzie jednak ograniczone wyłącznie do zakupu niezbędnego sprzętu i wyposażenia laboratoryjnego. Dodatkowo w ramach dofinansowania pokrywane będą koszty rozwoju kadry naukowej w zakresie związanym z realizowanymi przedsięwzięciami, np. szkolenia, stypendia i staże.
Alokacja	Całkowita suma przeznaczona na dofinansowanie projektu Międzynarodowe Agendy Badawcze w PO IR (Działanie 4.3) wynosi ok. 126 mln EUR.
Wartość projektu	Całkowita suma dofinansowania dla jednej jednostki realizującej MAB w okresie pierwszych 5 lat nie powinna przekroczyć sugerowanej kwoty 35 mln PLN.
Instytucja do kontaktu	Fundacja na rzecz Nauki Polskiej
www	www.fnp.org.pl
Częstotliwość konkursów	Trzy konkursy planowane są na lata 2015, 2016 i 2017.
Termin najbliższego konkursu	I część wniosku: do dnia 15 stycznia 2016 r.
Uwagi	Wsparcie otrzyma około 10 jednostek realizujących Międzynarodowe Agendy Badawcze (w ramach 3 konkursów).

Beneficjenci Osi XIII PO IiŚ, którzy wystąpili o możliwość komercyjnego wykorzystania powstałej w ramach projektu infrastruktury mogą skorzystać z jej finansowania, w ramach Działania 4.1 i 4.4. Z Działania 4.1 PO IR – **Badania naukowe i prace rozwojowe** przewidziano wsparcie projektów polegających na prowadzeniu badań naukowych i prac rozwojowych realizowanych przez konsorcja naukowe i naukowo-przemysłowe. W ramach tego Działania będą realizowane cztery Poddziałania polegające na: wspieraniu strategicznych programów badawczych dla gospodarki, regionalnych agend naukowo-badawczych oraz programów badawczych wirtualnych instytutów oraz programów aplikacyjnych. Natomiast w ramach **Działania 4.4 - Zwiększenie potencjału kadrowego sektora B+R** wyłoniony zostanie operator grantów przeznaczonych m.in. dla uczelni na realizację projektów zespołowych prowadzonych przez wybitnych uczonych z całego świata w jednostkach naukowych lub przedsiębiorstwach pracujących w najbardziej innowacyjnych obszarach, z udziałem partnera zagranicznego. Koszty kwalifikowalne dla projektów realizowanych w **Programie Inteligentny Rozwój** związane z wykorzystaniem na potrzeby realizacji projektu istniejącej infrastruktury to m.in.:

- koszty dzierżawy, wieczystego użytkowania gruntów, koszty amortyzacji budynków – do 10% kosztów kwalifikowalnych projektu;
- koszty wynajmu powierzchni laboratoryjnej;
- koszty aparatury naukowo-badawczej (odpisy amortyzacyjne, koszty ponoszone w wyniku odpłatnego korzystania z aparatury (leasing, wynajem));
- koszty zakupu sprzętu laboratoryjnego (zakupy niespełniające wymogu środka trwałego zgodnie z ustawą o rachunkowości).

Pozostałe koszty związane z wykorzystaniem infrastruktury na potrzeby realizacji projektów mogą być ponoszone w ramach kosztów pośrednich. Są to:

- koszty wynajmu lub utrzymania budynków niezbędnych dla realizacji projektu, w proporcji odpowiedniej do rzeczywistego wykorzystania powierzchni biurowej dla celów realizacji projektu:
 - koszty wynajmu, czynszu lub amortyzacji budynków,
 - koszty mediów (elektryczność, gaz, ogrzewanie, woda),
 - koszty sprzątanania i ochrony pomieszczeń,
 - koszty adaptacji pomieszczeń dla celów realizacji projektów (maksymalnie do wysokości 10% łącznych kosztów wynajmu lub utrzymania budynków),
 - koszty ubezpieczeń majątkowych,
 - koszty utylizacji odpadów,
 - koszty okresowej konserwacji i przeglądu urządzeń.

Źródło finansowania	Program Operacyjny Inteligentny Rozwój
Działanie/ Poddziałanie	Priorytet IV: Zwiększenie potencjału naukowo-badawczego, Działanie 4.1 Badania naukowe i prace rozwojowe, Poddziałanie 4.1.3 Programy badawcze wirtualnych instytutów
Beneficjenci	Beneficjent projektu grantowego, wybrany w trybie konkursowym.
Typy projektów	Badania przemysłowe i/lub prace rozwojowe prowadzone w ramach Wirtualnych Instytutów Badawczych, zarządzanie własnością intelektualną oraz komercjalizacją wyników badań.
Możliwe działania	Poddziałanie ma na celu przezwyciężenie problemów związanych z niską efektywnością transferu wyników badań naukowych do gospodarki, jak i ograniczeń związanych z rozproszeniem najlepszych zespołów badawczych w Polsce. Wsparcie polega na prowadzeniu prac B+R przez Wirtualne Instytuty Badawcze, stanowiące rozproszoną geograficznie jednostkę naukową, grupującą istniejące i nowoutworzone zespoły naukowe w wybranym obszarze badawczym, w którym Polska dysponuje najwyższym potencjałem intelektualnym oraz biznesowym i którego rozwój może w istotny sposób przyczynić się do wzrostu gospodarczego kraju.
Alokacja	69 998 490 EUR, w tym Koperta Mazowiecka 4 578 806 EUR, a Koperta 15 województw - 65 419 684 EUR.
Wartość projektu	Minimalna wartość projektu: 100 mln PLN. Maksymalna wartość projektu: 50 mln euro. Nie przewiduje się finansowania dużych projektów w rozumieniu art. 100 rozporządzenia 1303/2013.
Instytucja do kontaktu	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
www	NCBR.gov.pl
Częstotliwość konkursów	Raz do roku
Termin najbliższego konkursu	Ogłoszenie konkursu III kwartał 2016 r. Rozpoczęcie naboru wniosków IV kwartał 2016 r. Zakończenie naboru wniosków IV kwartał 2016 r.
Uwagi	Koszty pośrednie w wysokości max. 17% bezpośrednich kosztów kwalifikowanych z wyłączeniem kwalifikowanych kosztów podwykonawstwa oraz kosztów cross-financingu.

Źródło finansowania	Program Operacyjny Inteligentny Rozwój
Działanie/ Poddziałanie	Priorytet IV: Zwiększenie potencjału naukowo-badawczego, Działanie 4.4 Zwiększanie potencjału kadrowego sektora B+R
Beneficjenci	<p>Beneficjent projektu pozakonkursowego – operator grantów – podmiot publiczny lub państwowa osoba prawna, wykazujący się odpowiednim potencjałem technicznym i merytorycznym oraz doświadczeniem, odpowiadający za realizację działań o charakterze pilotażowym i systemowym, których zadaniem będzie przede wszystkim opracowanie szczegółowej tematyki instrumentu wsparcia, koncepcji jego realizacji oraz wybór ostatecznych odbiorców wsparcia w procedurze konkurencyjnej, opartej na przejrzystych i obiektywnych kryteriach. Grantobiorcami będą:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jednostki naukowe, • przedsiębiorcy, • naukowcy, • studenci, • doktoranci, • uczelniane CTT i spółki celowe.
Typy projektów	<p>Projekty wybrane w trybie pozakonkursowym zapewniające wsparcie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projektów zespołowych prowadzonych przez wybitnych uczonych z całego świata w najbardziej innowacyjnych obszarach, z udziałem partnera zagranicznego; • projektów badawczych realizowanych w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem powrotów do kraju wybitnych naukowców polskiego pochodzenia lub osób mających przerwę w pracy badawczej; • projektów zespołowych prowadzonych pod kierunkiem naukowca posiadającego wybitne doświadczenie we współpracy z gospodarką, z udziałem studentów, doktorantów i młodych doktorów, prowadzonych w zakresie rozwoju technologii lub świadczenia usług badawczych dla przedsiębiorstw; • projektów uczelnianych CTT i spółek celowych ukierunkowanych na wsparcie komercjalizacji wyników badań naukowych ich pracowników i doktorantów oraz zarządzanie spółkami wykorzystującymi wyniki tych badań (spin-off, spin-out), rozwój umiejętności w zakresie zarządzania badaniami naukowymi, współpracy z przedsiębiorstwami lub w zakresie najnowszych osiągnięć naukowych oraz komercjalizacji wyników prac B+R.
Możliwe działania	<p>Wsparcie ma kompleksowy charakter i dotyczy projektów naukowych realizowanych przez naukowców zatrudnionych w przedsiębiorstwach bądź prowadzących badania naukowe związane z potrzebami przedsiębiorstw i wyzwań stojących przed społeczeństwem (np. zdrowie, bezpieczeństwo).Wsparcie kierowane jest na projekty wpisujące się w Krajową Inteligentną Specjalizację oraz nowe specjalizacje m.in. w celu weryfikacji ich potencjału jako inteligentnych specjalizacji, co w przypadku pozytywnych rezultatów może prowadzić do aktualizacji KIS W ramach działania realizowane jest także wsparcie w zakresie podnoszenia kompetencji naukowców i pracowników przedsiębiorstw w obszarze zarządzania badaniami naukowymi oraz komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych, a także wsparcie naukowców (poprzez uczelniane CTT i spółki celowe) w zakresie komercjalizacji wyników ich badań naukowych.</p>
Alokacja	Do zweryfikowania na stronie FNP
Wartość projektu	Do zweryfikowania na stronie FNP
Instytucja do kontaktu	Fundacja na Rzecz Nauki Polskiej
www	www.fnp.org.pl
Częstotliwość konkursów	Do zweryfikowania na stronie FNP
Termin najbliższego konkursu	Do zweryfikowania na stronie FNP
Uwagi	Koszty pośrednie w wysokości max. 17% bezpośrednich kosztów kwalifikowanych z wyłączeniem kwalifikowanych kosztów podwykonawstwa oraz kosztów cross-finansingu.

Poza opisanymi powyżej konkursami z PO IR, dla których Narodowe Centrum Badań i Rozwoju jest Instytucją Pośredniczącą, uczelnie mają też możliwość aplikować o środki w międzynarodowych konkursach dotyczących badań naukowych i prac rozwojowych realizowanych przez NCBR. W roku 2016 przewidziano do realizacji m.in.

- Inicjatywy Programu Ramowego UE – m.in. ERA-NET co-fund, JU-ECSEL, JPI, Eurostars;
- Programach Współpracy Bilateralnej – m.in. z Niemcami, Luksemburgiem, Tajwanem, Izraelem, Japonią;
- Multilateralnej współpracy sieciowej;
- Inicjatywie EUREKA.

Konkursy będą otwarte w I-IV kwartale 2016 roku. O wsparcie mogą ubiegać się jednostki naukowe oraz konsorcja naukowe. Zasady kwalifikowalności kosztów dotyczących wykorzystania infrastruktury w projektach międzynarodowych realizowanych przez NCBR są co do zasady podobne do opisanych wcześniej wytycznych w przypadku projektów PO IR (i ile dokumentacja konkursowa nie określa tego inaczej). Możliwe jest zatem pokrycie kosztów m.in.: zakupu, amortyzacji i odpłatnego wykorzystania aparatury naukowo-badawczej, amortyzacji budynków, a w kosztach pośrednich – wynajmu lub utrzymania budynków, adaptacji powierzchni, koszty mediów itp. Koszty te są kwalifikowalne jeśli są uzasadnione z punktu widzenia celu realizacji projektu i w zakresie wykorzystania na potrzeby projektu. Informacji na temat konkursów międzynarodowych należy szukać na stronie internetowej NCBR.

Narodowe Centrum Nauki

Finansowanie kosztów wykorzystania infrastruktury uczelni można pozyskać także w ramach konkursów organizowanych przez Narodowe Centrum Nauki. **Większość konkursów organizowanych przez NCN umożliwia pośrednie finansowanie istniejącej na uczelniach infrastruktury – poprzez jej wykorzystanie na potrzeby realizacji projektów.** Oferowane jest także wsparcie rozwojowe – w zakresie doposażenia o niezbędną infrastrukturę badawczą na potrzeby realizacji badań podstawowych. Wsparcie można uzyskać m.in. w ramach konkursów krajowych *OPUS, SYMFONIA, MAESTRO, SONATA, PRELUDIUM*. Oprócz tego NCN wspiera prowadzenie badań przez polskich naukowców we współpracy z partnerami z zagranicy – raz do roku ogłaszany jest konkurs HARMONIA na międzynarodowe projekty badawcze. Przynależąc w sieciach np. *ERA-NET* będącej częścią programów ramowych UE oraz tzw. *Inicjatywy Wspólnego Programowania (Joint Programming Initiatives – JPI)*, złożonej z agencji finansujących badania naukowe w Europie, organizują konkursy na międzynarodowe projekty badawcze realizowane wspólnie przez zespoły naukowców z co najmniej 3 krajów należących do sieci. W 2014 dzięki nawiązaniu współpracy NCN z Deutsche Forschungsgemeinschaft zorganizowany został konkurs *BEETHOVEN* na polsko-niemieckie projekty badawcze (w ramach których możliwa było finansowanie infrastruktury badawczej). Inne konkursy międzynarodowe współorganizowane przez NCN to *HERA* (nauki humanistyczne), *NORFACE* (nauki społeczne), *ERA-NET on Smart Urban Futures* (urbanistyka), *Infect-ERA* (choroby zakaźne), BiodivERSA (bioróżnorodność), JPND (choroby neurozwyrodnieniowe), *JPI HDHL* (zdrowe żywienie), *JPI -EC-AMR* (odporność na antybiotyki), *CHRIST-ERA* (technologie informacyjne i komunikacyjne), *Quant ERA* (technologie kwantowe). Konkursy ogłaszane są nieregularnie, a informacji o nich należy szukać na stronach internetowych NCN.

Wsparcie pośrednie

Koszty związane z utrzymaniem istniejącej już na uczelniach infrastruktury – m.in. powstałej w ramach projektów realizowanych z osi XIII PO LiŚ mogą być pokrywane w ramach konkursów NCN – m.in. *OPUS, SONATA, MAESTRO* i *PRELUDIUM, SYMFONIA*. Możliwe jest to jednak w ramach tzw. kosztów pośrednich - czyli wydatków obliczanych ryczałtem, niezbędnych jednak do właściwej realizacji projektów. Zgodnie bowiem z wytycznymi NCN dotyczącymi kwalifikowalności wydatków w ramach kosztów bezpośrednich projektów finansowaniu nie mogą podlegać m.in. koszty remontów pomieszczeń, koszty dostosowania pomieszczeń w zakresie niezbędnym do prowadzenia zadań badawczych, koszty eksploatacji powierzchni, podatki od nieruchomości itp., opłaty za media, koszty organizacji konferencji (szczegółowe informacje w załącznikach do regulaminów konkursu). Koszty te można ponosić w ramach kosztów pośrednich, których maksymalna wysokość to 20% - z wyłączeniem „Kosztów aparatury naukowo-badawczej, urządzeń i oprogramowania”.

Źródło finansowania	Narodowe Centrum Nauki
Działanie/ Poddziałanie	PRELUDIUM
Beneficjenci	Podmioty określone w art. 10 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. z 2010 r. Nr 96, poz. 615 z późn. zm.), czyli: jednostki naukowe; konsorcja naukowe; sieci naukowe i jednostki organizacyjne uczelni niebędące podstawowymi jednostkami organizacyjnymi; centra naukowo-przemysłowe; centra naukowe Polskiej Akademii Nauk; centra naukowe uczelni; biblioteki naukowe; przedsiębiorcy mający status centrum badawczo-rozwojowego w rozumieniu ustawy z dnia 30.05.2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej; jednostki organizacyjne posiadające osobowość prawną i siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej; osoby fizyczne; przedsiębiorcy prowadzący badania naukowe w innej formie niż formy określone powyżej.
Typy projektów	Projekty badawcze w dziedzinie badań podstawowych w rozumieniu art. 2 pkt 3 lit. a) ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki, realizowane przez osoby rozpoczynające karierę naukową <u>nieposiadające stopnia naukowego doktora</u> . Czas realizacji projektu wynosić musi 12, 24 lub 36 miesięcy.
Możliwe działania	W zakresie prowadzenia badań podstawowych: finansowanie zakupu lub wytworzenia infrastruktury naukowo-badawczej niezbędnej dla realizacji projektu. Zakup infrastruktury naukowo-badawczej nie może być głównym celem projektu. Do konkursu mogą być zgłaszane wnioski o finansowanie projektów badawczych we wszystkich dyscyplinach naukowych określonych w panelach Narodowego Centrum Nauki przyjętych uchwałą Rady NCN nr 96/2014 z dnia 13 listopada 2014 r. Przewidziana do zakupu aparatura naukowo-badawcza nie może przekraczać wartości 30% wysokości wnioskowanych środków na realizację projektu;
Alokacja	30 mln PLN na konkurs PRELUDIUM 10
Wartość projektu	a) 50 tys. PLN dla projektów, których okres realizacji wynosi 12 miesięcy, b) 100 tys. PLN dla projektów, których okres realizacji wynosi 24 miesiące, c) 150 tys. PLN dla projektów, których okres realizacji wynosi 36 miesięcy.
Instytucja do kontaktu	Narodowe Centrum Nauki ul. Królewska 57 30-081 Kraków
www	ncn.gov.pl Generator wniosków - Obsługa Systemów Finansowania: www.osf.opi.org.pl
Częstotliwość konkursów	Dwa razy do roku
Termin najbliższego konkursu	15.12.2015, kolejny prawdopodobnie do 06.2017

Źródło finansowania	Narodowe Centrum Nauki
Działanie/ Poddziałanie	SONATA
Beneficjenci	Podmioty określone w art. 10 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. z 2010 r. Nr 96, poz. 615 z późn. zm.), czyli: jednostki naukowe; konsorcja naukowe; sieci naukowe i jednostki organizacyjne uczelni niebędące podstawowymi jednostkami organizacyjnymi; centra naukowo-przemysłowe; centra naukowe Polskiej Akademii Nauk; centra naukowe uczelni; biblioteki naukowe; przedsiębiorcy mający status centrum badawczo-rozwojowego w rozumieniu ustawy z dnia 30.05.2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej; jednostki organizacyjne posiadające osobowość prawną i siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej; osoby fizyczne; przedsiębiorcy prowadzący badania naukowe w innej formie niż formy określone powyżej.

Typy projektów	Projekty badawcze w dziedzinie badań podstawowych w rozumieniu art. 2 pkt 3 lit. a) ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki, realizowane przez osoby rozpoczynające karierę naukową <u>posiadające stopień naukowy doktora</u> . Czas realizacji projektu wynosić musi 12, 24 lub 36 miesięcy.
Możliwe działania	W zakresie prowadzenia badań podstawowych: finansowanie zakupu lub wytworzenia infrastruktury naukowo-badawczej niezbędnej dla realizacji projektu. Zakup infrastruktury naukowo-badawczej nie może być głównym celem projektu. Do konkursu mogą być zgłaszane wnioski o finansowanie projektów badawczych we wszystkich dyscyplinach naukowych określonych w panelach Narodowego Centrum Nauki przyjętych uchwałą Rady NCN nr 96/2014 z dnia 13 listopada 2014 r.
Alokacja	30 mln PLN na konkurs SONATA 10
Wartość projektu	Nieokreślona
Instytucja do kontaktu	Narodowe Centrum Nauki ul. Królewska 57, 30-081 Kraków
www	ncn.gov.pl Generator wniosków - Obsługa Systemów Finansowania: www.osf.opi.org.pl
Częstotliwość konkursów	Dwa razy do roku
Termin najbliższego konkursu	15.12.2015, kolejny prawdopodobnie do 06.2018

Źródło finansowania	Narodowe Centrum Nauki
Działanie/ Poddziałanie	MAESTRO
Beneficjenci	Podmioty określone w art. 10 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. z 2010 r. Nr 96, poz. 615 z późn. zm.), czyli: jednostki naukowe; konsorcja naukowe; sieci naukowe i jednostki organizacyjne uczelni niebędące podstawowymi jednostkami organizacyjnymi; centra naukowo-przemysłowe; centra naukowe Polskiej Akademii Nauk; centra naukowe uczelni; biblioteki naukowe; przedsiębiorcy mający status centrum badawczo-rozwojowego w rozumieniu ustawy z dnia 30.05.2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej; jednostki organizacyjne posiadające osobowość prawną i siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej; osoby fizyczne; przedsiębiorcy prowadzący badania naukowe w innej formie niż formy określone powyżej.
Typy projektów	Projekty badawcze w dziedzinie badań podstawowych w rozumieniu art. 2 pkt 3 lit. a) ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki <u>dla doświadczonych naukowców mające na celu realizację pionierskich badań naukowych, w tym interdyscyplinarnych, ważnych dla rozwoju nauki, wykraczających poza dotychczasowy stan wiedzy, i których efektem mogą być odkrycia naukowe</u> . Projekty prowadzone przez kierownika projektu będącego doświadczonym naukowcem (definicja w regulaminie konkursu). Projekty trwające 36 lub 48 lub 60 miesięcy;
Możliwe działania	W zakresie prowadzenia badań podstawowych: finansowanie zakupu lub wytworzenia infrastruktury naukowo-badawczej niezbędnej dla realizacji projektu. Zakup infrastruktury naukowo-badawczej nie może być głównym celem projektu. Do konkursu mogą być zgłaszane wnioski o finansowanie projektów badawczych we wszystkich dyscyplinach naukowych określonych w panelach Narodowego Centrum Nauki przyjętych uchwałą Rady NCN nr 96/2014 z dnia 13 listopada 2014 r.
Alokacja	80 mln PLN na konkurs MAESTRO 7
Wartość projektu	Nieokreślona
Instytucja do kontaktu	Narodowe Centrum Nauki ul. Królewska 57 30-081 Kraków
www	ncn.gov.pl Generator wniosków - Obsługa Systemów Finansowania: www.osf.opi.org.pl
Częstotliwość konkursów	Raz do roku
Termin najbliższego konkursu	prawdopodobnie w 09.2016

Źródło finansowania	Narodowe Centrum Nauki
Działanie/ Poddziałanie	SYMFONIA
Beneficjenci	Jednostka naukowa (prowadząca w sposób ciągły badania naukowe lub prace rozwojowe jednostka, o której mowa w art. 2 pkt 9 lit. a) – d) ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. z 2010 r. Nr 96, poz. 615 z późn. zm.) lub centrum naukowe uczelni utworzone w ramach struktury jednej uczelni, o którym mowa w art. 2 pkt 16 a) tejże ustawy) lub konsorcjum naukowe (grupa co najmniej dwóch i nie więcej niż czterech jednostek naukowych w rozumieniu wskazanym w przypisie nr 2, w skład których wchodzi zespoły naukowe podejmujące, na podstawie umowy, wspólne przedsięwzięcie obejmujące badania naukowe jakim jest realizacja międzydziedzinowego projektu badawczego).
Typy projektów	Finansowanie międzydziedzinowego projektu badawczego, obejmującego przynajmniej dwa spośród wymienionych obszarów badawczych: a) Nauki Humanistyczne, Społeczne i o Sztuce; b) Nauki Ścisłe i Techniczne; c) Nauki o Życiu.
Możliwe działania	<u>Finansowanie międzydziedzinowych projektów badawczych</u> z dziedziny nauk podstawowych, których okres realizacji trwa 36 miesięcy lub 48 miesięcy lub 60 miesięcy. Możliwe jest finansowanie zakupu lub wytworzenia infrastruktury naukowo-badawczej niezbędnej dla realizacji projektu. Zakup infrastruktury naukowo-badawczej nie może być głównym celem projektu. Koszt zakupu pojedynczego aparatu naukowo-badawczego nie może przekraczać wartości odpowiednio 500 tys. zł dla zespołu naukowego w grupie Nauk Ścisłych i Technicznych (ST) i Nauk o Życiu (NZ) oraz 150 tys. zł dla zespołu naukowego w grupie Nauk Humanistycznych, Społecznych i o Sztuce (HS), zgodnie z art. 20 ust. 2, w związku z art. z art. 2 pkt 17 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki.
Alokacja	30 mln PLN na konkurs SYMFONIA 3
Wartość projektu	Wnioskowana wysokość finansowania na cały okres realizacji projektu musi mieścić się w przedziale od 2 do 7 mln zł, przy czym: a) dla projektów trwających 36 miesięcy, nie może przekraczać kwoty 4 mln PLN; b) dla projektów trwających 48 miesięcy, nie może przekraczać kwoty 5 mln PLN.
Instytucja do kontaktu	Narodowe Centrum Nauki ul. Królewska 57 30-081 Kraków
www	ncn.gov.pl Generator wniosków - Obsługa Systemów Finansowania: www.osf.opi.org.pl
Częstotliwość konkursów	Raz do roku
Termin najbliższego konkursu	ostatni konkurs 16.03.2015 r., kolejny prawdopodobnie w 03.2016

Wsparcie rozwojowe – rozbudowa infrastruktury

Konkursem NCN oferującym największą alokację na finansowanie zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej niezbędnej do realizacji projektów badawczych z dziedziny nauk podstawowych jest konkurs **OPUS** organizowany dwa razy do roku. Alokacja na ostatni konkurs OPUS 10 wyniosła 108 mln złotych. Finansowanie infrastruktury może także odbywać się w ramach konkursów **SONATA**, **PRELUDIUM**, **SYMFONIA**, które dysponują już mniejszym budżetem 30 mln złotych (na konkursy w IV i II kwartale 2015 r.- w zależności od programu) oraz **MAESTRO** (80 mln złotych w konkursie w 2015 r.).

Pamiętać jednak należy, że **zakup lub wytworzenie aparatury naukowo-badawczej nie może być celem projektów realizowanych przy wsparciu NCN**. W ramach konkursów NCN finansowane są badania podstawowe w rozumieniu art. 2 pkt 3 lit. a) ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki. O wsparcie w ramach **OPUS**, **SONATA**, **MAESTRO** i **PRELUDIUM** mogą ubiegać się podmioty określone w art. 10 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. z 2010 r. Nr 96, poz. 615 z późn. zm.), czyli m.in. jednostki organizacyjne uczelni. Zasady kwalifikowalności kosztów są podobne dla wszystkich konkursów. W ramach kosztów bezpośrednich można finansować m.in. koszty aparatury naukowo-badawczej, urządzeń i oprogramowania. Aparatura naukowo-badawcza (wg definicji GUS) rozumiana jest jako zestaw/zestawy urządzeń badawczych, pomiarowych lub laboratoryjnych o małym stopniu uniwersalności i wysokich parametrach technicznych (zazwyczaj wyższych o kilka rzędów dokładności pomiaru w stosunku do typowej aparatury stosowanej dla celów produkcyjnych lub eksploatacyjnych), która zgodnie z zasadami (polityką) rachunkowości obowiązującymi w podmiocie realizującym projekt zaliczana jest do środków trwałych. W konkursach **OPUS** nie można finansować lub współfinansować zakupu

lub wytworzenia aparatury naukowo- badawczej stanowiącej dużą lub strategiczną infrastrukturę badawczą (wg art.22 a ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki, Dz. U. Nr 96, poz.615, z późn. zm.). Zgodnie z art. 2 pkt 17 ustawy o zasadach finansowania nauki, duża infrastruktura badawcza to aparatura naukowo-badawcza w tym infrastruktura informatyczna o wartości przekraczającej: a) 150 000 zł w przypadku aparatury naukowo-badawczej służącej do prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych w grupie nauk humanistycznych i społecznych oraz grupie nauk o sztuce i twórczości artystycznej, b) 500 000 zł w przypadku aparatury naukowo-badawczej służącej do prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych w grupie nauk ścisłych i inżynierskich oraz grupie nauk o życiu. Z kolei w przypadku projektów **PRELUDIUM**, przewidziana do zakupu aparatura naukowo-badawcza nie może przekraczać wartości 30% wysokości wnioskowanych środków na realizację projektu. W przypadku międzydziedzinowych projektów badawczych realizowanych w ramach konkursu SYMFONIA koszt zakupu pojedynczego aparatu naukowo-badawczego nie może przekraczać wartości odpowiednio 500 tys. zł dla zespołu naukowego w grupie Nauk Ścisłych i Technicznych i Nauk o Życiu oraz 150 tys. zł dla zespołu naukowego w grupie Nauk Humanistycznych, Społecznych i o Sztuce. Do konkursu mogą być zgłaszane wnioski o finansowanie projektów badawczych we wszystkich dyscyplinach naukowych określonych w panelach Narodowego Centrum Nauki przyjętych uchwałą Rady NCN nr 96/2014 z dnia 13 listopada 2014 r.

Źródło finansowania	Narodowe Centrum Nauki
Działanie/Poddziałanie	OPUS
Beneficjenci	<p>Podmioty określone w art. 10 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. z 2010 r. Nr 96, poz. 615 z późn. zm.), czyli:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jednostki naukowe; • Konsorcja naukowe; • Sieci naukowe i jednostki organizacyjne uczelni niebędące podstawowymi jednostkami organizacyjnymi; • Centra naukowo-przemysłowe; • Centra naukowe Polskiej Akademii Nauk; • Centra naukowe uczelni; biblioteki naukowe; • Przedsiębiorcy mający status centrum badawczo-rozwojowego w rozumieniu ustawy z dnia 30.05.2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej; • Jednostki organizacyjne posiadające osobowość prawną i siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej; • Osoby fizyczne; • Przedsiębiorcy prowadzący badania naukowe w innej formie niż formy określone powyżej.
Typy projektów	Finansowanie projektów badawczych w dziedzinie badań podstawowych w rozumieniu art. 2 pkt 3 lit. a) ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki, w tym finansowanie zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej niezbędnej do realizacji tych projektów oraz koszty wynagrodzeń dla członków zespołu naukowego i stypendia dla młodych naukowców.
Możliwe działania	W zakresie prowadzenia badań podstawowych: finansowanie zakupu lub wytworzenia infrastruktury naukowo-badawczej, która nie zalicza się do dużej infrastruktury badawczej. Finansowane są projekty, których okres realizacji wynosi 12 lub 24 lub 36 miesięcy. Do konkursu mogą być zgłaszane wnioski o finansowanie projektów badawczych we wszystkich dyscyplinach naukowych określonych w panelach Narodowego Centrum Nauki przyjętych uchwałą Rady NCN nr 96/2014 z dnia 13 listopada 2014 r.
Alokacja	108 mln PLN na konkurs OPUS 10, alokacja na ogłaszana każdorazowo dla nowego konkursu.
Wartość projektu	Nieokreślona
Instytucja do kontaktu	Narodowe Centrum Nauki ul. Królewska 57, 30-081 Kraków
www	ncn.gov.pl Generator wniosków - Obsługa Systemów Finansowania: www.osf.opi.org.pl
Częstotliwość konkursów	Dwa razy do roku
Termin najbliższego konkursu	15.12.2015, kolejny prawdopodobnie do 06.2016
Uwagi	Maksymalna wysokość kosztów pośrednich to 20% kosztów bezpośrednich z wyłączeniem „Kosztów aparatury naukowo-badawczej, urządzeń i oprogramowania”.

Regionalne Programy Operacyjne

Możliwości rozwoju infrastruktury naukowo-badawczej mają uczelnie także w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO) dla 16 województw Polski. RPO wspierać będzie projekty związane z inteligentnymi specjalizacjami regionów, a w większości regionów finansowanie dedykowane jest rozwijaniu infrastruktury B+R jednostek naukowych. Szczegółowe informacje na temat możliwości pozyskania środków z Regionalnych Programów Operacyjnych zamieszczono w załączniku nr 3.

Załącznik nr 1 - Metodologia

Celem ekspertyzy jest dostarczenie wiedzy beneficjentom XIII osi PO liŚ dotyczącej niezbędnych działań na rzecz utrzymania trwałości projektów oraz powstałej infrastruktury dydaktycznej, aparatury badawczej i sprzętu ICT w połączeniu z realizacją celów jakościowych XIII osi.

Główne pytania badawcze, na które odpowiada ekspertyza to:

- Jakie są szanse rozwojowe uczelni w kontekście realizacji projektu z XIII osi PO liŚ? Co można zrobić, aby je wykorzystać?
- Jakie są bariery rozwojowe uczelni w kontekście realizacji projektu z XIII osi PO liŚ? Co można zrobić, aby je zniwelować?
- Jakie działania powinni podjąć beneficjenci XIII osi PO liŚ w celu utrzymania trwałości projektu?
- Z jakich źródeł finansowych powinni czerpać ww. beneficjenci w celu utrzymania trwałości projektu? Jakie są dobre praktyki lub pozytywne przykłady działania w zakresie pozyskiwania źródeł publicznych oraz prywatnych? Jaka jest oferta skierowana do uczelni ww. zakresie ze źródeł dotacyjnych?
- Jakie zmiany organizacyjne/ zarządcze/ dydaktyczne powinni przeprowadzić ww. beneficjenci w celu utrzymania trwałości projektu i realizacji celów PO liŚ?
- Jakie projekty/ działania powinni powziąć ww. beneficjenci w celu utrzymania trwałości projektu i realizacji celów PO liŚ?

Podstawą opracowania ekspertyzy była **analiza danych zastanych** obejmująca:

- wyniki analiz i badań ewaluacyjnych dotyczących Priorytetu XIII PO liŚ;
- dokumentację związaną z realizacją XIII osi PO liŚ;
- przegląd potencjalnych źródeł finansowych ze środków publicznych w zakresie utrzymania trwałości projektu oraz realizacji celów jakościowych PO liŚ;
- przegląd potencjalnych źródeł finansowania ze środków prywatnych;
- przegląd i analiza obowiązujących przepisów prawnych dotyczących funkcjonowania uczelni w sektorze szkolnictwa wyższego.

Na potrzeby opracowania ekspertyzy przeprowadzono **wywiady z przedstawicielami dziesięciu uczelni** – beneficjentów Działania 13.1 PO liŚ. Ponadto pozyskano opinie **pięciu ekspertów** reprezentujących następujące instytucje: Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Ośrodek Przetwarzania Informacji, Narodowe Centrum Nauki, Krajowy Punkt Kontaktowy, a także opinię eksperta ds. jakości kształcenia i zarządzania innowacjami.

Ekspertyza została przygotowana przez zespół ekspertów doświadczonych w realizacji projektów analitycznych, badawczych i doradczych na rzecz uczelni oraz innych jednostek sektora szkolnictwa wyższego w Polsce.

Badanie było realizowane w listopadzie i w grudniu 2015 roku.

Załącznik nr 2 - Przegląd rozwiązań dotyczących współpracy sektora nauki i biznesu w zakresie utrzymania infrastruktury

Wśród najważniejszych czynników warunkujących rozwój innowacji w gospodarce jest konieczność stworzenia i rozwijania własnego zaplecza badawczo – rozwojowego przez uczelnie, którego oferta będzie dostosowana do potrzeb przedsiębiorców i będzie wynikać z gruntownej analizy rynku innowacji. W wielu polskich regionach główne zaplecze badawczo – rozwojowe stanowią i stanowiąc będą wyższe uczelnie, które obok działalności dydaktycznej prowadzą także działalność naukowo – badawczą i wdrożeniową.

Warto zwrócić uwagę na ewolucję przepisów prawa w zakresie współpracy gospodarki z nauką, które otwierają interesujące perspektywy dla szkół wyższych i stanowią szanse dla rozwoju współpracy. Ostatnie nowelizacje (z 2011 r. i 2014 r.) ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym w znaczącym stopniu objęły kwestie współpracy uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym i pracodawcami, m.in. w wymiarach budowania oferty edukacyjnej, realizacji procesu dydaktycznego, prowadzenia badań naukowych i prac rozwojowych z udziałem i na rzecz podmiotów gospodarczych¹.

Warunki, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne, aby prowadzić studia na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia obejmują m.in. **współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia**². Uczelnie mogą także prowadzić **studia o profilu praktycznym z udziałem podmiotów gospodarczych**³. Należy podkreślić, że zagadnienia te nie są tylko „suchymi” postanowieniami ustawowymi, bowiem podlegają ocenie i weryfikacji, m.in. dokonywanej przez Polską Komisję Akredytacyjną.

Zarówno w procesy badawcze, jak też dydaktyczno-naukowe (stanowiące główne przedmioty odniesienia dla celów XIII osi PO liŚ) związane z trwałością projektów w sposób skuteczny i efektywny mogą i powinni zostać zaangażowani interesariusze zewnętrzni reprezentujący sektor gospodarczy. Warto podkreślić, że zaangażowanie to może mieć zarówno bezpośredni, jak i pośredni charakter, który można ulokować w kilku podstawowych obszarach funkcjonowania uczelni. Dobre praktyki i przykłady tego typu działań, które można odnotować w różnego typu uczelniach są nie tylko dowodami na skuteczne działania beneficjentów XIII osi PO liŚ, którzy zdecydowali się na komercyjne wykorzystywanie infrastruktury, ale mogą też stanowić inspiracje dla innych uczelni.

DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE WYKORZYSTANIA INFRASTRUKTURY BADAWCZEJ UCZELNI Z WYKORZYSTANIEM ŚRODKÓW PRYWATNYCH I WE WSPÓŁPRACY Z INTERESARIUSZAMI⁴

Poniżej przedstawiono przykłady dobrych praktyk w zakresie współpracy sektora nauki i sektora gospodarki oraz działań związanych z angażowaniem środków prywatnych, które służą/mogą służyć utrzymaniu trwałości projektów oraz utrzymaniem i dalszym rozwojem posiadanej infrastruktury.

Można je podzielić na kilka głównych kategorii (obszarów), które bardzo często funkcjonują zależnie od siebie i korzystnie wpływają na stopień wykorzystania i utrzymania infrastruktury. Są to:

- **obszar zarządzania i organizacji** – w szczególności w zakresie tworzenia optymalnych warunków do komercyjnego wykorzystywania infrastruktury, zgodnej z formalnymi ograniczeniami zasad XIII osi PO liŚ oraz skutecznego pozyskiwania partnerów zewnętrznych do realizacji celów badawczych, naukowych i dydaktycznych,
- **obszar dydaktyki i jakości kształcenia oraz popularyzacji wiedzy i nauki** – w szczególności w zakresie rozwoju kompetencji oczekiwanych przez sektor gospodarczy oraz budowania oferty edukacyjnej o wysokiej jakości; należy bowiem podkreślić, że istnieje silny związek między jakością i intensywnością prowadzonych badań naukowych a jakością kształcenia w szkołach wyższych,

1 M.in. zgodnie z art. 4 UPSW „Uczelnie współpracują z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w szczególności w zakresie prowadzenia badań naukowych i prac rozwojowych na rzecz podmiotów gospodarczych, (...) a także przez udział przedstawicieli pracodawców w opracowywaniu programów kształcenia i w procesie dydaktycznym.

2 Art. 9 UPSW

3 Art. 168a UPSW

4 Należy zaznaczyć, że przykłady dobrych praktyk są adresowane przede wszystkim do uczelni, które zdecydowały się na komercyjne wykorzystywanie zakupionej w ramach XIII osi PO liŚ infrastruktury i planują przychody związane z jej wykorzystaniem.

- **obszar badawczo-wdrożeniowy** – w szczególności w zakresie skutecznej i efektywnej komercjalizacji wyników badań powstałych z wykorzystaniem infrastruktury badawczej, zgodnej z ograniczeniami formalnymi i finansowymi określonymi dla XIII osi PO IiŚ,
- **obszar naukowej współpracy krajowej i międzynarodowej** – w szczególności w zakresie rozwijania oferty dydaktyczno-badawczo-naukowej w oparciu o wymianę doświadczeń i rozwijanie potencjału jednostek badawczych oraz naukowców.

PRZYKŁADY DOBRZYCH PRAKTYK SŁUŻĄCYCH WSPARCIU W UTRZYMANIU I EFEKTYWNYM WYKORZYSTANIU INFRASTRUKTURY BADAWCZEJ

Badania kończące się wdrożeniem technologii lub innych wypracowanych efektów przez przemysłowego partnera (np. uczestnika konsorcjum, współrealizatora/partnera projektu), jednostkę uczelni (np. szpital) lub inną jednostkę/instytucję publiczną (np. policję, prokuraturę).

Doktoraty przemysłowe/ doktoraty na zlecenie lub przy współpracy z partnerem zewnętrznym (biznesowym).

Finansowanie przez przedsiębiorców stypendiów naukowych dla studentów lub doktorantów na podstawie przepisów ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym albo stypendiów doktorskich w oparciu o rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 lipca 2011 roku w sprawie warunków przyznawania stypendiów osobom, którym wszczęto przewód doktorski Dz.U.2011.160.956.

Konsultacje naukowe i technologiczne w zakresie badania produktów i rozwiązywania problemów technologicznych.

Intensyfikacja przepływu informacji między uczelnią a przemysłem pozwalająca na zwiększanie konkurencyjności przedsiębiorstw oraz poszerzanie oferty produktów i usług o innowacje opracowywane w ramach dyplomowych prac naukowo-badawczych realizowanych z wykorzystaniem infrastruktury badawczej uczelni.

Współpraca naukowo-badawcza z przedsiębiorstwami i instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego ukierunkowana na rozwiązywanie problemów naukowo-badawczych, udzielanie pomocy eksperckiej i doradztwa w eksperymencie laboratoryjnych oraz technologicznych, wdrażanie uzyskanych w wyniku tej współpracy nowatorskich rozwiązań oraz nowoczesnych technologii do podmiotów gospodarczych - wyniki badań prowadzonych na zlecenie przemysłu przyczyniają się do ustawicznego podnoszenia poziomu wiedzy i kwalifikacji pracowników naukowych, a zarazem do doskonalenia ich warsztatu naukowo-dydaktycznego (równocześnie wiele instytucji i przedsiębiorstw, zarówno publicznych jak i prywatnych może korzystać z wiedzy i doświadczenia pracowników naukowych prezentowanych w formie opinii, ekspertyz, doradztwa etc.).

Współpraca z władzami samorządowymi, samorządem gospodarczym, organizacjami otoczenia biznesu, instytucjami rynku pracy i instytucjami rozwoju regionalnego w zakresie wspólnych działań i projektów na rzecz rozwoju miasta/regionu oraz kształcenia studentów zgodnie z oczekiwaniami pracodawców w oparciu o posiadaną i pozyskiwaną infrastrukturę.

Współdziałanie z władzami samorządowymi w zakresie komercjalizacji wyników badań z wykorzystaniem Inkubatorów Przedsiębiorczości i Parków Przemysłowo – Technologicznych lub Naukowo-Technologicznych.

Odpłatne wykorzystywanie infrastruktury do prowadzenia szkoleń i egzaminów zakończonych świadectwem kwalifikacyjnym na uprawnienia, np. przy ścisłej współpracy z organizacjami branżowymi, które mają prawa do prowadzenia egzaminów, nadawania uprawnień i wydawania stosowanych certyfikatów.

Wykonywanie usług i zleceń dla podmiotów zewnętrznych z wykorzystaniem infrastruktury badawczej w powiązaniu z prowadzoną dydaktyką i/lub udziałem w nich studentów i doktorantów (np. zlecenia dla instytucji państwowych typu policja, prokuratura, a także usługi aplikacyjne dla podmiotów prywatnych, zgodne z profilem prowadzonej działalności dydaktyczno-badawczej przez uczelnię).

Zawieranie umów sponsorskich służących pozyskiwaniu środków finansowych na konferencje naukowo-dydaktyczne wykorzystujące infrastrukturę sfinansowaną w ramach XIII osi PO IiŚ.

Wykorzystanie infrastruktury do celów dydaktycznych w ramach studiów podyplomowych (w tym otwieranie nowych kierunków studiów podyplomowych i poszerzanie oferty edukacyjnej).

Poszerzenie oferty odpłatnych studiów dla studentów zagranicznych oraz studiów podyplomowych, w tym we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Oferta indywidualnych konsultacji z udziałem ekspertów, ułatwiających wybór skutecznej strategii komercjalizacji technologii i znalezienie partnera biznesowego zainteresowanego wdrożeniem, a także przybliżających możliwości prawnej ochrony własnych, oryginalnych rozwiązań naukowych pracowników.

Załącznik nr 3 – Regionalne Programy Operacyjne

Możliwości rozwoju infrastruktury naukowo-badawczej mają uczelnie także w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO) dla 16 województw Polski. RPO wspierać będzie projekty związane z inteligentnymi specjalizacjami regionów, a w większości regionów finansowanie dedykowane jest rozwijaniu infrastruktury B+R jednostek naukowych. Ponieważ na etapie przygotowywania niniejszej ekspertyzy nie zostały jeszcze ogłoszone konkursy i nie były dostępne szczegółowe regulaminy pozyskiwania dotacji, poniżej jedynie w sposób ogólny omówiono, w jaki sposób możliwe jest finansowanie infrastruktury w ramach wojewódzkich RPO, w projektach, w których uczelnie mogą być wnioskodawcą w poszczególnych regionach. W województwie opolskim nie przewidziano projektów skierowanych stricte do uczelni związanych z finansowaniem infrastruktury.

Źródło finansowania	Regionalny Program Operacyjny województwa wielkopolskiego
Działanie/Poddziałanie	Działanie 1.1 Wsparcie infrastruktury B+R w sektorze nauki
Beneficjenci	<ul style="list-style-type: none"> • Jednostki naukowe i ich konsorcja, • Uczelnie, • Konsorcja naukowo-przemysłowe (rolę lidera pełni jednostka naukowa).
Typy projektów	<p>Wsparcie infrastruktury badawczej w jednostkach naukowych w obszarach zidentyfikowanych w procesie przedsiębiorczego odkrywania jako regionalne inteligentne specjalizacje polegające na:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) budowie, rozbudowie i/lub adaptacji obiektów pod infrastrukturę B+R, 2) zakupie i/lub modernizacji infrastruktury badawczej zgodnie z definicją „infrastruktury badawczej” z Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014.
Możliwe działania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wsparcie możliwe wyłącznie dla inwestycji w infrastrukturę B+R wynegocjowanych w ramach prac nad Kontraktem Terytorialnym, w tym projektów ujętych w Polskiej Mapie Drogowej Infrastruktury Badawczej, ocenionych przez przedstawicieli ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego, ministra właściwego ds. nauki oraz NCBR. 2. Wsparcie mogą otrzymać wyłącznie projekty wpisujące się w regionalne inteligentne specjalizacje. 3. Projekt jest realizowany na terenie województwa wielkopolskiego. 4. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie. 5. Współpraca z przedsiębiorcami stanowi integralny, jakościowy element projektu. IZ WRPO 2014+ w umowie o dofinansowanie projektu zobowiązuje beneficjenta do osiągnięcia wskaźnika rezultatu związanego ze wzrostem udziału przychodów z sektora biznesu w całkowitych przychodach realizatora projektu. 6. Inwestycję charakteryzować powinien możliwie wysoki stopień współfinansowania ze źródeł prywatnych. 7. Preferencje otrzyma infrastruktura B+R stanowiąca element dopełniający istniejące zasoby. 8. Infrastruktura B+R musi służyć realizacji wskazanych w projekcie badań. 9. Niezbędnym elementem oceny inwestycji jest biznes plan. 10. Infrastruktura B+R będzie dostępna dla podmiotów spoza jednostki otrzymującej wsparcie. Dostęp do infrastruktury jest udzielany użytkownikom na przejrzystych i niedyskryminujących zasadach. 11. Ujęcie infrastruktury TIK w projekcie jest możliwe jedynie wtedy, gdy jest ona niezbędnym elementem realizacji projektu badawczo-rozwojowego. 12. Infrastruktura badawcza może być zlokalizowana w jednej placówce lub rozproszona” (zorganizowana sieć zasobów) w rozumieniu art. 2 lit. a) rozporządzenia Rady (WE) nr 723/2009 z dnia 25 czerwca 2009 r. w sprawie wspólnotowych ram prawnych konsorcjum na rzecz europejskiej infrastruktury badawczej (ERIC).
Alokacja	Do weryfikacji na stronie RPO
Wartość projektu	<p>Maksymalny poziom dofinansowania projektu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 45% kosztów kwalifikowanych projektu dla mikro, małych przedsiębiorstw; 2. 35% kosztów kwalifikowanych projektu dla średnich przedsiębiorstw; 3. 25% kosztów kwalifikowanych projektu dla dużych przedsiębiorstw.

Instytucja do kontaktu	Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu Departament Polityki Regionalnej 61-714 Poznań, al. Niepodległości 34
www	www.wrpo.wielkopolskie.pl/
Częstotliwość konkursów	Do weryfikacji na stronie RPO
Termin najbliższego konkursu	Do weryfikacji na stronie RPO

Źródło finansowania	Regionalny Program Operacyjny województwa zachodniopomorskiego
Działanie/Poddziałanie	Działanie 1.3 Rozwój publicznej infrastruktury B+R
Beneficjenci	<ul style="list-style-type: none"> • Uczelnie, • Jednostki naukowe, • Konsorcja naukowo- przemysłowe.
Typy projektów	Inwestycje w publiczną infrastrukturę B+R na rzecz przedsiębiorstw.
Możliwe działania	Wsparcie objęte zostaną inwestycje polegające na tworzeniu lub rozwijaniu infrastruktury badawczo-rozwojowej w jednostkach naukowych, w zakresie niezbędnym do uruchomienia lub rozszerzenia działalności badawczo-rozwojowej w obszarach kluczowych dla rozwoju gospodarczego regionu określonych jako inteligentne specjalizacje, z wyłączeniem kosztów osobowych oraz kosztów utrzymania infrastruktury. Realizowane projekty nie będą powielać istniejących zasobów, ale uzupełniać istniejącą infrastrukturę naukowo-badawczą, która będzie wykorzystywana do realizacji projektów badawczych.
Alokacja	17 038 500 EUR
Wartość projektu	Do weryfikacji na stronie RPO
Instytucja do kontaktu	Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego ul. Kuśnierska 12B 70-536 Szczecin
www	http://www.rpo.wzp.pl
Częstotliwość konkursów	Do weryfikacji na stronie RPO
Termin najbliższego konkursu	Do weryfikacji na stronie RPO

Źródło finansowania	Regionalny Program Operacyjny województwa pomorskiego
Działanie/Poddziałanie	Działanie 4.2. Infrastruktura uczelni prowadzących kształcenie o profilu praktycznym
Beneficjenci	<p>Szkoły wyższe w ewentualnych partnerstwach z:</p> <ul style="list-style-type: none"> • innymi szkołami wyższymi, • instytucjami edukacyjnymi, • instytucjami sfery B+R+I, • jednostkami samorządu terytorialnego i ich jednostkami organizacyjnymi, • związkami i stowarzyszeniami jednostek samorządu terytorialnego, • izbami gospodarczymi i organizacjami przedsiębiorców, • pracodawcami/przedsiębiorcami, • jednostkami IOB, • instytucjami rynku pracy, • organizacjami pozarządowymi, • podmiotami ekonomii społecznej/przedsiębiorstwami społecznymi.
Typy projektów	<p>Budowa nowych, rozbudowa i roboty budowlane (przebudowa i remont) istniejących obiektów służących prowadzeniu działalności dydaktycznej, w tym laboratoriów dydaktycznych, pracowni praktycznych i komputerowych oraz bibliotek, wraz z niezbędnym zagospodarowaniem otoczenia;</p> <p>Wyposażenie i doposażenie istniejących obiektów służących prowadzeniu działalności dydaktycznej i obiektów naukowo-badawczych, w tym laboratoriów dydaktycznych, centrów edukacyjno-badawczych, pracowni praktycznych i komputerowych oraz bibliotek.</p>

Możliwe działania	<p>Preferowane będą projekty:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wpisujące się w realizację celów Porozumień na rzecz inteligentnych specjalizacji regionu, 2) wykorzystujące potencjał infrastrukturalny i merytoryczny IOB (w szczególności infrastrukturę badawczą parków naukowo-technologicznych i inkubatorów przedsiębiorczości) na potrzeby kształcenia o profilu praktycznym, 3) realizowane w ścisłym partnerstwie z pracodawcami/przedsiębiorcami, 4) angażujące do współpracy instytucje wcześniejszych szczebli edukacji, w tym kształcenia zawodowego, 5) realizowane w ramach współpracy międzyuczelnianej, 6) uzgodnione w ramach ZPT. <p>Działanie realizowane będzie na obszarze całego województwa, przy czym preferowane będą projekty zlokalizowane w subregionalnych ośrodkach: Słupsku, Chojnicach/Człuchowie i Kwidzynie.</p>
Alokacja	17 169 400 EUR
Wartość projektu	Minimalna wartość projektu wynosi 1 mln PLN.
Instytucja do kontaktu	Departament Programów Regionalnych Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego ul. Augustyńskiego 2 80 - 819 Gdańsk
www	www.rpo.pomorskie.eu
Częstotliwość konkursów	Do weryfikacji na stronie RPO
Termin najbliższego konkursu	Do weryfikacji na stronie RPO

Źródło finansowania	Regionalny Program Operacyjny województwa warmińsko-mazurskiego
Działanie/Poddziałanie	Działanie 1.1 Nowoczesna infrastruktura badawcza publicznych jednostek naukowych
Beneficjenci	<ul style="list-style-type: none"> • Uczelnie, • Jednostki naukowe.
Typy projektów	<p>Wsparcie infrastruktury badawczej w jednostkach naukowych w obszarach zidentyfikowanych jako regionalne inteligentne specjalizacje polegające na:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) budowie, rozbudowie i/lub adaptacji obiektów pod infrastrukturę B+R 2) zakupie i/lub modernizacji infrastruktury badawczej zgodnej z definicją określoną w art. 2 pkt 91 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dn. 17 czerwca 2014. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu, w tym również wartości niematerialne i prawne. <p>Uzupełniająco wspierane będą działania animujące współpracę podmiotów sektora naukowo-badawczego z sektorem prywatnym w celu zwiększenia przychodów z sektora prywatnego (jako komponent projektów inwestycyjnych, wydatki na tę część nie wyższe niż 3 mln zł w ramach danego projektu). W ramach Działania wspierane będą projekty inwestycyjne obejmujące tworzenie nowoczesnej publicznej infrastruktury badawczej powiązanej z regionalnymi inteligentnymi specjalizacjami i odpowiadającej potrzebom gospodarki. Dopuszczalne jest tworzenie i/ lub modernizacja istniejącej infrastruktury.</p>
Możliwe działania	Celem poddziałania jest zwiększone urynkowanie działalności badawczo-rozwojowej. Rezultatem interwencji będzie zwiększenie nakładów na działalność badawczo-rozwojową w województwie warmińsko-mazurskim oraz współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a ośrodkami badawczymi.
Alokacja	42 992 646 EUR
Wartość projektu	Do weryfikacji na stronie RPO
Instytucja do kontaktu	Instytucja Zarządzająca Programem Departament Polityki Regionalnej ul. Kościuszki 89/91 10-554 Olsztyn
www	rpo.warmia.mazury.pl/
Częstotliwość konkursów	Do weryfikacji na stronie RPO
Termin najbliższego konkursu	Do weryfikacji na stronie RPO

Źródło finansowania	Regionalny Program Operacyjny województwa podlaskiego
Działanie/Poddziałanie	Działanie 1.1. Wsparcie na rzecz gospodarki opartej na wiedzy
Beneficjenci	<ul style="list-style-type: none"> • Uczelnie, • Jednostki naukowe, • Jednostki naukowo-badawcze, • Spółki celowe tworzone przez powyższe instytucje, • Konsorcja naukowe, • Konsorcja naukowo-przemysłowe, • Sieci naukowe, • Centra naukowe, • Centra naukowo-przemysłowe, • Porozumienia ww. podmiotów.
Typy projektów	<p>Dofinansowanie projektów badawczych z przedsiębiorstwami w odpowiedzi na zapotrzebowanie ze strony gospodarki. Zakres wsparcia będzie ograniczony do obszarów zgodnych z dokumentem RIS3. Przedsięwzięcie w zakresie infrastruktury B+R powinno przewidywać aktywne działania, mające na celu przyciągnięcie nowych klientów z sektora przedsiębiorstw – zarówno z regionu jak i z zewnątrz oraz zakładać wzrost udziału przychodów z sektora przedsiębiorstw w ogólnych przychodach jednostki naukowej, będącej beneficjentem projektu. Dofinansowanie uzyskają wyłącznie przedsięwzięcia uzgodnione w Kontrakcie Terytorialnym, polegające na wsparciu infrastruktury B+R w instytucjach naukowych, służące rozwijaniu współpracy z przedsiębiorstwami. Mając na względzie nadrzędny cel jakim jest pobudzenie nakładów prywatnych na B+R, warunkiem koniecznym jest aby projekty dotyczące infrastruktury publicznej zakładały generowanie dodatkowych inwestycji prywatnych w przyszłości.</p>
Możliwe działania	<p>Warunki wynikające z Umowy Partnerstwa w zakresie wsparcia infrastruktury B+R:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedsięwzięcie w zakresie infrastruktury B+R wpisuje się w RIS3, - przedsięwzięcie w zakresie infrastruktury B+R charakteryzuje możliwie wysoki stopień współfinansowania ze źródeł prywatnych, - nowe przedsięwzięcie w zakresie infrastruktury B+R w jednostkach naukowych może otrzymać wsparcie jedynie, gdy stanowi element dopełniający istniejące zasoby, w tym powstałe w ramach wsparcia udzielonego w ramach perspektywy 2007-2013, - przedsięwzięcie w zakresie infrastruktury B+R zostało uzgodnione z ministrem właściwym ds. nauki i szkolnictwa wyższego i ministrem właściwym ds. rozwoju regionalnego w celu uniknięcia powielania inwestycji, - przedsięwzięcie w zakresie infrastruktury B+R służy realizacji wskazanych w projekcie badań (konieczne jest przedstawienie opisu prac B+R, których realizacji będzie służyła dofinansowywana infrastruktura oraz opisu ich zastosowania w gospodarce), - powstała w wyniku przedsięwzięcia infrastruktura B+R będzie dostępna dla podmiotów/osób spoza jednostki otrzymującej wsparcie, - finansowanie infrastruktury TIK w jednostkach naukowych jest możliwe w ramach CT1 tylko wówczas, gdy infrastruktura ta jest niezbędna do realizacji projektu badawczo-rozwojowego.
Alokacja	30 000 000 EUR
Wartość projektu	Do weryfikacji na stronie RPO
Instytucja do kontaktu	Departament Rozwoju Regionalnego Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego ul. Poleska 89 15-874 Białystok
www	rpo.wrotapodlasia.pl
Częstotliwość konkursów	Do weryfikacji na stronie RPO
Termin najbliższego konkursu	Do weryfikacji na stronie RPO

Źródło finansowania	Regionalny Program Operacyjny województwa mazowieckiego
Działanie/Poddziałanie	Działanie 1.1. Działalność badawczo – rozwojowa jednostek naukowych
Beneficjenci	Jednostki naukowe
Typy projektów	Wsparcie infrastruktury badawczo-rozwojowej jednostek naukowych: rozbudowa lub modernizacja infrastruktury B+R jednostek naukowych w celu prowadzenia prac badawczych, odpowiadających potrzebom gospodarki, mających zastosowanie w obszarach inteligentnych specjalizacji regionu
Możliwe działania	Wzmocnienie istniejącego potencjału infrastrukturalnego instytucji naukowych, tak, by umożliwiał szerszy zakres i większą intensywność współpracy z podmiotami regionalnej gospodarki oraz z innymi ośrodkami naukowymi w kraju i za granicą, prowadzącej do realizacji badań o największym znaczeniu dla gospodarki. Dla zapewnienia powiązania wspieranej infrastruktury badawczej z potrzebami rynkowymi stosowane będą mechanizmy prowadzące do jak najszerszego zaangażowania finansowego przedsiębiorstw w realizację oraz utrzymanie inwestycji podejmowanych przez jednostki naukowe.
Alokacja	125 197 709 EUR
Wartość projektu	Do weryfikacji na stronie RPO
Instytucja do kontaktu	Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych ul. Jagiellońska 74 03-301 Warszawa
www	www.funduszedlamazowska.eu
Częstotliwość konkursów	Do weryfikacji na stronie RPO
Termin najbliższego konkursu	Do weryfikacji na stronie RPO

Źródło finansowania	Regionalny Program Operacyjny województwa kujawsko-pomorskiego
Działanie/Poddziałanie	Działanie 1.1 Publiczna infrastruktura na rzecz badań i innowacji
Beneficjenci	Jednostki naukowe Konsorcja jednostek naukowych Konsorcja jednostek naukowych i przedsiębiorstw
Typy projektów	Wsparcie rozwoju publicznej infrastruktury B+R+I jednostek naukowych o wysokim potencjale, w tym zakup środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych niezbędnych do świadczenia usług badawczo-rozwojowych na rzecz przedsiębiorstw.
Możliwe działania	Możliwość współfinansowania infrastruktury B+R musi być powiązana z mechanizmem skutecznej komercjalizacji wyników prac B+R.
Alokacja	33 896 373 EUR
Wartość projektu	Do weryfikacji na stronie RPO
Instytucja do kontaktu	Główny Punkt Informacyjny FE w Toruniu Plac Teatralny 2 87-100 Toruń
www	www.mojregion.eu
Częstotliwość konkursów	Do weryfikacji na stronie RPO
Termin najbliższego konkursu	Do weryfikacji na stronie RPO

Źródło finansowania	Regionalny Program Operacyjny województwa lubuskiego
Działanie/ Poddziałanie	Działanie 1.2 Rozwój przedsiębiorczości
Beneficjenci	<ul style="list-style-type: none"> instytucje otoczenia biznesu (IOB), partnerstwa/zrzeszenia MŚP, uczelnie oraz ich spółki celowe, jednostki badawczo-rozwojowe, jednostki naukowe, jednostki samorządu terytorialnego (JST), ich związki i stowarzyszenia.
Typy projektów	Typy projektów: I. Wspieranie inkubowania przedsiębiorczości II. Profesjonalizacja usług świadczonych przez IOB. III. Regionalny bon na innowacje - projekt grantowy.
Możliwe działania	I typ projektu: Wspieranie inkubowania przedsiębiorczości poprzez wspieranie inkubowania przedsiębiorczości należy rozumieć budowę/przebudowę/ modernizację niezbędnej infrastruktury (pod warunkami, o których mowa powyżej) oraz zakup środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, tylko i wyłącznie w przypadku, gdy obecne zasoby nie są wystarczające, by realizować założone cele projektu. Koszty utrzymania powinny stanowić nieznaczny procent wydatków związanych z realizacją projektu. II typ projektu: Profesjonalizacja usług świadczonych przez IOB - przygotowanie i rozwój dostosowanej do potrzeb ostatecznych odbiorców usługi /lub pakietu usług, dofinansowanie infrastruktury jedynie jeśli jest konieczne z punktu widzenia realizacji celów projektu.
Alokacja	21 887 841,40 EUR
Wartość projektu	Do weryfikacji na stronie RPO
Instytucja do kontaktu	Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego ul. Chrobrego 1-3-5, 65-043 Zielona Góra
www	rpo.lubuskie.pl
Częstotliwość konkursów	Do weryfikacji na stronie RPO
Termin najbliższego konkursu	Do weryfikacji na stronie RPO

Źródło finansowania	Regionalny Program Operacyjny województwa dolnośląskiego
Działanie/Poddziałanie	Działanie 1.1. Wzmacnianie potencjału B+R i wdrożeniowego uczelni i jednostek naukowych
Beneficjenci	<ul style="list-style-type: none"> Publiczne jednostki naukowe i ich konsorcja; Publiczne uczelnie/szkoły wyższe i ich konsorcja.
Typy projektów	Wsparciem objęte zostaną projekty dotyczące: <ul style="list-style-type: none"> zakupów środków trwałych (w tym aparatury naukowo-badawczej i wyposażenia specjalistycznych laboratoriów badawczych) niezbędnych do prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej na rzecz przedsiębiorstw; zakupów wartości niematerialnych i prawnych niezbędnych do prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej na rzecz przedsiębiorstw. Elementem wsparcia mogą być także inwestycje budowlane w zakresie budowy, przebudowy bądź rozbudowy infrastruktury B+R.
Możliwe działania	Wsparcie rozwoju infrastruktury badawczo-rozwojowej w publicznych jednostkach naukowych (oraz w ich konsorcjach) i w uczelniach / szkołach wyższych (jak również w ich konsorcjach). Elementem wsparcia mogą być także inwestycje budowlane w zakresie budowy, przebudowy bądź rozbudowy infrastruktury B+R. Wsparcie publicznej infrastruktury B+R będzie selektywne, skoncentrowane na obszarach strategicznych z punktu widzenia rozwoju regionu i realizowane wyłącznie w zakresie określonym przez inteligentne specjalizacje regionu.
Alokacja	32 800 000 EUR
Wartość projektu	Do weryfikacji na stronie RPO

Instytucja do kontaktu	Departament Funduszy Europejskich Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego ul. Mazowiecka 17 50-412 Wrocław
www	rpo.dolnyslask.pl
Częstotliwość konkursów	Do weryfikacji na stronie RPO
Termin najbliższego konkursu	Do weryfikacji na stronie RPO
Uwagi	Minimalny wkład własny beneficjenta - 15% wydatków kwalifikowalnych

Źródło finansowania	Regionalny Program Operacyjny województwa łódzkiego
Działanie/Poddziałanie	Działanie 1.1 Rozwój infrastruktury badań i innowacji
Beneficjenci	<ul style="list-style-type: none"> • Jednostki naukowe, • Szkoły wyższe, • Konsorcja naukowe z rolą wiodącą jednostki naukowej.
Typy projektów	Inwestycje w rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne i prawne, służące wytworzeniu lub unowocześnieniu infrastruktury badawczej wykorzystywanej do prowadzenia rynkowo zorientowanej działalności badawczo-rozwojowej.
Możliwe działania	Przedsięwzięcie w zakresie infrastruktury badawczej może otrzymać wsparcie jedynie, gdy stanowi element dopełniający istniejące zasoby. Projekt dotyczący wsparcia infrastruktury badawczej powinien charakteryzować możliwie wysoki stopień współfinansowania ze źródeł prywatnych. Współfinansowana, w ramach projektu, infrastruktura badawcza będzie udostępniona podmiotom spoza jednostki otrzymującej wsparcie na przejrzystych i niedyskryminujących zasadach, a przedsiębiorstwom, które finansują co najmniej 10% kosztów inwestycji w infrastrukturę, można przyznać preferencyjny dostęp na bardziej korzystnych warunkach. Finansowanie infrastruktury TIK w projekcie jest możliwe tylko wówczas, gdy infrastruktura ta jest niezbędna do realizacji przedsięwzięcia z zakresu wsparcia infrastruktury badawczej
Alokacja	59 898 741 EUR
Wartość projektu	Minimalna i maksymalna wartość zostanie określona w regulaminie konkursu. Nie przewiduje się finansowania dużych projektów w rozumieniu art. 100 rozporządzenia ogólnego.
Instytucja do kontaktu	Departament Polityki Regionalnej Wydział Informacji i Promocji Funduszy Europejskich ul. Tuwima 22/26, 90-002 Łódź
www	www.rpo.lodzkie.pl
Częstotliwość konkursów	Do weryfikacji na stronie RPO
Termin najbliższego konkursu	Do weryfikacji na stronie RPO
Uwagi	Minimalny wkład własny beneficjenta - 15% wydatków kwalifikowalnych

Źródło finansowania	Regionalny Program Operacyjny województwa śląskiego
Działanie/Poddziałanie	Działanie 1.1. Kluczowa dla regionu infrastruktura badawcza
Beneficjenci	<ul style="list-style-type: none"> • Jednostki naukowe, • Konsorcja naukowe, • Konsorcja naukowo-przemysłowe, • Konsorcja, których liderem jest jednostka naukowa z udziałem podmiotów: Uczelnie, Jednostki naukowe, Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych, • Podmioty wykonujące działalność leczniczą, w rozumieniu ustawy o działalności leczniczej, • Fundacje.
Typy projektów	Budowa, wyposażenie w aparaturę naukowobadawczą kluczowej infrastruktury badawczej, służącej realizacji badań naukowych zgodnych z regionalnymi inteligentnymi specjalizacjami
Możliwe działania	<p>Wsparcie polegać będzie na współfinansowaniu kluczowej infrastruktury badawczo-rozwojowej, a nie na finansowaniu prowadzenia prac badawczo-rozwojowych, stosowanych przez instytuty badawcze i instytucje naukowe. W ramach RPO WSL 2014-2020 nie przewiduje się dofinansowania regionalnych agend badawczo-rozwojowych.</p> <p>Dofinansowane będą projekty polegające na zakupie aparatury naukowo-badawczej, wyposażeniu specjalistycznych laboratoriów badawczych. Ponadto, elementem wsparcia będą także inwestycje w zakresie budowy, przebudowy bądź rozbudowy infrastruktury B+R.</p> <p>W ramach Działania 1.1 wyłączone ze wsparcia będą inwestycje w infrastrukturę dydaktyczną oraz infrastrukturę wykorzystywaną do świadczenia usług zdrowotnych.</p> <p>Ponadto, nie przewiduje się finansowania kosztów wynagrodzeń oraz kosztów związanych z utrzymaniem infrastruktury B+R.</p>
Alokacja	50 000 000 EUR
Wartość projektu	Do weryfikacji na stronie RPO
Instytucja do kontaktu	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego - Wydział Rozwoju Regionalnego siedziba: ul. Dąbrowskiego 23 40-037 Katowice
www	www.rpo.slaskie.pl
Częstotliwość konkursów	Do weryfikacji na stronie RPO
Termin najbliższego konkursu	Do weryfikacji na stronie RPO
Uwagi	minimalny wkład własny beneficjenta - 15% wydatków kwalifikowalnych

Źródło finansowania	Regionalny Program Operacyjny województwa świętokrzyskiego
Działanie/Poddziałanie	Działanie 1.1 Wsparcie infrastruktury B+R
Beneficjenci	Jednostki prowadzące działalność badawczo-rozwojową, zgodnie z Ustawą z dnia 30 kwietnia 2010 roku o zasadach finansowania nauki (Dz.U.2014, poz. 1620 z późn. zm.), a w szczególności podmioty publiczne takie jak: instytucje sfery B+R i organizacje (sieci, konsorcja) sfery B+R, ośrodki innowacji, uczelnie.

Typy projektów	Rozwój infrastruktury ośrodków naukowych o wysokim potencjale, specjalistycznych laboratoriów, w tym ściśle współpracujących z przedsiębiorcami (laboratoria świadczące specjalistyczne usługi badawcze) oraz działających na bazie sieci naukowych; Wsparcie na wyposażenie – projekty polegające na budowie obiektów i realizacji innych robót budowlanych w obiektach przeznaczonych na prowadzenie w sposób ciągły badań naukowych lub prac rozwojowych oraz wyposażeniu tych obiektów.
Możliwe działania	Warunkiem wsparcia w ramach Działania 1.1 jest zgodność zakresu tematycznego projektów z inteligentnymi specjalizacjami województwa oraz umożliwienie wykorzystania nowopowstałej infrastruktury dla prowadzenia badań naukowych, których wyniki będą mogły być wdrożone do działalności gospodarczej.
Alokacja	27 270 040,00 EUR
Wartość projektu	Do weryfikacji na stronie RPO
Instytucja do kontaktu	Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego ul. Henryka Sienkiewicza 63 25-002 Kielce
www	http://www.2014-2020.rpo-swietokrzyskie.pl
Częstotliwość konkursów	Do weryfikacji na stronie RPO
Termin najbliższego konkursu	Do weryfikacji na stronie RPO
Uwagi	Minimalny wkład własny beneficjenta wynosi 50% kosztów kwalifikowalnych, 50% 15% w przypadku pomocy de minimis.

Źródło finansowania	Regionalny Program Operacyjny województwa lubelskiego
Działanie/Poddziałanie	Działanie 1.1 Regionalna infrastruktura badawczo – rozwojowa
Beneficjenci	<ul style="list-style-type: none"> Jednostki naukowe. Dopuszcza się możliwość współpracy jednostek naukowych z przedsiębiorcami, innymi jednostkami naukowymi, szkołami wyższymi.
Typy projektów	Wsparcie rozwoju infrastruktury badawczo-rozwojowej jednostek naukowych prowadzących działalność gospodarczą, w tym zakup środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, niezbędnych do świadczenia usług badawczo-rozwojowych na rzecz przedsiębiorstw. Możliwość współfinansowania infrastruktury B+R musi być powiązana z mechanizmem skutecznej komercjalizacji. Dodatkowo dofinansowany projekt musi być realizowany na terenie województwa lubelskiego. Zakresem wsparcia nie będą objęte konkretne badania celowe.
Możliwe działania	Interwencje w ramach Działania mają za zadanie realizację celów zaprojektowanych w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Lubelskiego do roku 2020, odnoszących się w szczególności do zwiększenia efektywności wykorzystania infrastruktury naukowo-badawczej do prowadzenia i komercjalizacji badań w dziedzinach związanych z inteligentnymi specjalizacjami regionu. Preferowane będą projekty realizowane w kooperacji i uzupełniające istniejące zasoby oraz projekty współfinansowane ze źródeł prywatnych.
Alokacja	10 041 676 EUR
Wartość projektu	Minimalna wartość projektu: 400 000,00 PLN Maksymalna wartość projektu: brak ograniczeń kwotowych

Instytucja do kontaktu	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym ul. Stefczyka 3b 20-151 Lublin
www	rpo.lubelskie.pl
Częstotliwość konkursów	Do weryfikacji na stronie RPO
Termin najbliższego konkursu	Do weryfikacji na stronie RPO

Źródło finansowania	Regionalny Program Operacyjny województwa małopolskiego
----------------------------	--

Działanie/Poddziałanie	Działanie 1.1 infrastruktura badawcza sektora nauki
-------------------------------	---

Beneficjenci	<ul style="list-style-type: none"> • Jednostki naukowe, • Uczelnie, • Konsorcja naukowe reprezentowane przez lidera, którym jest jednostka naukowa.
---------------------	--

Typy projektów	Wsparciem objęte zostaną przedsięwzięcia dotyczące budowy lub modernizacji infrastruktury badawczej. Wyłączone ze wsparcia będą inwestycje w infrastrukturę dydaktyczną.
-----------------------	--

Możliwe działania	<p>Wsparcie mogą uzyskać przedsięwzięcia służące: a) działalności gospodarczej – w schemacie finansowania opartym na pomocy publicznej, zapewniającym możliwość wykorzystania wspartej infrastruktury w pełnym zakresie do prowadzenia działalności gospodarczej; b) działalności gospodarczej i niegospodarczej – w schemacie, w którym przewiduje się wydzielenie w ramach projektu: części gospodarczej infrastruktury, której udział wynosi co najmniej 40% kosztów kwalifikowanych w ramach projektu oraz części niegospodarczej infrastruktury. Przez część niegospodarczą infrastruktury rozumie się część projektu sfinansowaną ze środków publicznych i przeznaczoną do prowadzenia takich rodzajów działalności niegospodarczej jak: a) zasadnicza działalność organizacji prowadzących badania i infrastruktur badawczych, w szczególności: niezależna działalność badawczo-rozwojowa mająca na celu powiększanie zasobów wiedzy i lepsze zrozumienie, w tym badania i rozwój w ramach współpracy, kiedy to organizacja prowadząca badania lub infrastruktura badawcza podejmuje skuteczną współpracę, szerokie rozpowszechnianie wyników badań na zasadzie niedyskryminacji i braku wyłączności, np. przez nauczanie, dostępne bazy danych, otwarte publikacje i otwarte oprogramowanie, uzupełniająco wobec działalności wskazanych powyżej; kształcenie mające na celu zwiększenie ilości osób z wyższym wykształceniem; b) działania związane z transferem wiedzy, jeżeli są one prowadzone przez organizację prowadzącą badania lub infrastrukturę badawczą (w tym przez ich działy lub jednostki zależne) albo wspólnie z innymi podmiotami tego typu lub w imieniu innych podmiotów tego typu, a wszelkie zyski z tych działań są reinwestowane w zasadniczą działalność organizacji prowadzących badania lub infrastruktur badawczych. Zlecenie wykonania odpowiednich usług stronom trzecim w drodze procedury otwartej pozostaje bez uszczerbku dla niegospodarczego charakteru takiej działalności. Ocena przedsięwzięć ubiegających się o dofinansowanie dokonywana będzie w szczególności w oparciu o plan gospodarczego wykorzystania infrastruktury B+R (biznesplan).</p>
--------------------------	---

Alokacja	60 000 000 EUR
-----------------	----------------

Wartość projektu	Maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych: 100 000 000 PLN
-------------------------	--

Instytucja do kontaktu	Departament Zarządzania Programami Operacyjnymi Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego ul. Wielicka 72 30-552 Kraków
www	rpo.malopolska.pl
Częstotliwość konkursów	Do weryfikacji na stronie RPO
Termin najbliższego konkursu	Do weryfikacji na stronie RPO

Źródło finansowania	Regionalny Program Operacyjny województwa podkarpackiego
Działanie/Poddziałanie	Działanie 1.1 Wsparcie infrastruktury B+R jednostek naukowych
Beneficjenci	<ul style="list-style-type: none"> • jednostka naukowa, • konsorcjum naukowe, w którym liderem jest jednostka naukowa.
Typy projektów	Wsparcie inwestycji polegających na tworzeniu i rozwoju infrastruktury badawczo-rozwojowej jednostek naukowych w województwie podkarpackim. Dofinansowane będą projekty z zakresu budowy, przebudowy bądź rozbudowy infrastruktury B+R oraz polegające na zakupie aparatury naukowo-badawczej i wyposażenia specjalistycznych laboratoriów badawczych.
Możliwe działania	<p>Wsparcie uzyskują projekty spełniające następujące kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nowe przedsięwzięcie w zakresie infrastruktury B+R może otrzymać wsparcie jedynie, gdy stanowi element dopełniający istniejące zasoby, w tym powstałe w ramach wsparcia udzielonego w ramach perspektywy 2007-2013, • przedsięwzięcie w zakresie infrastruktury B+R zostało uzgodnione z ministrem właściwym ds. nauki i szkolnictwa wyższego i ministrem właściwym ds. rozwoju regionalnego, w celu uniknięcia powielania inwestycji, • przedsięwzięcie w zakresie infrastruktury B+R służy realizacji wskazanych w projekcie badań (konieczne jest przedstawienie opisu prac B+R, których realizacji będzie służyła dofinansowywana infrastruktura oraz opisu ich zastosowania w gospodarce), • powstała w wyniku przedsięwzięcia infrastruktura B+R będzie dostępna dla podmiotów/osób spoza jednostki otrzymującej wsparcie, • finansowanie infrastruktury TIK jest możliwe w ramach CT1 tylko wówczas, gdy infrastruktura ta jest niezbędna do realizacji projektu badawczo-rozwojowego.
Alokacja	20 000 000 EUR
Wartość projektu	Minimalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu: 1 000 000 PLN. Maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu 80 000 000 PLN.
Instytucja do kontaktu	Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Al. Ciepłińskiego 4, Rzeszów
www	www.rpo.podkarpackie.pl
Częstotliwość konkursów	Do weryfikacji na stronie RPO
Termin najbliższego konkursu	Do weryfikacji na stronie RPO
Uwagi	Minimalny wkład własny beneficjenta wynosi 50% kosztów kwalifikowalnych.

Załącznik nr 4 - ANALIZA SWOT

Poniżej przedstawiona została analiza SWOT beneficjentów Priorytetu XIII - Infrastruktura szkolnictwa wyższego Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013, związana z utrzymaniem trwałości projektów.

Analiza SWOT jest jednym z najpopularniejszych i najbardziej efektywnych narzędzi analizy posiadanych informacji, np. o danym podmiocie (w tym przypadku uczelni) lub przedsięwzięciu czy projekcie. Budowa tej techniki opiera się na określeniu mocnych (S – strenghts) i słabych (W – weaknesses) stron oraz szans (O – opportunities) i zagrożeń (T – threats). Wobec różnych koncepcji stosowania analizy SWOT i sposobów jej przeprowadzania, na potrzeby niniejszej ekspertyzy za mocne i słabe strony uznano aktualne czynniki wewnętrzne związane bezpośrednio z uczelnią, mające wpływ na realizację projektów z PO LiŚ oraz ich trwałość. Z kolei szanse i zagrożenia są możliwościami i ewentualnymi skutkami wprowadzonych zmian, które uczelnia może podjąć w przyszłości (szczególnie w kontekście barier i szans rozwojowych oraz sposobów pozyskiwania finansowania).

Mocne strony

- Nowoczesna infrastruktura uczelni stworzona w ramach dofinansowania z PO LiŚ (budowa, rozbudowa lub przebudowa istniejących obiektów oraz zakup nowoczesnego wyposażenia).
- Zakupiona aparatura naukowa z uwagi na zastosowane najnowsze technologie jest często unikatowa w skali ogólnopolskiej a nawet europejskiej, co podnosi konkurencyjność beneficjenta.
- Osiągnięte efekty projektów, w tym m.in. możliwość kształcenia większej liczby studentów, uruchomienie nowych kierunków studiów i specjalizacji, wprowadzenie nowych metod kształcenia, większa współpraca międzynarodowa.
- Bardzo dobry stan realizacji wskaźników rezultatu za 2013⁵, np. „liczba studentów na kierunkach ścisłych i technicznych korzystających ze wspartej infrastruktury (osoby)” – stosunek wartości deklarowanej do wartości docelowej wynoszący 2978,9%.
- Doświadczenie beneficjentów w pozyskiwaniu zewnętrznych źródeł finansowania, w tym tzw. „grantów miękkich”, które pozwalają na zabezpieczenie środków w celu utrzymania infrastruktury powstałej w wyniku realizacji projektu.
- Status beneficjenta innych programów operacyjnych⁶.
- Stałe monitorowanie jakości kształcenia, dydaktyki i funkcjonowania uczelni w odniesieniu do potrzeb studentów, przedsiębiorców, uwarunkowań rynku.
- Ogólnie dobra kondycja beneficjentów, a w szczególności ich wysoki prestiż wśród grup interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych (pracodawcy, kandydaci na studia) oraz bardzo dobra renoma wśród jednostek naukowych⁷.

Słabe strony

- Niewystarczający potencjał kadrowy niektórych beneficjentów w zakresie kompetencji związanych z pozyskiwaniem zewnętrznych źródeł finansowania.
- Słaba konkurencyjność uczelni w zakresie wynagrodzeń.
- Wysokie koszty utrzymania nowopowstałej infrastruktury, które musi ponieść beneficjent, stanowiące dodatkowe obciążenie jego budżetu.
- Brak możliwości stworzenia odpowiedniej infrastruktury towarzyszącej, w szczególności różnego rodzaju sklepów, barów, automatów z artykułami spożywczymi - co stanowi uciążliwość dla bezpośrednich „użytkowników” (studenci, doktoranci, pracownicy).
- Zbyt małe powiązanie infrastruktury akademickiej z potrzebami pracodawców.
- Niski poziom aktywności części szkół wyższych w zakresie współpracy międzynarodowej.

5 Badanie podsumowujące realizację Priorytetu XIII Infrastruktura szkolnictwa wyższego Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Raport końcowy 2013, EGO, s. 69-70.

6 Badanie podsumowujące realizację Priorytetu XIII..., s. 64.

7 Podsumowanie efektów wdrażania projektów w ramach Priorytetu XIII Infrastruktura szkolnictwa wyższego Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 (PO LiŚ), Raport końcowy, Agrotec Polska, s. 62.

- Brak skoordynowania oraz niska komplementarność pomiędzy projektami realizowanymi przez uczelnie w ramach różnych programów operacyjnych⁸.
- Brak długofalowej koncepcji utrzymania i modernizacji infrastruktury sfinansowanej w ramach PO LiŚ, wykraczającej poza wymagany okres utrzymania trwałości projektu.

Szanse

- Podniesienie jakości kształcenia z wykorzystaniem innowacyjnych metod dydaktycznych, opartych m.in. na zajęciach praktycznych z użyciem najnowszych technologii.
- Poszerzenie oferty dydaktycznej o kierunki kształcenia atrakcyjne zarówno dla kandydatów na studia jak i dla przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego (w szczególności pracodawców).
- Udoskonalenie programów studiów poprzez umożliwienie osiągnięcia nowych (w tym unikalnych w skali kraju) efektów kształcenia w związku z implementacją wyników badań naukowych prowadzonych z wykorzystaniem najnowszej aparatury badawczej.
- Umożliwienie osiągania zakładanych efektów kształcenia szybciej lub na wyższym poziomie, a w konsekwencji zwiększenie atrakcyjności absolwentów na rynku pracy.
- Wzrost pozycji uczelni na arenie międzynarodowej, jako ważnego i innowacyjnego ośrodka dydaktycznego.
- Wzrost umiędzynarodowienia uczelni w związku ze zwiększeniem mobilności studentów oraz kadr naukowych.
- Wzrost konkurencyjności uczelni na płaszczyźnie ogólnopolskiej i regionalnej w zakresie pozyskiwania kandydatów na studia (zarówno pod kątem liczbowym jak i jakościowym).
- Podniesienie prestiżu uczelni jako wartościowego partnera w projektach grantowych.
- Zwiększenie potencjału uczelni w ramach procedur konkursowych dotyczących międzynarodowych i krajowych grantów badawczych.
- Zwiększenie szans uczelni na uzyskanie statusu Krajowego Naukowego Ośrodka Wiodącego.
- Wzrost liczby badań naukowych prowadzonych w ramach współpracy międzynarodowej.
- Docelowa możliwość nawiązania i zacieśnienia współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, w związku z komercyjnym wykorzystaniem infrastruktury (w tym także po zakończeniu okresu utrzymania trwałości projektu).
- Pozyskanie kandydatów na studia z grupy osób posiadających kwalifikacje zdobyte poza uczelnią (grupa osób 25 plus), dzięki możliwości potwierdzenia efektów uczenia się (RPL).

Zagrożenia

- Wysokie koszty utrzymania infrastruktury wybudowanej lub zakupionej w ramach PO LiŚ oraz niedobór źródeł bezpośredniego finansowania, umożliwiającego utrzymanie tej infrastruktury i jej dalszy rozwój.
- Zmiany w finansowaniu uczelni publicznych w Polsce, polegające na ograniczeniu finansowania z budżetu państwa, w tym obniżanie się (według badanych w ramach Ewaluacji 2013 – Raport końcowy⁹) kwoty dotacji MNiSW dla uczelni.
- Ograniczenia w komercyjnym wykorzystaniu infrastruktury, ograniczające możliwość „samoutrzymywania się” infrastruktury wybudowanej w ramach PO LiŚ.
- Postępujący niż demograficzny, zagrażający osiągnięciu właściwych wskaźników rezultatu, związanych z liczbą studentów.

⁸ Raport końcowy z badania ewaluacyjnego pn. „Wypracowanie potencjalnych kierunków interwencji w okresie programowania 2014 – 2020 w oparciu o doświadczenia z wdrażania XIII osi priorytetowej PO LiŚ Infrastruktura szkolnictwa wyższego”, IPM.

⁹ Badanie podsumowujące realizację Priorytetu XIII, s. 92.

- Obniżający się poziom wiedzy przyjmowanych nowych studentów.¹⁰
- Dynamiczny postęp technologiczny powodujący szybkie „starzenie się” aparatury badawczej, wymagające kolejnych nakładów finansowych na jej modernizację.
- Brak kompetentnych kadr akademickich, które będą w stanie w pełni wykorzystać potencjał dostępnej infrastruktury badawczej sfinansowanej z PO IiŚ.
- Rygoryzm związany z rozliczaniem środków publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju regulacji dotyczących zamówień publicznych.
- Nieprzewidywalność regulacji wprowadzanych przez władze państwowe (np. limity przyjęć kandydatów na studia).
- Brak systemowych środków oraz brak długofalowej koncepcji na utrzymanie trwałości infrastruktury powstałej w ramach PO IiŚ.
- Niedostateczna liczba instrumentów finansowych, umożliwiających bieżące utrzymanie potencjału badawczego (opłaty eksploatacyjne, naprawy, amortyzacja sprzętu).

¹⁰ Podsumowanie efektów wdrażania projektów w ramach Priorytetu XIII Infrastruktura szkolnictwa wyższego Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 (PO IiŚ), Raport końcowy, Agrotec Polska, s. 58.

Załącznik nr 5 - ANALIZA PEST

Analiza PEST stanowi uzupełnienie analizy SWOT – pogłębia znaczenie wpływu czynników zewnętrznych z wyraźnym podziałem elementów ze względu na ich charakter. Metoda ta pozwala zbadać makro-otoczenie uczelni dla realizacji danego przedsięwzięcia.

Czynniki prawne i polityczne

- **Zakres politycznej akceptacji dla reform¹¹** - zauważalna jest gotowość dokonania gruntownych zmian w szkolnictwie, zwłaszcza jeśli chodzi o podniesienie jakości dydaktyki i badań, wprowadzenie mechanizmów konkurencji, współpracy pomiędzy uczelniami i otoczeniem społeczno-gospodarczym, czy też silniejsze powiązanie systemu finansowania z jakością działalności dydaktycznej i badawczej. Brak jest akceptacji mechanizmów finansowania uczelni z wykorzystaniem przelicznika studenckiego *per capita*.
- **Uwarunkowania konstytucyjne** – szczególnie istotne są zasady zawarte w rozdziale II Konstytucji RP, wśród których jedną z najważniejszych jest wyrażona w art. 70 ust. 5 zasada autonomii szkół wyższych, która stanowi, że zapewnia się autonomię szkół wyższych na zasadach określonych w ustawie. W zakresie badań naukowych art. 73 gwarantuje wolność badań naukowych oraz ogłaszania ich wyników, a także wolność nauczania, przy czym – zgodnie z art. 31 ust. 3 Konstytucji – ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej albo wolności i praw innych osób¹².
- **Regulacje Unii Europejskiej** – ze szczególnym uwzględnieniem: decyzji Rady z dnia 16 lipca 1985 r. w sprawie porównywalności kwalifikacji wynikających z kształcenia zawodowego między Państwami Członkowskimi Wspólnoty Europejskiej, dyrektywy Rady z dnia 21 grudnia 1988 r. nr 89/48/EWG w sprawie ogólnego systemu uznawania dyplomów szkół wyższych, przyznawanych na zakończenie przynajmniej trzyletniego kształcenia i szkolenia zawodowego; dyrektywy Rady z dnia 18 czerwca 1992 r. nr 92/51/EWG w sprawie drugiego ogólnego systemu uznawania dyplomów szkół wyższych i kwalifikacji zawodowych wymaganych do wykonywania zawodów regulowanych; dyrektywy 99/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 czerwca 1999 r. ustanawiającej procedurę uznawania kwalifikacji w zakresie działalności zawodowych objętych dyrektywami w sprawie liberalizacji i środków przejściowych oraz uzupełniająca ogólne systemy uznawania kwalifikacji; dyrektywy 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych; decyzji nr 1720/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 listopada 2006 r. ustanawiającej program działań w zakresie uczenia się przez całe życie¹³.
- **Deklaracja bolońska** - określiła cele polityki w zakresie funkcjonowania szkolnictwa wyższego na kolejne lata. Realizacji celów miała sprzyjać budowa europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego, w tym uzyskanie większej kompatybilności i porównywalności systemów szkolnictwa wyższego. Spełnianie międzynarodowych standardów kształcenia, w tym wymogów związanych z implementowaniem zaleceń Procesu Bolońskiego, stanowiło jedno z kryteriów wyboru projektów dla operacji wspieranych w ramach Priorytetu XIII: Infrastruktura Szkolnictwa Wyższego Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013. Rozbudowa infrastruktury stwarza warunki dla realizacji modelu szkolnictwa wyższego, który wyłania się z Deklaracji Bolońskiej.
- **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko**, w tym Priorytet XIII stanowiły (a przez skutki inwestycji stanowią do dzisiaj) czynnik polityczno-prawny wpływający na stan szkolnictwa wyższego, umożliwiając pozyskanie środków na unowocześnienie infrastruktury uczelni, co pozwala także zwiększyć efektywność nauczania, niezależnie od kierunku. Program wpisuje się także w założenia i cele Programu Rozwoju Szkolnictwa Wyższego.
- **Założenia i cele zapisane w Programie Rozwoju Szkolnictwa Wyższego i Nauki na lata 2015-2030¹⁴** obejmujące:
 - Wzrost jakości kształcenia w szkolnictwie wyższym i dopasowanie go do potrzeb społecznych i gospodarczych,
 - Poprawę jakości badań prowadzonych w polskich instytucjach naukowych,

11 Najważniejsze uwarunkowanie polityczne dla realizacji strategii rozwoju szkolnictwa wyższego w Polsce według Strategii rozwoju szkolnictwa wyższego w Polsce do 2020 roku.

12 Tamże, s. 25.

13 Tamże, s. 26-27.

14 Program Rozwoju Szkolnictwa Wyższego i Nauki na lata 2015-2030, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, 2015.

- Zmiany organizacji, zarządzania i finansowania szkolnictwa wyższego i nauki (w tym punkcie ważną rolę pełnią założenia Programu odnośnie zmniejszania obciążeń biurokratycznych – a więc wpływu czynników polityczno-prawnych. Założenia obejmują dążenie do jak najmniejszego regulowania działalności naukowej za pomocą ustaw i rozporządzeń oraz opracowania procedur identyfikujących przepisy tworzące nadregulacje¹⁵),
- **Rankingi uczelni wyższych** – posiadają pozytywny wpływ na realizację danego przedsięwzięcia przez uczelnię poprzez: stymulowanie konkurencji oraz poprawę jakości związanej z dążeniem do osiągnięcia lepszych miejsc w rankingach. Wpływ negatywny natomiast objawia się poprzez: traktowanie wysokich pozycji w rankingach jako celu samego w sobie, wymuszaną przez rankingi standaryzację i homogenizację w zakresie oferty edukacyjnej, wymuszanie wzrostu znaczenia nauk ścisłych i technicznych, ponieważ są korzystniejsze do osiągnięcia wysokich wyników we wskaźnikach bibliometrycznych¹⁶.

Czynniki ekonomiczne

- **Ogólny kontekst gospodarczy** – Większe zasoby finansowe przekładają się na większą swobodę kształtowania oferty edukacyjnej, lepiej rozwiniętą infrastrukturę oraz możliwość zatrudnienia najlepszych nauczycieli akademickich¹⁷.
- **Kierunki rozwoju gospodarczego** – wzrost zapotrzebowania na specjalistów z danej gałęzi gospodarki i spadek zapotrzebowania na inne zawody, a także wzrost zapotrzebowania na umiejętności miękkie, rozwijanie osobowości młodych ludzi, pobudzanie ich kreatywności, rozszerzanie horyzontów i wyposażanie w wiedzę ułatwiającą funkcjonowanie w złożonym świecie i szybkie przystosowywanie się do zmieniających się warunków, w tym wielokrotną zmianę zawodu¹⁸.
- **Stopniowy wzrost poziomu innowacyjności gospodarki w nadchodzących latach** – Polska gospodarka nie należy do innowacyjnych, co potwierdzają badania i analizy – m.in. analiza Instytutu Obywatelskiego¹⁹. Jednocześnie warto zwrócić uwagę na planowane i dokonujące się zmiany, choćby w ramach zobowiązań przyjętych w ramach realizacji unijnej strategii Europa 2020, gdzie innowacyjność uznano za jedną z priorytetowych kwestii. Wobec tego zaangażowanie finansowe w innowacyjną działalność zwiększono do 1,7 proc. PKB w 2020 roku, czyli niemal dwukrotnie (wobec roku 2012)²⁰. W kolejnych latach można spodziewać się wzrostu zatrudnienia w usługach opartych na wiedzy oraz zaawansowanych technologicznie sektorach przemysłu. W efekcie należy oczekiwać istotnych zmian na rynku pracy w Polsce, w tym znacznego wzrostu popytu na pracowników o wysokich kwalifikacjach i umiejętnościach szybkiego pozyskiwania wiedzy²¹.
- **Komercjalizacja nauki, rozwój sektora B+R, jako kierunek rozwoju gospodarki opartej na wiedzy** – analizy sytuacji pod tym względem w innych krajach wskazują, że w rozwiniętych gospodarkach opartych na wiedzy uczelnie stanowią naturalne centrum procesu innowacyjnego, w szczególności dla firm z sektora MSP ulokowanych w tych samych regionach²².
- **Finansowanie szkolnictwa wyższego z budżetu państwa** – obecnie trudno spodziewać się wzrostu wydatków na szkolnictwo wyższe ze względu na: aktualną sytuację finansów publicznych w Polsce, wymagającą ograniczenia narastania długu publicznego; spadek liczby studentów (dane demograficzne) oznaczający, że niezbędne nakłady w przeliczeniu na 1 studenta będą wzrastać oraz wskazujący na zmniejszenie przychodów z czesnego²³.

15 Tamże, s.26.

16 Za: *Strategie przodujących uczelni wobec nowych uwarunkowań i funkcji szkół wyższych*, dostępny: [http://www.academia.edu/2351754/Strategie_przoduj%C4%85cych_uczelni_wobec_nowych_uwarunkowa%C5%84_i_funkcji_szk%C3%B3%C5%82_wy%C5%BCszych_\[data_dostepu:8.11.2015\].s.14](http://www.academia.edu/2351754/Strategie_przoduj%C4%85cych_uczelni_wobec_nowych_uwarunkowa%C5%84_i_funkcji_szk%C3%B3%C5%82_wy%C5%BCszych_[data_dostepu:8.11.2015].s.14).

17 Za: Tamże, s. 8.

18 Tamże, s.23.

19 Na tle innych państw europejskich poziom innowacyjności jest bardzo niski. Tezy te mają odzwierciedlenie m.in. w zestawieniach międzynarodowych, jak np. raport Komisji Europejskiej Innovation Union Scoreboard 2013. Polska uplasowała się w nim na czwarty miejscu od końca wśród państw członkowskich UE i została zaliczona do grona najmniej innowacyjnych gospodarek. Szerzej zob. J. Gmurczyk, *Innowacyjność polskiej gospodarki. Stan obecny i rekomendacje*, dostępny: http://www.instytutobywatelski.pl/wp-content/uploads/2014/04/Analiza_Innowacyjno%C5%9B%C4%87_27-02.pdf, [data dostępu: 10.11.2015].

20 Tamże, s. 29.

21 Strategia rozwoju szkolnictwa wyższego w Polsce do 2020 roku..., s.22.

22 Tamże, s. 22.

23 Tamże, s. 23.

Szczegółowe dane dostępne także w: Budżet szkolnictwa wyższego <http://www.nauka.gov.pl/budzet-szkolnictwa-wyzszego/>, w tym: Plan finansowy na rok 2015 w części 38 - Szkolnictwo wyższe: http://www.nauka.gov.pl/g2/oryginal/2015_02/5c369c349dcf28c846f5bcf7ffe56697.pdf, [data dostępu: 25.11.2015].

- **Założenia Programu Rozwoju Szkolnictwa Wyższego i Nauki na lata 2015-2030 odnośnie finansowania szkół wyższych** – zakłada się przede wszystkim rozdzielnie trzecie strumienie finansowania i powiązanie ich z oceną danej jednostki. Pierwszy strumień: dotacja stacjonarna przekształcona ma być w dotację na kształcenie i uzależniona od jakości i efektywności kształcenia. Drugi strumień: dotacja na działalność statutową przekształcona w dotację na zachowanie potencjału badawczego. Celem tej dotacji ma być utrzymanie wystarczającej kadry i minimalnego poziomu badań jako zaplecza do wnioskowania o granty. Trzeci strumień: finansujący oddziaływanie jednostek na otoczenie. Przykładowo, dla jednostek humanistycznych i artystycznych – głównie na popularyzację i działalność kulturotwórczą, dla jednostek społecznych – na poprawę funkcjonowania polityk publicznych, a dla jednostek technicznych – głównie na działalność w kierunku współpracy z przemysłem²⁴.

Czynniki społeczno-kulturowe

- 1) **Globalizacja, zwłaszcza w kontekście internacjonalizacji nauki** – internacjonalizację badań naukowych dostrzega się w rosnącym znaczeniu, jak i zakresie międzynarodowych projektów badawczych. Globalizacja przejawia się także w zakresie **funkcji edukacyjnej** szkół wyższych - zauważalny jest w ostatnich latach wzrost liczby osób studiujących poza krajem pochodzenia. Zdolność przyciągania studentów z zagranicy świadczy o atrakcyjności i konkurencyjności uczelni²⁵.
- 2) **Sytuacja demograficzna** – zmniejszanie się liczby studentów, które sprawia, że uczelnie coraz bardziej muszą konkurować o ich pozyskanie. Efekt bezpośredni zmian demograficznych to m.in. spadek liczby studentów²⁶. Efekty pośrednie zmian: a) starzenie się społeczeństwa będzie sprzyjało ograniczaniu finansowania szkolnictwa wyższego ze środków publicznych i prywatnych²⁷; b) wzrost odsetka osób z wyższym wykształceniem w grupie osób w wieku 25–64 lata z 17% w 2005 roku do 25-30% w 2025 roku, co może doprowadzić do spadku popytu na kształcenie w szkołach wyższych; c) wzrost udziału osób starszych w populacji wymuszający zmiany w strukturze konsumpcji, prowadzących do zmian w strukturze popytu na siłę roboczą i zmian w strukturze popytu na kształcenie na poszczególnych kierunkach studiów. Warto też zwrócić uwagę na takie efekty jak zmniejszenie popytu na kadrę akademicką, a dalej – na jej starzenie się²⁸.
- 3) **Trendy związane z kształceniem** – w ostatnim czasie można zaobserwować zmiany w podejściu do kształcenia ustawicznego i koncepcji uczenia się przez całe życie (*lifelong learning*), która dotyczy rozwoju indywidualnego oraz rozwoju cech społecznych poprzez kształcenie w systemie formalnym i nieformalnym. Ustawiczne kształcenie jest szansą na rozwój własnych zdolności, wzbogacenie wiedzy i kwalifikacji, także uzyskanie lub zmianę zawodu²⁹. Zainteresowanie podnoszeniem bądź zmianą kwalifikacji wzrasta ze względu na zmiany w strukturze zawodowej oraz generalnie większą zmienność zapotrzebowania na określone kwalifikacje i umiejętności na współczesnym rynku pracy. Rodzi to potrzebę niemal ciągłej aktualizacji wiedzy i umiejętności, a to z kolei może stanowić szansę rozwojową uczelni wyższych w Polsce. Rolę uczelni wyższych w edukacji ustawicznej podkreślano w artykule dla Biura Analiz Sejmowych³⁰. Autorka zaznacza w nim, że uczelnie mają szansę i obowiązek udostępniania różnorodnych form edukacji ustawicznej, dzięki posiadaniu odpowiednich zasobów.
- 4) **Liczba studentów zagranicznych w Polsce** - w ostatnich latach obserwowano zmianę struktury finansowania studiów w Polsce przez studentów z zagranicy. Zwiększył się udział osób ponoszących opłaty, a zmniejszył udział stypendystów. Wnikało to m.in. ze wzrostu liczby studiujących obcokrajowców przy względnie stałej liczbie stypendiów³¹. Konsekwencją omawianych trendów może być zwiększanie przychodów polskich uczelni. Należy przy tym jednak uwzględnić fakt, iż przy dużej konkurencyjności uczelni w innych europejskich krajach podejście, w którym zagraniczni studenci postrzegani są w kontekście potencjalnego źródła finansów, może się okazać zgubne i powodować zmniejszanie napływu studentów do Polski. Warto jednocześnie zaznaczyć, że ceny studiów na polskich uczelniach są relatywnie wysokie³².

24 Program Rozwoju Szkolnictwa Wyższego i Nauki na lata 2015-2030, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, 2015, s. 27-28.

25 Za: Strategie przodujących uczelni wobec nowych uwarunkowań i funkcji szkół wyższych, dostępny: [http://www.academia.edu/2351754/Strategie_przoduj%C4%85cych_uczelni_wobec_nowych_uwarunkowa%C5%84_i_funkcji_szk%C3%B3w_wy%C5%BCszych_\[data_dost%C4%99pu:8.11.2015\]](http://www.academia.edu/2351754/Strategie_przoduj%C4%85cych_uczelni_wobec_nowych_uwarunkowa%C5%84_i_funkcji_szk%C3%B3w_wy%C5%BCszych_[data_dost%C4%99pu:8.11.2015]), s.10.

26 Jeśli wskaźniki skolarzacji pozostaną na obecnym poziomie, to do 2020 r. możliwy jest spadek liczby studentów nawet o 600-800 tysięcy w porównaniu z sytuacją obecną.

27 Według szacunków OECD, w efekcie zmian demograficznych łączne wydatki na szkolnictwo wyższe w Polsce spadną w 2020 r. do 1,1% PKB wobec 1,6% w 2005 r.

28 Strategia rozwoju szkolnictwa wyższego w Polsce do 2020 roku..., s.21-22.

29 Analiza rozwiązań sprzyjających rozwojowi idei flexicurity w polskim systemie prawnym, Poznań 2011.

30 K. Lubryczyńska-Cichocka, Rozwój kształcenia ustawicznego w polskich uczelniach wyższych na przykładzie Uniwersytetu Otwartego Uniwersytetu Warszawskiego, dostępny: [http://orka.sejm.gov.pl/wydbas.nsf/0/F1C5D05DFCAB1CA9C1257BDC002A18C1/\\$File/Strony%20odStudia_BAS_35i-11.pdf](http://orka.sejm.gov.pl/wydbas.nsf/0/F1C5D05DFCAB1CA9C1257BDC002A18C1/$File/Strony%20odStudia_BAS_35i-11.pdf), [data dostępu: 27.11.2015].

31 P. Hut, E. Jaroszewska, Studenci zagraniczni w Polsce na tle migracji edukacyjnych na świecie, dostępny: <http://www.isp.org.pl/uploads/pdf/772873926.pdf>, [data dostępu: 27.11.2015].

32 Tamże.

- 5) **Poziom wiedzy kandydatów na studia** - wyniki badania³³ podsumowującego efekty wdrażania projektów w ramach Priorytetu XIII wykazały, że zdaniem części badanych, w wyniku zmian w szkolnictwie średnim, obniża się poziom wiedzy studentów. Gdyby niekorzystne zmiany się utrzymały, stanowiłyby wyraźną barierę rozwojową uczelni wyższych. Nie mogłyby one w wystarczającym stopniu bazować na osiągnięciach i sukcesach swoich studentów i absolwentów.
- 6) **Aspiracje edukacyjne Polaków** - przekonanie o konieczności posiadania wyższego wykształcenia jest dość znaczące (wzrastająco w ostatnich latach). Z badań CBOS³⁴ na temat aspiracji i motywacji edukacyjnych Polaków wynika, że wśród powodów kontynuowania nauki na poziomie wyższym, na pierwszym miejscu niezmiennie (w latach 1993-2009) wymieniano szanse na wysokie zarobki, niezależność, samodzielność i prestiż społeczny, które mają się wiązać z poszerzaniem wiedzy i doskonaleniem umiejętności. Opinie te charakteryzowały przedstawicieli wszystkich grup społeczno-demograficznych. Zauważono także zmniejszenie różnic między aspiracjami edukacyjnymi mieszkańców wsi i miast różnej wielkości³⁵.

Czynniki technologiczne

- 1) **Rozwój nowych metod kształcenia (e-learning, MOOC, itp.)** - w ostatnich latach daje się zaobserwować dynamiczną ekspansję czołowych uczelni (na świecie) w Internecie, co przejawia się w bogatej ofercie e-learningowej, promowaniu uczelni za pomocą nowych mediów (szczególnie social media), przez udostępnianie treści dydaktycznych w postaci dokumentów oraz form audiowizualnych. Większość czołowych instytucji akademickich ma swoje profile na serwisach społecznościowych i audiowizualnych, udostępniając całe kursy w postaci filmów, materiałów cyfrowych i dokumentów elektronicznych nieodpłatnie³⁶. Kierunek zmian, widoczny w zachodnich uczelniach, może sugerować konieczność rozwinięcia kompetencji z zakresu autoprezentacji, przemówień publicznych, wystąpień przed kamerą dla części kadry polskich uczelni. Rozwijanie wymienionych, „przyszłościowych” technik komunikacji może spowodować wzrost konkurencyjności uczelni i wspomagać ich rozwój.
- 2) **Zapotrzebowanie na wysokospecjalistyczną kadrę** na rynku pracy w związku z rozwojem nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych i innych przyszłościowych gałęzi. Wśród przyszłościowych obszarów polskiej gospodarki i rynku pracy wskazuje się także: automatykę, robotykę, budownictwo i inżynierię lądową, usługi opiekuńcze i jakość życia, logistykę i inżynierię transportu, inżynierię środowiska, medycynę i opiekę nad osobami starszymi. Największe zapotrzebowanie prognozowane jest w zawodach wymagających specyficznych i wysokich kwalifikacji, w tym z obszarów nauk technicznych (inżynierskich) ścisłych (matematycznych i fizycznych), IT, transportu i ochrony zdrowia³⁷. Będzie to znacząco wpływać na liczbę i rozwój uczelni technicznych oraz kierunków kształcenia.
- 3) **Posiadanie odpowiedniej infrastruktury dydaktycznej** - umożliwia kształcenie z zastosowaniem nowych, innowacyjnych metod dydaktycznych. Rozwój technologii i wprowadzanie nowych metod dydaktycznych idą ze sobą w parze, powodując zwiększanie potencjału i szans rozwojowych uczelni.
- 4) **Rozwój technologiczny** – stanowi szansę i wyzwanie dla uczelni. Z jednej strony rozwój technologiczny otworzy przed uczelnią możliwość prowadzenia nowych badań naukowych z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, natomiast z drugiej strony spowoduje, że sfinansowana (np. z PO LiŚ) aparatura naukowa może szybko okazać się przestarzała lub nieadekwatna do aktualnych badań naukowych.

33 Podsumowanie efektów wdrażania projektów w ramach Priorytetu XIII Infrastruktura szkolnictwa wyższego Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 (PO LiŚ), Raport końcowy, Agrotec Polska, s. 58.

34 Aspiracje i motywacje edukacyjne Polaków w latach 1993-2009, CBOS, Warszawa 2009.

35 Strategia rozwoju szkolnictwa wyższego w Polsce do 2020 roku..., s. 24.

36 Za: *Strategie przodujących uczelni wobec nowych uwarunkowań i funkcji szkół wyższych*, dostępny: http://www.euroreg.uw.edu.pl/dane/web_euroreg_publications_files/243/2011_1_olechnicka_ploszaj_wojnar.pdf, [data dostępu: 8.11.2015], s.14.

37 Badanie podsumowujące realizację Priorytetu XIII Infrastruktura szkolnictwa wyższego Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Raport końcowy 2013, EGO, s. 82.

Publikacja finansowana ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa w ramach pomocy technicznej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Publikacja bezpłatna.

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

